

စီမံ/ပြည့်စုံ ရွှေအနုပ်

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှူး (၃)လ တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေသည်

မြန် / ပုံးဖြိုး ဂျာနယ်

အတွဲ-၂၊ အမှတ်(၄)၊ ၂၁၀ ခန့်၊ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၂၃

ဟတိကာ

ကမ္မာကဏ္ဍ

ရွှေသို့လှမ်းချီ

ညီမောင်

၁

ပြမ်းချမ်းတဲ့သူ

ချီချီ

၃

ဆောင်းပါးကဏ္ဍ

အမျိုးသမီးများ: ပြမ်းချမ်းရေးနှင့်လုပ်ချောင်း

ဒေါက်တာဝါပါမောင်

၅

ကမ္မာကိုအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (Myanmar Companies Online-MyCO)
သို့မဟုတ် မြန်မာပြည်၏ပထမဆုံးအွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ်

မောင်းနှုန်း

၆

လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုခရီး

ဒေါက်တာညီညီမောင်

၁၃

သရပ်ဖော်စာရင်းအင်းပညာ၏စွမ်းပကား

ဦးထွန်းထွန်းဝင်း

၁၉

Liner Shipping Connectivity Index (LSCI)မိတ်ဆက်

ဒေါက်တာမျိုးပြမ်းအေး

၂၃

အာဆီယံနှင့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ဖြော်တင် နိုင်မည့်
New Southern Policy-NSP

ဒေါက်တာပင်လုံအေး

၂၆

အာဆီယံနှင့်ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေး	ဦးသိန်းမြင်ဝေ	၃၃
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုသည်မှာ	ဒေါက်တာညီ	၃၆
ဘဝအထွေထွေ(၁၀)	ကျော်ခွန်း (ညွှန်ကြားရေးမျှေး-ပြိုင်း)	၄၂
အရှေ့တောင်အရှုနိုင်ငံများ၏ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုအားမာန်အဆီယံ	မယု(စက်မှူ)	၄၇
ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲ	စောနိုင် (အသုံးချသောကြောဇာ)	၅၀
တူရကီနိုင်ငံ၏ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ကြိုးပြီဆိုင်ရာအကျပ်အတည်း	မြန်မာသူ့ကျင့်မှု	၅၄
နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးဖိုးမီးမထွက်သောဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအားမြှင့်တင်စိုး	လျောင်တိုင်(CEO)	၅၉
ကာဗွန်ပြဿနာအဖြေရှာခြင်း	ဝင်းဝင်းဝါ	၆၃
မှူတ၍၍နည်းစနစ်ကျသောဗျားပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှုသည် အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆီသို့(FairandSystematicCollaborationtowardsFutureDevelopment) အပိုင်း-၂	ထက်မာန်	၆၆
သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ	အေးမြေဝေ	၇၁
သင်လည်းတစ်နေ့ခုရပါ်ပြီးမည် (Ageismwillsoon affect you too)	သို့ဂိုအောင်	၇၆
အမျိုးသမီးတို့၏တန်ဖိုးနှင့်ဗလဝါးတန်	မေဂလပ်ဖြူ (ချင်းတောင်တန်း)	၈၀

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

မျက်နှာမှုံးဒီဇိုင်း - စီမံ/ခွဲ့ပြု

အတွင်းအပြင်အဆင် - တန်ဖြော်မြို့

တမ္မခိုင်ပြုချက်အမှတ် - ၅၃၀၀၀၇၀၀၀၄

ထုတ်ဝေသ - ဦးမျိုးမင်း

ညွှန်ကြားရေးမှူး (သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန)

ဗဟိုတရာ်းအင်းအဖွဲ့

စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန

ပုံနှိပ်သူ - ဦးမြတ်ထွန်းကျော်

ကောမတိဂျာနယ်ပုံနှိပ်တိုက် (၆-၀၉၇၇)

မင်္ဂလာတောင်ညွှန်ပြုမှု၊ ရန်ကုန်ပြု

အပ်စောင် -

တန်ဖြော် -

ကျော်ကျမ်းချွှု

- ❖ သမိုင်းသစ်တစ်ခုရဲ့ကန္တာသစ်တစ်ခု စတင်ဖွင့်လှစ်ဖို့
အစွယ်ငေါင်ငေါင်းနှင့် မာယာတောတွေ၊ စူးရှုအက်ဂွဲနေတဲ့ / ဆူးပြောင့် ခလုတ်ထူတဲ့လမ်းမတွေ
လေနီကြမ်းကြမ်းနှင့် တိုက်နေတဲ့ သဲကန္တာရခနီးတွေ
ခါးသီးယုတ်ည့်တဲ့ အကြံအစည်းတွေ
ဆုပ်ခြေကြော့သွားအောင် ဖန်တီးခံနှုလုံးသားနှန်တွေ
အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ဖြတ်ကျော်ရင်း
အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ အနိုင်ယူရင်း
အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ရှုံးနိမ့်ရင်း
တွေးခေါ်မှူး/လုပ်ကိုင်မှုအရုံတွေဝါးမြို့ခံရင်း
ပြေးနေတဲ့ခြေလှမ်းတွေ တုံ့ဆိုင်းသွားသည်အထိ တားဆီးခံရင်း
မရပ်မနားခရီးဆက်ကြရင်းရွှေချိုးကိုင်းမျှော်ရင်းပေါ့။
ပြုးတစ်လှည့်မှန်းတစ်လှည့် ဘဝကေတ်ခုံပေါ် ကခန်ကြရင်း
မနားတမ်းခရီးဆက်ရ
ဒါ လုပ်မယ့် အနာဂတ်တွေအတွက်ပေါ့။
- ❖ သမိုင်းသစ်တစ်ခုရဲ့ တံခါးကိုဖွင့်တဲ့အခါ
အသိဉာဏ်ဆိုတဲ့အရာရော့
ပညာဆိုတဲ့အရာရော့
ဗဟိုသုတဆိုတဲ့အရာတွေရော့
အတွေ့အကြံဆိုတဲ့တာတွေ
ခေတ်မိန်ည်းပညာတွေကို ချွှန်းအဖြစ်ပူးပေါင်းအသုံးချလို့
ဦးနောက်နှင့်နှုလုံးသားကိုအရင်းပြု

ဦးဆောင် / နောက်လိုက်ကောင်းတွေနှင့် တည်ဆောက်
 စနစ်သစ်တစ်ခုကိုလမ်းထွင်လျောက်ရင်း
 ဆီလူးတန်လူးသံချေးအထပ်ထပ် တက်နေတဲ့
 ရှုံးရှိးအစွဲတွေကိုရှိက်ချိုး
 ရှုံးအနာဂတ်ခရီးရဲ့ ရောင်ခြည်ကိုစောင့်ရင်း
 ခရီးဆက်စို့။

- ❖ သမိုင်းသစ်တစ်ခုရဲ့ ကဏ္ဍသစ်တစ်ခုရှုံးဆက်နှင့်ပို့
 ပညာအမျိုးမျိုးပြန်တဲ့ အတားအဆီးတွေ
 အပိတ်အဆိုတွေ
 မှုံးကျင်နေတဲ့ ကမ္မာကိုကျော်ဖြတ်
 မှန်ပြပါအလင်းရောင်တစ်ခုကို အရအမိဖမ်းဆုပ်
 ရှုံးဆက်မယ့် ခရီးအတွက်
 ဖေးကူသူကိုမျှော်လက်တွဲကူသူကိုဖွေရှာ
 သံသယဆိုတဲ့ ခူးတွေကိုဖယ်ရှား
 တို့ပြည်ကြီးအဓိနရည်ဖို့
 ငြိမ်းချမ်းရေးကိုဆောင်
 တည်ငြိမ်တဲ့နှင့်ရေးနှင့် စီးပွားရေးကိုထူးထောင်
 အစိုးရနှင့် ပြည်သူ
 ကြည်ဖြေဖွားလက်တွဲ
 မဝေးလှတဲ့အနာဂတ်အတွက်
 ပြည်သူနှင့်အတူ
 ခရီးဆက်ဖို့ စနစ်ကိုပြင် အချစ်တွေယူဉ်လို့
 ရေရှည်ကိုချိန်ဆလှမ်းမျှော်ကာ လျောက်ကြမယ်လေ။
 တို့လက်တွေခိုင်ခိုင်မြဲလို့ သွေမဖယ် ထွန်းတောက်မယ့်
 ကြယ်ဖြေတစ်ပွင့် ခူးဆွတ်ရင်း
 မဝေးတော့တဲ့ လှပတဲ့အနာဂတ်ခရီးအတွက်
 ထုဆစ်ရင်းမယိုင်မနဲ့ လျောက်ကြဖို့
 တို့ပြည်သူတို့။ ။

■ ညီမောင်

မန္တရန်ဘု

- ❖ မာနတွေမလှစ်၊ ပသာဒတွေသစ်
ပကာသနတွေပစ်လို့၊ သဘာဝကိုချုစ်သောသူ။
- ❖ ဟိတ်ဟန်မလုပ်၊ စိတ်အမှန်မပုပ်ဘဲ
တိတ်တိတ်နေကာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမြတ်နိုးသူ။
- ❖ မာန်စောင်မပြင်း၊ သံယောင်ကင်းလို့
ရန်စောင်ခြင်းနှင့်၊ ဟန်စောင်ခြင်းလည်းမရှိသူ။
- ❖ စိတ်ထားဖြူစွင်၊ ကြည်လင်မျက်နှာ
ချိသာအပြော၊ သဘောမြင့်မြတ်
ခွင့်လွတ်သည်းခံတတ်သောသူ။
- ❖ သိအပ်တတ်ရာ၊ သင်ကာပြာ
ထောက်ဆန္ဒလုံး၊ ပီတိဖုံးလျက်
ပြုးပြုးပြုးပြုးနေတတ်သူ။
- ❖ တွေ့ဆုံးခိုင်မင်၊ ကျွမ်းဝင်သူများ
အားလုံးကြားမှာ၊ အမှန်းတရားပယ်
အပြုးများလှယ်လို့၊ နှလုံးသားအလှခြယ်သောသူ။

■ ချိချိ

အမျိုးသမီးများ ပြုပေးချုပ်ပေးနှင့် လုပ်ခြေရေး

■အောက်တာဝါဝါယောင်(စီမံ/ဘဏ္ဍာ)

ကမ္မာပေါ်တွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဖြင့်တင်အားပေးသည့် အစီအစဉ်များကို ၁၉၉၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း လူသားဖွံ့ဖြိုးမှု ညွှန်းကိန်း (Human Development Index) တွက်ချက်လာကြပြီး လူသားဖွံ့ဖြိုးမှု အစီရင်ခံစာ (Human Development Report) များ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည့် နောက်ပိုင်းအချိန်မှစ၍ ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ဆောင်စုနှစ် ပန်းတိုင်များကို ဖြတ်ကျော်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များသိသိ၍ ရွှေလျားလာသည့်နှင့်အမျှ “အမျိုးသမီးများ၊ ပြုပေးချုပ်ပေးနှင့် လုပ်ခြေရေး” ၏ ခေါင်းစဉ်အား ပိုမိုဆွေးနွေးလာခဲ့ကြသည်။

ပြုပေးချုပ်ပေးနှင့် လုပ်ခြေရေးကိစ္စပိုင်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ပညာရှင်တို့၏ သုတေသနပြုချက်များအရ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းမှု (Conflict Resolve) နှင့် ပြုပေးချုပ်ပေးတည်ဆောက်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ၏ပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍ မှာ အလွန်အရေးကြီးပြီး ထာဝပြိုးချမ်းရေးကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်မှာ အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်မှု လိုအပ်လာကာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်သည့် အဆင့်တိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်လာစေရန် လိုအပ်လာသည်ဟုဆိုသည်။ အဆိုပါ သဘောတရားအား ကုလသမဂ္ဂ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် UN Resolution 1325 (2000) တွင် ဖော်ပြပါရှိပြီး ဥရောပ၊ အာရာ၊ အာဖရိုက ဒေသများအလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။

ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားစဉ် အချိန်ကာလများတွင် အများအားဖြင့် ထိခိုက်ခံစားရသူများသည် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးကယ်များနှင့် သက်ကြီးချယ်အိများပင်ဖြစ်သည်။ မိသာဒဝိများ၏ စား၊ ဝတ်၊ နေရား အခက်အခဲများအား အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် လက်တွေ့ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြုံတွေ့ကြရသည်။ အဆိုပါအခက်အခဲများကို ထပ်မံပေါ်ပေါက် စေရေးအတွက် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ပိုမိုချင် ကတိ ကဝတ်ရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပဋိပက္ခများ မဖြစ်ပွားစေရန် တားသီး ကာကွယ်ရေးနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွား ပြီးသည့် ဒေသများ၏ ပြန်လည်ထဲထောင်ရေး ကိစ္စရပ်များ အပါအဝင် ပြိုမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်လာရေး စသည်၌ ပြန်လည်ထဲထောင်ရေး ကိစ္စရပ်များ တွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်လာစေရန် လိုအပ်လာခဲ့ပါသည်။ လုပ်ချေး(Security)၏ အဓိပ္ပာယ် ပြောင်းလဲဟန်း

ခေတ်စနစ်နှင့်အတွေးအခေါ်များ ပြောင်းလဲလာသည့်နှင့်အမျှ လုပ်ချေးဆိုင်ရာ အယူအဆများသည်လည်း ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ လုပ်ချေး(Security)ဟု ဆိုရာတွင် ကာကွယ်ရေး ကိစ္စတစ်ရပ်တည်းသာမဟုတ်ဘဲ သမားရှိုးကျ လုပ်ချေး(Traditional Security) အဓိပ္ပာယ် ထက် ပိုမိုကျော်လွန် စဉ်းစားလာကြပြီဖြစ်သည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ ဆန်းစစ်ကြည့်လွင် စစ်အေးကာလက အမျိုးသားလုပ်ချေး(National Security) ကို ဦးစားပေးခဲ့ကြပြီး၊ စစ်အေးလွန်ကာလတွင် လူအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ချေး(Societal Security) ကို ဦးစားပေးလာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ချေး(State Security) ကိုကာကွယ် စောင့်ရောက်မည်ဟုသည့်ကာလက စစ်ရေးနည်းလမ်းကို အားပြုခဲ့သည်နှင့်အညီ လုပ်ချိန် စစ်ရေးအင် အားကြီးထားမှုဖြင့် ကာကွယ်ခဲ့ကြသော်လည်း လူ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ချေး(Societal Security) ကို စဉ်းစား

လာရာတွင် စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်မှ လုပ်ချိန်နိုင်သည်ဟု စဉ်းစားလာကြသည်။

ထိုကြောင့် လုပ်ချေးအယူအဆသည် စစ်ရေးအမြင်ကို အခြေခံသော သမားရှိုးကျ လုပ်ချေးအယူအဆ (Traditional Security Concept) မှ ရုတောင့်အစုံဖြင့် အမြင်ကို အခြေခံသော သမားရှိုးကျ မဟုတ်သည့်လုပ်ချေးအယူအဆ (Non-Traditional Security Concept) သို့ ကူးပြောင်းလာခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် အဆိုပါ လုပ်ချေးအယူအဆ တွင် စစ်ရေးလုပ်မှု (Military Security)၊ နိုင်ငံရေး လုပ်မှု (Political Security)၊ စီးပွားရေးလုပ်မှု (Economic Security)၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းလုပ်မှု (Social Security) နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လုပ်မှု (Environmental Security) အထိကျယ်ပြန်စွာ ပါဝင်လာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ချေးအယူအဆ ပြောင်းလဲမှုသည် သိသာထင်ရှားစွာ ပြောင်းလဲလာသည်။ ယခင်ကန်ယိနိမိတ်လုပ်မှုကို ပြိုမ်းခြောက်ခြင်းမှသည် ယနေ့တွင် လူထုလုပ်မှုကို ပြိုမ်းခြောက်ခြင်း (From Stressing Territorial Security to Stressing People's Security) သို့ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော် လူသားလုပ်မှု (Human Security) ကို ဦးစားပေးသော လူသားဖွံ့ဖြိုးမှု (Human Development) ကို ဦးစားပေးသောကြောင်းအထည်ဖော်လာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဘက်စုံအမြင်ဖြင့် ရုတောင့်စုံမှုကြည့်သော သမားရှိုးကျမဟုတ်သည့် လုပ်ချေးအယူအဆ၏ တွေးခေါ်ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ ပိုမိုကျယ်ပြန်ပြီး နက်ရှိုင်းလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

လုပ်သာကိုင်သာရှိသည့်ဝန်းကျင်တစ်ရပ်တူထောင်ရေး အမျိုးသမီးများ၊ ပြိုမ်းချမ်းရေးနှင့် လုပ်ချေးကောင်းစဉ်တွင် ပါဝင်လာရန်မှာ အမျိုးသမီးများရင်ဆိုင်ရ

သည့် သက်မွေးဝမ်းကောင်းပညာ၊ အလုပ်အကိုင်၊ သဘာဝ သေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ဗဟိုသုတေသန၊ အမျိုးသမီးများ၊ ကလေး သူငယ်များအား အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ ကိစ္စရပ်များအပါအဝင် အဆိုပါ နယ်ပယ်များ၌ ကျမ်းကျင်မှုနှင့် ဗဟိုသုတေသနဖော် ရေးတို့အတွက် အသိပညာများ၊ ဖြင့်တင်ပေးရန်၊ လိုအပ် သည့် ငွေကြေး အရင်၊ အနီးများ၊ ဘွင်းအားစုများ စိုက်ထုတ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ စိန်ခေါ်မှုများအား ရင်ဆိုင်ကျဉ်းလွှားနိုင်စေရန် အမျိုးသမီးများ၏ စိတ်ဓာတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ နှင့် စွမ်းပကားတိုးတက်ရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်မှု (Women Leadership Work) တွင် စွမ်းရည်ထူထောင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းတွင် အမျိုးသမီးများ၊ ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဖြင့်တင်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် လုပ်သာကိုင်သာရှိသည့် ဝန်းကျင်တစ်ရပ် (Enabling Environment) ထူထောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကျိုးသက်ဆိုင်သူ (Stakeholder) များအားလုံး အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းပါဝင်ရေး

အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဖြင့်တင်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူ (Stakeholder) များ အားလုံး အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းပါဝင်ရေး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် ဆက်စပ်၍ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခွင့်အလမ်းများပွင့်လန်းနေရန် လိုအပ်သည်။ အမျိုးသမီးများ လုပ်ပိုင် ခွင့်ရရှိရေး၊ အခွင့်အလမ်း ရရှိရေးမှာ မိသားစုဝင် များနှင့် ပင် ပါဝင်ပတ်သက်နေဖြီးဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ အနေနှင့် ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဖြင့်တင်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်လာရေးအတွက် နိုင်ငံတော် အနီးရမှု မှတ်ခိုင်ရာ ထောက်ခံအားပေးမှုများ ဆောင်ရွက်ရေးလို အပ်သည့် စကြံး(Platform) များ ဖန်တီးပေးရေး၊ သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ထုတ်ပြန်ပေးရေးတို့ လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အလားတူပင် အပြည့်ပြည်ဆိုင်ရာ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အပြည့်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အနီးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှလည်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။

သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း

အမျိုးသမီးများသည် ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဖြင့်တင်မှုဆိုင်ရာ ဖြင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ပညာရေး၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့်တင်ခြင်း (Education, Training and Capacity Building) များ အား နှစ်ရှည်အစီအစဉ် (Multiple Year Programmes) တွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများသည် ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဖြင့်တင်မှုဆိုင်ရာ ဖြင့်တင်နိုင်ရေး (Operationalization of WPS) လုပ်ငန်းစဉ်များအား အမျိုးသားစီမံခိန်း (National Plan) နှင့် လိုက်လျော့သီတွေ့စွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပဋိပက္ခများ မဖြစ်ပွားစေရန် တားဆီးကာကွယ်မှုနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားပြီးသည့် ဒေသများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိစ္စရပ်များအပါအဝင် ပြိုမျိုးချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်လာရေး စာသည့် ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်လာရေး စာသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပါဝင်လာစေရန် လိုအပ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများသည် ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ဖြင့်တင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များအား မည်ကဲသို့ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်၊ မည်သူနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းတို့ကို စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရန်၊ ပဋိပက္ခများ မဖြစ်ပွားစေရန် မည်သို့ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဖြော်တင်ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။

ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ

အမျိုးသမီးများ ပြိုမျိုးချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အာဆီယံ အမျိုးသမီးများအတွက် ပြိုမျိုးချမ်းရေးမှတ်ပုံတင် စာရင်းတည်ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲအား ကျင်းပေးပါသည်။ အဆိုပါ Symposium ၏ Theme မှာ "Operationalizing the Joint Statement on Promoting Women Peace and Security in ASEAN" ဖြစ်သည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်တွေ့စွာ (၁၃-၁၂-၂၀၁၈) ရက်နေ့မှ (၁၄-၁၂-၂၀၁၈) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပေးပြီး အဆိုပါ ဆွေးနွေးသို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်

ဒေါ်ခင်မာအောင် ခေါင်းဆောင်ပြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာဒေါ်ဝါဝါမိုးမောင်၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ဖော်သွားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနှင့်အေးနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အာဆီယံရေးရာဦးစီးဌာနမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါ်ခင်စန္ဒာတို့အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

အစီအစဉ်အရ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ မနီလာမြို့၏ ကြေညာခဲ့သည့် အာဆီယံပူးတွဲ ကြေညာချက်အရ လက်တွေအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရုံး Symposium on the Establishment of ASEAN Women for Peace Registry အား ကျင့်ပဲ၍ အာဆီယံ ဒေသအတွက် Women for Peace Registry ကို စတင် ဖိတ်ဆက်ခြင်း အစမ်းအနားကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အာဆီယံ နိုင်ငံ အသီးသီးမှ အဆိုပြုတင်သွင်းလာသည့် ASEAN Women for Peace Registry စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ ဆွေးနွေးပွဲတွင် အောက်ပါအကြောင်း အရာတို့အား အဓိက ဆွေးနွေးပွဲပါသည်-

- လူအခွင့်အရေး (Human Rights) အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့် ပြည်တွင်းတွင် ကျား / မ တန်းတူညီမှုမှ ရှိစေရေးဆိုင်ရာ၊ အမျိုးသမီးစွမ်းပကား တိုးတက်စေရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်များ (Gender Equality Development Plan) အား ပူးတွဲ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ASEAN Women Registryလုပ်ငန်းတာဝန်များ (ToR) များကို အာဆီယံပိဿာလက္ခဏာရပ်များ (ASEAN Characteristics) နှင့် အညီ လိုက်လျော့ညီတွေ မှုရှိစေရန် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထုန်းမှုရှိအောင် အတွေအကြံများအား ဖလှယ်နိုင်စေရန် ASEAN Women Registryများ၏ ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှု အားကောင်းစေရန်၊
- အမျိုးသမီးများအတွက်သာမက အမျိုးသားများအတွက်

- ပါ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများ (Psychological Services) များပေးရန်၊
- အမျိုးသမီးများသည် ဤမြို့ချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးမြှင့်တင်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ASEAN Women Registryများက နိုင်ငံအတွင်းတွေ ဆက်လက် ပြန်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် Training of the Registries အား Training for Trainers အတွက် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးရန်၊
- ကျား/မ တန်းတူညီမှုမှုရှိစေရေးအတွက် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် Gender Equality နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးစသည်ဖြင့် နိုင်ငံ အခြေအနေနှင့် လိုက်လျော့ညီတွေမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်ရန်၊
- အမျိုးသမီးများသည် ဤမြို့ချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးမြှင့်တင်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသမီးများသာမက အမျိုးသားများရော၊ လူငယ်များပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် လူသားလုံခြုံရေး မူဝါဒ (Human Security Policy)၊ အမျိုးသား လုံခြုံရေး မူဝါဒ (National Security Policy) များအား ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် ကျား/မ တန်းတူညီမှုမှုရှိစေရေးလုပ်ငန်းကိစ္စရပ်ပေါ်၍ အစိုးရ ငင်လုံးငင်ရင်း အသုံးစရိတ် အနေဖြင့် ဤရာခိုင်နှုန်းသုံးစွဲလျက်ရှိပါကြောင်း ကို ဗီယက်နမ်နိုင်ငံကိုယ်စားလှယ်မှ အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြခဲ့ပါကြောင်း စသည်တို့ကို အဓိကထားဆွေးနွေးကြပါသည်။

ဤမြို့ချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ရေးကို တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အသိပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းများ နိုင်ငံတွင်းရှိအေသာများတွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ အာဆီယံဒေသအား အမျိုးသမီးများကို စုစုပေါင်း များ ဆောင်ရွက်နေသော အမျိုးသမီးများကို စုစုပေါင်း စုစုပေါင်းတော်မှုတ်ပုံတင် စာရင်းသွင်းခြင်းကို ထူထောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည့် အတိုင်း Joint Statement on Pro-

moting Women, Peace and Security in ASEAN ကို မည်သူ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ သက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါရေး

မိမိတို့နိုင်ငံ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးရေးရာကော်မတီ (Myanmar National Committee for Women's Affairs- MNCWA) အား ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ကော်မတီ၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် Women Peace and Security(WPS) သည် Technical Working Group(TWG)(၄) ခု အနေကိုမှ (၁) ခု ပါဝင်လျက်ရှိရာ အမျိုးသမီးများသည် ြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးမြှင့်တင်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ (WPS-TWG) ကို အခြေခံထားသော သက်ဆိုင်ရာ ဌာနဆိုင်ရာ များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များကို ခေါ်ယူကာ ဆွေးနွေးပွဲ ရလဒ်များကို ရှင်းလင်းခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသအခြေအနေ များကို ဆွေးနွေးစေခြင်း၊ National Action Plan on WPS ကို ရေးဆွဲချက်မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့် စီမံကိန်းဖြစ် သည့် Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP) ၏ ပန်းတိုင်(၁) နှင့် ပေါင်းစပ်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရန် ကြိုးပမ်းသင့်ပါသည်။

အာဆီယံအမျိုးသမီးများအတွက် ြိမ်းချမ်းရေး မှတ်ပုံတင်စာရင်းတွင် ြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ထဲထဲဝင်ဝင် ဆောင်ရွက်နေသူများထဲမှ ကျား/မရေးရာ ကျမ်းကျင်သူများကို လည်း ဆက်လက်စည်းရုံး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အောက်ပြုအထိ ဆက်လက်ပြန်ပွားနိုင် ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ပဋိပက္ခဖြစ်နေဆဲကာလနှင့် ဖြစ်ပြီးကာလတို့ အတွင်း လူသားချင်း စာနာထောက်ထားခြင်းနှင့် အကူအညီအပါအဝင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကဏ္ဍများအထိ ကျား/မ တန်းတူညီမှုများရေးရာကဏ္ဍများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေးမည့်အပြင် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် ကဏ္ဍများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက် ရှိပါသည်။

မိမိတို့နိုင်ငံ အနေဖြင့် အြေားနိုင်ငံ များတွင်

ဆောင်ရွက်နေသည့် ြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ထိရောက်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် ကိစ္စရပ်များအား လေ့လာ၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ယနှစ်ရားများ နှင့် လုပ်သာကိုင်သာရှိသည့် ငန်းကျင်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်စွာ ရှိ ဆောင်ရွက်နေမှုများအား သိရှိခဲ့ခြင်းဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် Women Peace and Security နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းစဉ်များ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ ပဋိပက္ခများအား ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများ လေ့လာ သိမြင်နိုင်ခြင်း၊ ြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အောင်မြင်မှုများ ရရှိနိုင်သည့်အပြင် ကျားမရေးရာ တန်းတူညီချေရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကဲ့သို့သော အြေားဆက်စပ် လုပ်ငန်းများပါ အကျိုးသက်ရောက်မှုများရရှိနိုင်ခြင်း၊ အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံများကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်မှုများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ရေးကို တန်းအားပေး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသေးခြင်း စသည်အတွေးအမြင် ဗဟိုသုတေသနများနှင့် အကျိုးကျားရားရားစွာ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုအပ်ပေသည်။

မိမိတို့နိုင်ငံတွင်လည်း အြေားသာနိုင်ငံများ နည်းတွေ ြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အနေးကဏ္ဍကိုမြှင့်တင်ရန် လိုအပ်လာခဲ့ပါသည်။ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားစဉ်အချိန်ကာလများတွင် အများအားဖြင့် ထိနိုက်ခံစားရရှိများသည် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးကယ်များနှင့် သက်ကြိုးရွယ်အိုများဖြစ်ခြင်းတို့ ကြောင့် လက်တွေ့ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းရာတွင် အဆိုပါ အခက်အခဲများကို ထပ်မံမပေါ်ပေါ်ကိုစေရေးအတွက် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ပိုမို၍ ကတိကဝ်တိ ရှိသူများပါပိုပို ပဋိပက္ခများ မဖြစ်ပွားစေရန် တက်ကြစွာ တားဆီး ကာကွယ်ရေးတွင် ပါဝင်ကြမည့်သူများ ဖြစ်သည်။ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားပြီးသည် ဒေသများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကိစ္စရပ်များ အပါ အဝင် ြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အမျိုးသမီးများ၊ ပါဝင်လာရေးစသည် ြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ၊ ပါဝင်လာစေရန် တိုးတက်တန်းအားပေး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာပါကြောင်း မီးမောင်းတိုးပြရိုပါသည်။

ကုမ္ပဏီအဖွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ်

(Myanmar Companies Online – MyCO)

သို့မဟုတ်

မြန်မာ့ပြည်၏ ပထမဆုံး အဖွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ်

မောင်နိုက်

DICA လို့ အများကခေါ်ကြတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီ များအွန်ကြားမှုပြုခြင်းနှင့် ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုနဲ့ မြန်မာ ပထမဆုံး e-Government အစီအစဉ်အဖြစ် ကုမ္ပဏီအဖွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (Myanmar Companies Online – MyCO) ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နောက် စတင်ကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီ အဖွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) စတင်ကျင့်သုံးပြီး နောက်ပိုင်းမှာ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင် လုပ်ငန်းတွေ လွယ်လွန်းလို့၊ မြန်လွန်းလို့ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါမလားလို့တောင် ထင်ရှာယ်လို့ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေး အသိုက် အဝန်းက ချီးမွမ်းထောမနာ ပြုခဲ့ကြပါတယ်။

 DIRECTORATE OF INVESTMENT AND COMPANY ADMINISTRATION
Myanmar Companies Online (MyCO)

English | မြန်မာ

HOME MYCO GUIDES COMPANY SEARCH HELP • CREATE AN ACCOUNT LOG IN

WELCOME TO MYANMAR COMPANIES ONLINE (MyCO)

Using MyCO you can register your company and find information on all companies that are registered in Myanmar.

- Search and access details of companies all over Myanmar
- Register your company
- Purchase official company documents and extracts

Searching for companies in MyCO is simple and free. Simply, use the Company Name or Registration Number in the section below to start.

To learn more about registering your company, please click the Register A Company link on the menu above to view How To Guides. To learn more about submitting a filing to change the details of an existing company, please click the Change Company Details link on the menu above to view How To Guides.

The MyCO registry will be accepting the following forms online from 16 January 2019:

- Form C-5 (Notice of court order for rectification of register)
- Form C-10 (Notice of location of company registers and indexes)
- Form C-11 (Notice from Registrar concerning registered office)
- Form C-12 (Direction from register to change company name)
- Form E-10 (Notice of winding up, dissolution or deregistration of overseas corporation in place of incorporation)
- Form E-11 (Notice of appointment of liquidator of overseas corporation in the Union)
- Form E-12 (Notice to remove an overseas corporation from Register following winding up)
- Form J-1, J-2, J-3, J-7, J-8, J-9 and J-10 (Winding up of company)

Enter the Company Name or Registration Number

Search...

Company Name Starts With Company Name Includes Search by Registration Number

LEARN ABOUT THE MYANMAR COMPANIES LAW

Total Number of Registrations: 49,067

Total Number of Registrations for the Current Day: 12

RELATED DOCUMENTS

The Myanmar Companies Law 2017

The Myanmar Companies Regulations 2018

DICA Notification No. 56/2018 Prescribed Forms under the Myanmar Companies Law 2017

DICA Notification No. 57/2018 Prescribed Fees and Late Lodgment Fees under the Myanmar Companies Law 2017

DICA Notification No. 58/2018 Requirements for Business Associations

DICA Notification No. 59/2018 Requirements for Public Companies

DICA Notification No. 60/2018 Prescribed Form of Model Constitution under the Myanmar Companies Law 2017

Company Directors Guide

တကယ်လည်းဟုတ်ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ဆိုတာ တစ်ရက်မှာ ၂၄ နာရီ၊ တစ်ပတ်မှာ ၇ ရက် ကမ္မာ့နေရာ အသီးသီးကနေ ကြိုက်တဲ့အချင် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်တဲ့ စနစ်တစ်ခုပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင်တော့ စိတ်ဝင်စားရင်တစ်ရေးနီးထပြီး မှတ်ပုံတင်လို့ရအောင် လုပ်ထားတာပါ။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ဆိုတာ အစိုးရရဲ့ဝန်ဆောင်မှုကို အွန်လိုင်းက အပြည့်အဝ ပေးနိုင်အောင် ပထမဆုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့စနစ်ပါ။ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်တာတွေ၊ ကုမ္ပဏီသတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေတာတွေကို ရုံးလာဖို့မလိုအောင် ဆောင်ရွက်ထားရုံသာမက ကုမ္ပဏီများအနေနဲ့ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ရုံးကို ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ဖို့လိုအပ်တဲ့ကိစ္စတွေ၊ ကုမ္ပဏီဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ရုံးကို ပေးသွင်းရမယ့်အခကြေးငွေအားလုံးကိုလည်း လူလာစရာမလိုဘဲ အွန်လိုင်းက လုပ်နိုင်အောင် စီစဉ်ထားတာပါ။ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ မြန်မာ၊ အင်္ဂလာပိန်နှင့် နှစ်ဘာသာနဲ့ အလုပ်လုပ်လို့ရပါတယ်။ တကယ်တော့ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ဟာ မြန်မာပြည်အတွက် e-Governmentအစီအစဉ်ကဏ္ဍအတွက် ဖွင့်လှစ်လိုက်တာပါ။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ ဘာတွေ လုပ်လိုရသလဲ?

ကုမ္ပဏီအသစ် မှတ်ပုံတင်တာတွေ၊ ကုမ္ပဏီအဟောင်းတွေ ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်တာတွေ၊ ကုမ္ပဏီတွေရဲ့ အပြောင်းအလဲ ဆောင်ရွက်လိုတာတွေ၊ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ရုံးကို ပြန်တမ်းပိုတာတွေ၊ ကုမ္ပဏီဝန်ဆောင်ခ ပေးသွင်းတာတွေ အားလုံးကို www.myco.dica.gov.mm မှာ အလွယ်တကူ လုပ်လို့ရပါတယ်။ အသုံးပြုသွေဟာ မိမိသိလိုတဲ့ ကုမ္ပဏီတစ်ခုရဲ့အချက် အလက်တွေကို ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ ရှာဖွေနိုင်ရုံးသာမက ကုမ္ပဏီအကျဉ်းချုပ် (Company Extract) လို့ခေါ်တဲ့ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာနဲ့ ပတ်သက်တာတွေစဲတဲ့ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေကိုလည်း မြန်မာငွေကျပ်တစ်သောင်းကို အွန်လိုင်းကသွင်းပြီး

ဝယ်ယူနိုင်ပါသေးတယ်။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကိုဘယ်သူတွေ သုံးနိုင်သလဲ?

လူသားအားလုံးသုံးလို့ရပါတယ်။ မည်သူမဆိုကုမ္ပဏီများနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို အွန်လိုင်းမှာ အခဲ့ရယူနိုင်ပါတယ်။ ဒါအပြင် ကုမ္ပဏီတွေ ဥပဒေပညာရှင်တွေ၊ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းတွေစဲတဲ့ အခြားအသုံးပြုသွေအနဲ့ကတော့ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ ဝန်ဆောင်မှု ကျယ်ပြန်စွာရယူလိုရင်စာရင်း (Account) တစ်ခု ဖွင့်ထားဖို့ လိုပါတယ်။

စာရင်း (Account) ဘယ်လိုဖွင့်မလဲ?

မည်သူမဆိုကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ အခဲ့စာရင်းဖွင့်နိုင်ပါတယ်။ စာရင်းဖွင့်နိုင်မိနစ်အနည်းငယ်ပဲကြာပါတယ်။ ဘယ်လိုဖွင့်ရမှာလဲလို့မေးခဲ့ရင်တော့ -

အဆင့် (၁) www.myco.dica.gov.mm ကို ဝင်ရောက်ပါ။ ပြီးရင် “စာရင်းအသစ် ဖွင့်ရန်” (Create an account) ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ကလစ်နိုင်လိုက်ပါ။

အဆင့် (၂) အဒီလိန်ပြီးရင် အမည်၊ လိပ်စာ၊ ဖုန်းနံပါတ်၊ အီးမေးလဲစဲတဲ့ လိုအပ်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို

ဖြည့်လိုက်ပါ။ ကရပြဖို့ကတော့ အီးမေးလ်မရှိရင် ဖြည့်လိုမရပါ ဘူး။ ပြီးရင်တော့ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကို အသုံးပြုတဲ့ အတွက် လိုက်နာရမယ့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းတွေကို လိုက်နာဖို့ သဘောတူကြောင်း အမှတ်အသားပြထားတဲ့ နေရာမှာ ကလစ်နှင့်လိုက်ပါ။ ပြီးရင်တော့ နောက်တစ်ခါ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကို ဝင်ရောက်တဲ့ အခါ ကိုယ်အသုံးပြုလိုတဲ့ IDနဲ့ စကားရှုက် (Password) ကို ရွေးချယ်လိုက်ပါ။ စကားရှုက်ကတော့ အနည်းဆုံး စာလုံး ၆ လုံးရှိဖို့လိုပါတယ်။ အသေးစိတ် အားလုံး ဖြည့်သွင်းပြီးတဲ့ အခါ “သမ်းဆည်းသည်” (Save) ကို ခလုပ်နိုင်လိုက်ရင် စာရင်းအသစ် ဖွင့်လှစ်ခြင်း ပြီးမြောက်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ခဏနေရင် ကိုယ်ရဲ့ အီးမေးလ် ထဲကို စာရင်းအသစ်ကို အတည်ပြုကြောင်း အကြောင်းကြား စာရောက်လာပါ လိမ့်မယ်။ မှတ်သားဖို့ အချက်ကတော့ သုံးစွဲ၏သူအများအပြားသုံးလိုရမယ့် “စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးစာရင်း” ကိုလည်း စာရင်းအသစ်ရပြီးတဲ့ အခါမှာ ဖွင့်လိုရပါတယ်။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကို ဘယ်လိုသုံးမလဲ?

လွယ်လွယ် လေးပါ။ အောက် ကအဆင့် တွေ အတိုင်း လုပ်ကြည့်လိုက်ပါ -

အဆင့် (၁) စာရင်းဖွင့်ပြီးရင် ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မူလစာမျက်နှာရဲ့ ထိပ်မှုရှိတဲ့ “ဝင်ရောက်ရန်” (Login) နေရာမှာ ကလစ်နှင့်ပြီး ကိုယ့် IDနဲ့ Passwordရှိက်ထည့်လိုက်ပါ။

အဆင့် (၂) ပြီးရင် ကုမ္ပဏီအသစ်ကို မှတ်ပုံတင် ချင်တာလား? ဒါမှမဟုတ် လက်ရှိ ကုမ္ပဏီကို ပြန်ပြီးမှတ်ပုံတင်ချင်တာလား? ဒါမှမဟုတ် ကုမ္ပဏီရဲ့ အချက်အလက် တွေကို အပြောင်းအလဲ လုပ်ချင်တာလား? အားလုံးကို သက်ဆိုင်ရာ Link မှာ ကလစ်နှင့်ပြီး လုပ်လိုရပါပြီ။ Company Extract ထဲတော့ “ကုမ္ပဏီများ ရှာဖွေရန်” (Company Search) ဆိုတဲ့ နေရာမှာ မိမိသိချင်တဲ့ ကုမ္ပဏီအမည်ကို ရှိက်ထည့်လိုက် ရုံပါပဲ။ အဲဒီလိုရှိက်လိုက်

လို Company Profile ပေါ်လာတဲ့ အခါ “အချက်အလက် များ မှာယူခြင်း” (Order Documents) ကို ကလစ်နှင့်လိုက်ရင်ရပါပြီ။

အဆင့် (၃) အဆင့် (၂) ပြီးသွားရင်တော့ ဝန်ဆောင်ခေါ် ရောက်ပါပြီ။ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ Credit Card/ Debit Card/ MPU အားလုံးသုံးလိုရပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် Visa/ Master စတာတွေ အလွယ်တကူသုံးနိုင်ပါတယ်။ မကြာခဏသုံးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ ကြိုတင်ငွေသွင်းထားလိုလည်း ရပါသေးတယ်။ ကြိုတင်ငွေသွင်းထားတဲ့ အသုံးပြုသွောကတော့ တစ်ကြိမ်သွင်းပြီးရင် Card ထပ်သုံးစရာမလိုဘဲ ကြိုတင်ငွေမကုန်မချင်း ဝန်ဆောင်မှုတွေ ရယူနိုင်ပါတယ်။

ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အချက် (Authority) သိတောာကလဲ?

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) က တစ်ဆင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုဟာ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ရုံးကို မိမိ ကုမ္ပဏီကိစ္စ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်တဲ့ အခါ “ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ” (Company Authority) ရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ရတဲ့ အကြောင်းကတော့ အခွင့်အာဏာ မရှိတဲ့ သူတွေက ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကိုသုံးပြီး ကုမ္ပဏီရဲ့ အရေးကိစ္စတွေကို ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်တာ မလုပ်နိုင်အောင် ကာကွယ်ထားတာပါ။ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ မှတ်ပုံတင်သူ အားလုံး “ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ” ကို အလိုအလျောက်ရရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအခွင့်အာဏာရရှိသူ မှာသာ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ မိမိ ကုမ္ပဏီရေးရာကိစ္စတွေဆောင်ရွက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်စည်းမှာ အီးမေးလ် ဖော်ပြထားတဲ့ ဒါရိုက်တာတွေထဲ “ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ” ကို အလိုအလျောက်ပေးပို့သွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါရိုက်တာတွေဟာ အဆိုပါ အခွင့်အာဏာ ကိုအခြားသူကို ပေးအပ်လို့ ဒါမှမဟုတ်ပေးထားပြီးသားကို ပြန်လည်ရှုပ်သိမ်းလိုလည်း ရပါတယ်။

မကြားကောင်းကြတဲ့မေးခွန်းတွေ ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ အေးမေးလိုက်လိုပါတယ်။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ စာရင်းဖွင့်သူအားလုံး အေးမေးလိုက်လိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကို ဝင်ကြည့်ရုံ သက်သက် ဆိုရင်တော့ အေးမေးလိုက်ပါ။

IDနဲ့ Passwordပေါ်ကျော်သွားရင် ဘာလုပ်ရမလဲ?

ကျေးဇူးပြုပြီး www.myco.dica.gov.mm ကို
ပြန်သွားပြီး Login ဝင်ပါ။ အဲဒီအချင်မှာ “သင် Loginနဲ့
Passwordမေ့နေပြီလား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေပါလိမယ်။
အဲဒီမှာ ပေးထားတဲ့ Link အတိုင်း လိုက်ပါသွားလိုက်ပါ။
သင့်အေးမေးလိမှာ ဘာဆက်လုပ်ရမလဲဆိုတာ အကြောင်း
ကြားလာပါလိမ့်မယ်။

ကုမ္ပဏီတစ်ခုနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ချင်ပါတယ်။ အဲဒီ ကုမ္ပဏီအခြေအနေအသေးစိတ်ကို ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ ဘယ်လိုရှာနိုင်ပါသလဲ?

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ထဲ
ကို “ကုမ္ပဏီများရှာဖွေရန်” (Company Search) ကို
ကလစ်နှုပ်ပြီးသုံးပါ။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုရဲ့ မှတ်ပုံတင်ရာဝင်
(Filing History)၊ လိပ်စာ၊ ဒါရိုက်တာအမည် စတာတွေကို
အခဲ့ကြည့်လို့ရပါတယ်။ အသေးစိတ်သိချင်ရင်တော့
Company Extract ကို ကုမ္ပဏီတစ်ခု ကျပ်တစ်သောင်းနှုန်းနဲ့
အွန်လိုင်းက ပေးချေဝယ်ယူ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

ကုမ္ပဏီရဲ့ ဒါရိုက်တာတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကိုယ့်
ကုမ္ပဏီရဲ့ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေကို ဘယ်လို
ကြည့်လို့ရမလဲ? ပုံစံတွေကို ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်
စနစ် (MyCO) မှာ ဘယ်လိုတင်နိုင်မလဲ?

ကိုယ့်မှာရှိပြီးဖြစ်တဲ့ ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ
(Company Authority) ကိုသုံးပြီး ကုမ္ပဏီရဲ့ အသေးစိတ်
အချက်အလက် ကြည့်ရှုတာတွေ၊ ကုမ္ပဏီရေးရာကိစ္စတွေ
အားလုံးကို ဆောင်ရွက်လို့ရပါတယ်။

မိမိကုမ္ပဏီရဲ့ “ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ” ဘယ်သူတွေသိမှာ ရှိနေသလဲ? သိလိုပါတယ်။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကို
ဝင်ရောက်ပြီး ကိုယ့်ကုမ္ပဏီရဲ့ အမည်ကို ရှာလိုက်ပါ။ Company Profile စာမျက်နှာမှာ “ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ” (Company Authority) အစိမ်းရောင်အကွက်ကို
ကလစ်နှုပ်လိုက်ရင် ဘယ်သူတွေဆီမှာ Authority တွေ
ရှိနေတယ်ဆိုတာ တွေ့ပါလိမ့်မယ်။

တစ်ယောက်ယောက်သိမှာ ရှိနေတဲ့ “ကုမ္ပဏီ၏ အခွင့်အာဏာ” ကို ဘယ်လို ဖျက်လိုရမလဲ?

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) ကို
ဝင်ရောက်ပြီး Company Authority ထဲမှာရှိနေတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲက ကုမ္ပဏီနဲ့ မသက်ဆိုင်တဲ့သူ (သို့မဟုတ်)
ဒါရိုက်တာမဟုတ်တဲ့သူ ရှိနေခဲ့ရင် အဲဒီအကွက်ထဲမှာရှိနေ
တဲ့ Revoke ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ကလစ်နှုပ်လိုက်ရုံပါပဲ။

ကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO) မှာ
တော်တော်လေးလွယ်အောင်၊ ရှင်းအောင် လုပ်ထားပါတယ်။
တစ်နည်းအားပြု အသုံးပြုသွားတော် ရှိနေသောင်
စီမံထားပါတယ်။ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းနဲ့ အခက်အခဲပေါ်လာ
ရင်၊ နားမလည်တာရှိလာရင် DICA ဝန်ထမ်းတွေထဲ ဖုန်း၊
Messenger၊ DICA Facebook က ဆက်သွယ် မေးမြန်း
နိုင်တဲ့ အပြင် DICA website ရဲ့ Q&A မှာလည်း ဝင်မေး
လို့ရပါတယ်။ ထပ်ပြာချင်တာက ကိုယ့်အမိမိ၊ ကိုယ့်ရုံးမှာ
လုပ်လို့အဆင် မပြောခဲ့ရင် ရန်ကုန်နဲ့ တိုင်းဒေသကြီး၊
ပြည်နယ်အသီးသီးမှာရှိနေတဲ့ DICAရုံးတွေမှာ ထားရှိပေး
တဲ့ Kiosk လို့ခေါ်တဲ့ အများပြည်သုံးကွန်ပူးတာတွေမှာ
ရုံးချိန်အတွင်း လာပြီးဆောင် ရွက်မယ်ဆိုရင် DICA ဝန်ထမ်း
များက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးစွဲ အသင့်ရှိနေကြောင်းကိုလည်း
သတင်းကောင်းပါးလိုက်ပါတယ်။

လူ့စွမ်းအရားအရင်းအမြစ်ပုံးဖြေးတိုးတက်မှုသရီး

ဒေါက်တာညီညီဟင်

နိဒါန်း

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်စေ၊ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်
ဖြစ်စေ ယင်းအဖွဲ့အစည်း / နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့တင်းနေထိုင်
ကြသည့် လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်
ပညာရေးစနစ်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အဓိကကျသော
အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည်။ ထို့အတူ နိုင်ငံတော်
စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင်လည်း အမိက အရေး
ကြီးသည့်အချက်မှာ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်နှင့် လူမှုဘဝ
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္မားကုလသမဂ္ဂမှ

ချီတက်လျက်ရှိသော စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals, SDGs) တွင်လည်း အရေးကြီးသော ပန်းတိုင် တစ်ခု အဖြစ် သတ်မှတ်ထားရှိပြီး ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၈ - ၂၀၃၀ ခရီးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တဲ့ခိုင်ဖြူပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုစီမံကိန်း (Myanmar Sustainable Development Plan, MSDP) ၏ ရည်ရွှေ့မှုန်းချက် ပန်းတိုင် - ၄ တွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းလုပ်ဆောင်မည်ဟု သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မြန်မာစီးပွားရေးမှုဝါဒ အပိုဒ် - ၃ တွင်လည်း လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရေးရှုသည့် နိုင်ငံစီးပွားရေးကို တည်ဆောက်သွားရန်လည်း ဖော်ပြပါရှိပြီး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ပေါင်တန်းနိုင်ရန်မှာ နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်ကို ကော်ထောက်နောက်ခံ ပြုနိုင်သည့် အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိသော လုသားအရင်းအမြစ် များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုအတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စဉ်ဆက်မပြတ် ထိန်းသိမ်းသွားနိုင်ရန်မှာ လည်း ခေတ်မိန်းပညာများကို လက်လှမ်းမိ၍ ဖန်တီးမှုစွမ်းအား၊ ဖန်တီးနိုင်မှု အရည်အသွေးနှင့် အတွေးအခေါ် များလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့မှာသာ ကာယာ၊ ဥက္က၊ စွမ်းအင်ပြည့်သော နိုင်ငံသားများ တည်ရှိလျက် နိုင်ငံအတွက် စစ်မှန်သော၊ တော်တည့်မှန်ကန်သော စနစ်များနှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်သော နိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေမည်မှာ မျှောပ်ပြစ်ပေသည်။ ထိုကြောင့် လည်း လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ရည်ရွှေ့မှုန်းချက်ထား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် အထူးလိုအပ်လှပေသည်။

ပညာရေးစနစ်ပိုင်မှုမှု

စာရေးသူအနေဖြင့် တင်ပြလိုသည်မှာ လက်ရှိအနေအထားများအရ မြန်မာလူမှုနယ်ပယ် တွင် ခိုင်ခိုင်မြှို့မြို့ အမြစ်တွယ်လျက်ရှိသော ဘွဲ့တစ်ခုလောက်တော်ရမှုဖြစ်ပေသို့ ဟူသော စွဲမြှော ခုပံကိုင်ထားသည့် အတွေးအခေါ်ပောင်းများသည် မြို့သားဆရာများအကြား အမြစ်တွယ်လျက် တို့မှုန်းချက်ထား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် အထူးလိုအပ်လှပေသည်။

ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ထိုအတူ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ အဆင့်သင့် ခုံးပြီးခုပြီးသား သင်ကြား / သင်ယူမှုစနစ် Sponoon Feeding Technique အောက်တွင် ရှင်သန်နေခဲ့ရသည့် မြန်မာပညာရေး လောကသားများနှင့် လူငယ်လူရွယ်များ အနေဖြင့် အတွေးအခေါ်၊ အလေ့အကျင့်ပောင်းများကြားမှ ရှုန်းထွက်နိုင်ရန် အတော်ခက်ခဲသည်ကို တွေ့ကြရပေမည်။ မိဘများမှ သားသမီးများအပေါ်ထားရှိသော မျှော်လင့်ချက် ကြီးလျှင် ကြီးသလောက်၊ ပြိုင်ဆိုင်ချင်လျှင် ပြိုင်ဆိုင်ချင်သလောက်၊ ဝါသနာပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ ဖိအားပေးစာကျော်နိုင်းသည့် စင့်များနှင့် အလွတ်ကျော်ပညာရေးစနစ်ကို ပိုမိုရှင်သန်စေသည့် ပြင်ပကျော်ရှင်စနစ် များနှင့် ထိရောက်မှုနည်းပါးသည့် ပညာသင်ယူလေ့လာမှု ပုံစံများအကြား ဆရာ / ဆရာများရော ကျောင်းသား / ကျောင်းသူများမှာ ယနေ့အချိန်ထိပိတ်မိနေဆဲဖြစ်သည်။ အမှတ်ဖြင့် တဗ္ဗာသိုလ်ချုထားပေးသည့်စနစ်သည်လည်း ထူးချွန်ထက်မြှိုက်သော လူငယ်များ၏ စုံစမ်းလေ့လာနိုင် မှုနှင့် လေ့လာလိုစိတ်များသာမက ပင်ကိုစိတ်ရင်းခံများကိုပါပျက်စီးဆုံးရှုံးစေသည်။ အများသီပြီးဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း ဥပမာပြရလျှင် ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်ချင်လွန်း၍ ကြိုးစားခဲ့သော မြို့သားဆရာများအကောင်အထည်ဖော်တစ်ယုံကြည်တွင် တို့မှုန်းချက်ထားသော မြို့သားဆရာများအကောင်အထည်ဖော်ရပ် ကပ်ကျော်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်ကို ကြည့်လျှင် ထိမိန်းကလေးကယ်အနေဖြင့် မည်မျှကြကွဲ

ခံစားရမည်ကို မတွေးတတ်အောင်ပင်။ ထိုအတူ ရည်မှန်းချက်ပျောက်ဆုံးစေသကဲ့သို့ ပင်ကိုဝါသနာကို လက်လွှတ် ဆုံးရှုံးရသည့်အပြင် နောက်ထပ်ဆက်ရမည့်ခရီးတွင်လည်း ပျော်ရွင်နှင့်ပါမည်လော်။ ထပ်မံအသစ်ဖြတ်သန်းရမည့် ဘဝခရီးအတွက် အားပြန်ပြည့်အောင် မိဘဆွေမျိုးများက ကျားကန်ပေးနိုင်ပါမှသာ ထိုသို့သော မိန်းကလေးများ အတွက် ဘဝလုပ်နိုင်သည်။ ပညာရေးသည် လုပ်စဉ်ယောက် နှင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ရှင်သန်နိုင်ဖို့ အခိုက်သော့ချက်ဖြစ်သည်။ ပညာရေးသည် ပြန်မရနိုင်သော အရင်းအနှစ်းဟု ထင် မှတ်မှားခဲ့ကြသည်။ ပညာရေး၏ အသီးအပွင့်သည် ချက် ချင်းရောကြည်သောက်နိုင်မည်ကား မဟုတ်ပေ။ ထိုအတူ ပညာရေးစနစ်တစ်ခု၏ အကျိုးရလဒ်သည်လည်း နောင်နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကြာ့မှ အဖြေပေါ်တတ်ဖြေဖြစ်သည်။ ရေရှည် ရည်မှန်းချက်ထားလုပ်ဆောင်နိုင်မှသာ ပညာရေး၏အရေးပါပို့ကို အထင်အရှားတွေ့ဖြင့်နိုင်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ ထပ်ဆုံးနိုင်ငံများကို လေ့လာကြည့်လျှင် သက်မွေးပညာကို အစဉ်တစိုက် တွန်းအားပေးလျက် နိုင်ငံသားတို့၏ ဘဝရပ် တည်ရေး၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားဖြင့်တင်နိုင်ရေး၊ စွမ်းအင် ပြည့်ဝသော လူသားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ရန် အတွက် အလွန်တရားအခြေခံကျလှသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတိုးတွင် သက်မွေးပညာသင်ကျောင်းများကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် ဖွင့်လှစ်အားပေးခဲ့ကြပြီး အတတ်ပညာရှင် / အသီပညာရှင်များအဖြစ် စွေးထုတ်ပေးကာ နိုင်ငံတော် ရှေ့သက်ရမည့်လမ်းမှန်ကို ရွေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာလူအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ပညာရေးစနစ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်သည် စောင်အဆက်ဆက် ပညာ ရေးစနစ်သစ်တစ်ခုကိုစံမ်းသမ်းသည်။ ယခုအချိန်ထိလည်း စမ်းသပ်နေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအဆက်ဆက် ပညာ ရေးစနစ်ပေါင်းစပ်ဖြင့် ကြီးပြင်းလာခဲ့ကြသည့် လွှာအဖွဲ့အစည်း ဖြစ်နေသည်အလျောက် ပညာရေးစနစ်များနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ယုံကြည်မှု အင်မတန်နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှုရသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် ပညာရေးစနစ်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်မှ စီမံကိန်း

များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ကြရာတွင် ၁၀ နှစ် ၃၀ နှစ် စီမံကိန်းစသည့် ရေလတ်နှင့် ရေရှည်စီမံကိန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ကြသည့်နည်းတူ အစိုးရ အပြောင်းအလဲ မည်မျှပင်ဖြစ်စေ ချမှတ်ထားသည့် လမ်းပြ ဖြေပုံပညာရေး စီမံကိန်းအတိုင်း ခရီးဆက်ကြပေလှုရှိသည်။ ထိုအခါ ပညာရေးစနစ်၏ ကောင်းမွေ / ဆိုးမွေကို ပြည်သူလူထုက သိမြင်နိုင်ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ သမိုင်းတစ်ဖောက် အစိုးရအဆက်ဆက်အနေဖြင့် ကောင်းနိုးရာရာပညာရေးစနစ်များကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရင်းနှင့်ပင် ပညာတတ်များ ရှားပါးကျိုလှုလာရသည့်အဖြစ်သည် ယနေ့အချိန်တွင် ခါးသီးသော ပညာရေးအမွှေကို ဆက်ခံနေကြရပြီဖြစ်သည်။

ထိုသို့ဆိုလျှင် ပညာရေးစနစ် စလယ်အဆုံး ရရှိလာမည့် ကောင်းမွေကို ပြည်သူလူထု အမြင်တွင်သာမက နိုင်ငံတော်အတွက် ထိရောက်သော လူသားအရင်းအမြစ် များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရရှိလာနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ ရေရှည်စီမံကိန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ နောက်တက်လာမည့် အစိုးရများအနေဖြင့်လည်း လမ်းပြေမြေပုံအတိုင်း ရှုံးအစိုးရမျှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ထားသည့် ပညာရေးစနစ်ကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးမှသာ ထိရောက်သော ပညာရေးစနစ်ကို ထိတွေ့သိမြင်လျက် ပြည်သူများ၏ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကို ခံယူနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

လူထွေးအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်သုတေသနမှုပုံစံ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်းအရ ပိုက်ဖော်းနေသည့်အနေအထား တစ်ခုဝါယာ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူငယ်ပိုင်းအများအပြားတည်ရရှိနေသည့် ကာလဖြစ်သည်။ လွှဲစွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် သင်ကြား / သင်ယူမှုကို လက်ခံ၍ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် လူသားအရင်းအမြစ်သည် နိုင်ငံတော်မှ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အထူးအရေးပါသည်။ ယခင်ကာလများက နိုင်ငံအချိန်

လူသားအရင်းအမြစ် ရရှိနိုင်ရေးအတွက်ပင် အခြားနိုင်ငံ များမှ ပြောင်းရွှေ့အခြေခံသူများကို ခေါ်ယူလက်ခံကြရ သည့် သာခက်များစွာလည်း ရှိခဲ့သည်။ ထို့အတူ ယခုကာလ တွင် လူသားမျိုးဆက်သစ်နည်းပါးလာပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သူ ထက် သက်ကြီးရှုပ်အိများပြားလာသော နိုင်ငံများလည်း ပေါ်ပေါက်နေပြီဖြစ်သည်။ လူသားရင်းမြစ်တည်ရှိရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ အထူးချွေမှတ်အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်မှသာ နိုင်ငံတော်၏ ရေရှည်ခရီးကို အသေအချာ ခရီးဆက်နိုင်မည်။

လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးတည် ရာတွင် လက်ရှိရှုင်ယ်လုပ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ချိန်လုပ်ထားရန်မဖြစ်သက္ကာ့သို့ အနာဂတ်လှုင်ယ်များအတွက် လည်း စနစ်တကျ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်ချုပ်ပေးဆောင်ကြရန် လိုအပ်ပေသည်။ စာရေးသူ နည်းပညာတက္ကာ သို့လိုက် တာဝန်ထမ်းစဉ်ကာလများက မှတ်မှတ်သားသားတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစဉ်ကနည်းပညာကျောင်းများတွင် တက္ကာသို့လိုဝင်တန်းအမှတ် ၃၆၀ မှတ်ရရှိက တက်ခွင့်ပေး ခဲ့ပြီး အမှတ်အနည်းအများ တန်းစီစာစုစုအရ မေဂျာများကို ထပ်မံခွဲခြားကြသည့်အတွက် အမှတ်အနည်းဆုံးရရှိသည့် ကျောင်းသားကျောင်သူများသည် လူကြိုက်နည်းသော ဘာသာရပ်များသို့မတက်ချင်သော်လည်း တက်ကြရသည်။ ထိုစဉ်က နည်းပညာတက္ကာသို့လို ပညာရေးသည် အမည်း သာရှိသော်လည်း လက်တွေ့လေ့လာမှုများ၊ ပရောဂျက်လုပ် ဆောင်မှုများအင်မတန်နည်းသည့် ကာလဟု ဆိုရမည်။ အထူးအောင်မှုများလည်း ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နည်းပညာကျောင်း ဆင်းတစ်ယောက်သည် လက်တွေ့မပါဘဲ မည်သို့ခရီးဆက် မည်နည်းဟူသော အတွေးများရလာခဲ့သည်။ နောက် တစ်ဆင့်တွင် အလွတ်ကျက်ပညာရေးစနစ်ဒဏ်က နည်းပညာတက္ကာသို့လိုပညာရေးအထိ အထူးရှိက်ခေါ်လေသည်။ စာမေးပွဲအောင်ရန်အတွက် သင်ရှိုးပါစာများကို နားလည် သည်ဖြစ်စေ / နားမလည်သည်ဖြစ်စေ အလွတ်ကျက်ကြပြီး လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုးခြင်းမရှိသည့်အတွက် စမ်းတဝါး ဝါး ဖြေဆိုကြရသည်။ အမေးအဖြေပုံစံများကို အလွတ် ကျက်မှတ် ဖြေဆိုကြသည်။ စာရေးသူအနေဖြင့် မိမိပိုင် အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုလျက် လက်တွေ့

ချိန်သတ်မှတ်ချက်မရှိသည့် ကာလဖြစ်သည့်အလျောက် မိမိစာသင်ချိန်များအတွင်း လက်တွေ့အပ်ပြင်၊ ပြင်ပပျေးကွက် နှင့်နှီးစပ်မှုရှိအောင် ဖန်တီးလျက် အမှတ်ပေးစနစ်များတွင် လက်တွေ့အမှတ်ပေးစနစ်နှင့် စာသင်ချိန်တွင် အခြားသော ဆက်စပ်စဉ်းစားများကို ချုပြသင်ကြားပေးကာ အချိန်ပို များစွာ ကုန်ဆုံးစေလျက် ပရောဂျက်ပေါင်းများစွာ ပြုလုပ် စေခဲ့သည်။ အထက်တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ ကြားသိအောင် လည်း ပရောဂျက်များ၏ စာတမ်းနှင့် ရလဒ်များကို တင်ပြ နိုင်ခဲ့သည့်အတွက် နောင်တစ်နှစ်နည်းပညာ ပညာရေးစနစ် တွင် လက်တွေ့ချိန်များ ထည့်သွင်းနိုင်ခဲ့ပြီး လက်တွေ့ခန်းများကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အင်အားဖြင့် ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က တက္ကာသို့လို အသိင်းအပိုင်းသည် စာရေးသူအား ရူးမှန်သည်၊ ပကြောင်ပါ စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ပုံများစွာ ပေးအပ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် နှစ်းတစ်ဗွဲဖြင့် ခါဖြစ်ခဲ့သည်ကို ယနေ့တိုင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ဆိုလိုသည့်မှာ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စဉ်းစားကြရာတွင် လက်တွေ့သည့် စားသားနှင့်များအတွက်ပါ ကြိုတင် တွက်ချက်စဉ်းစားထားနိုင်မှသာ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပေမည်။

နိုင်ငံဝန်ထမ်းများအား စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားစေ ရန် လေ့ကျင့်ပေးရာတွင် ဖြစ်စေ၊ လူငယ်လုပ်များ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားရန် လေ့ကျင့်ပေးရာတွင် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတာကာတွင် ထိရောက်သော လေ့ကျင့်မှုများကိုကြည့် လျင် ဖြန်မာနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် ယနေ့ချိန်ထိကြိုက် နှစ်သက်မှု နည်းပါးသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ နိုင်ငံဌား ပညာရှင်များအနေဖြင့် သင်တန်းကာလ ရရှိသည့်အချိန်တို့ အတွင်း ထိမိသောအသိပညာနှင့် လုပ်ဆောင်ရည်မြင့်မားစေရန် / ပြန်လည်အသုံးချိန်စေရန် ဦးတွေ့လျက် တရာတ် သိုင်းဝါးအဆိုအရ ဦးနောက်မုန်တိုင်းဆင် တိုက်ကွက် (BrainStromingTechnique) ကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် အသုံးပြုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စာရေးသူတို့ကယ်စဉ်က လူကြီးသူများပြောလေ့ရှိသော စကားတစ်ခွင့်းမှာ မြန်မာများအတွက်လေ့ရှိသော စကားတစ်ခွင့်းမှာ မြန်မာများသေလျှင် ဦးနောက်မှာ အခန်းလွတ်ချည်းပဲ ဘာမှစဉ်းစား တွေးခေါ်

ထားခြင်း၊ တွက်ချက်ထားခြင်း မရှိသည့်အတွက် ဦးနောက် အသုံးပြုမှု မရှိသည့်အတွက် အခန်းလုတ်ချည်းလို တင်စား ခဲ့ဟန်တူသည်။ ဤသည်ကို ကြည့်လျင် သင်ခန်းစာယူ ပြင်ဆင်သင့်သည်များ များစွာရှိနေပေသည်။ World Bank/ADB/GIZ စသည့်အဖွဲ့အစည်းများ ဖွင့်လှစ်သည့် သင်တန်းများ၊ အလုပ်ရုံးဆွေးနွေးပွဲများကို ကြည့်လျင် ယဉ်ဆောင်ရေးလုပ်များအတွက် ပြပိုင်ပြောင်းလဲနေသည့် ပညာ ရေးစနစ်အတိုင်း တက်ရောက်လာသည့် သင်တန်းသားများ၏ အခြေခံကို အရင် လေ့လာလျက် ခေါင်းစဉ်တစ်ခု အောက်တွင် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ကာ အစုအဝါးအလိုက် ဘုံးသဘောတူညီမှုတစ်ခုကို ထုတ်ယူကာ သက်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အလိုက်၊ ကဏ္ဍအလိုက် အကြံပြုစေ၍ အတွေးအခေါ်သံများနှင့် နည်းပြုများမှ တော်တည့်မှုနှင့်ကန် သော အယူအဆများ၊ နိုင်ငံတကာအတွေးကြံ့များကို ပေါင်းစပ် ပေးသည်ကို တွေ့ကြုံကြရပေမည်။ နိုင်ငံခြားရက်တို့ ပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရာတွင်လည်း လျင်မြန် ထိရောက်သော ဆွေးနွေးဖလှယ်သည့် လမ်းစဉ်များကို ကျင့်သုံးကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသို့သော ဆွေးနွေး ပို့ချသည့်စနစ်သည် လတ်တလောအချိန်အထိ မြန်မာ့ နယ်ပယ်တွင် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်သည်ဟု မဆိုသာပေ။ ယင်းကဲ့သို့သော သင်တန်းများသည် မြန်မာမှ အချက် အလက် များ ရယူရန်သာ ဖုန်တီးထားသည်ဟုသော ခံယူချက်များ မြန်မာနယ်ပယ်တွင် တွေးခေါ်နေဆဲဖြစ်သည်။ မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိမိသော လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်ကို စွမ်းရည် ထွက်လာအောင် / ထုတ်သုံးလာအောင်လုပ်သည့် အောင် မြင်သော စနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်ကိုမှ ပညာရှင်တိုင်းလက်ခံ ထားကြရသည်။ ကျောင်းသား / ကျောင်းသူများအကြား

တွင် စာကျက်ရန် အာရုံထားသူများနှင့် လက်တွေ့စုံစမ်းသည်ကို ဝါသနာပါသူများ ရှိနေတတ်ပြီး သင်ကြားပို့ချသည့် ဆရာအနေဖြင့်လည်း သီအိုရှိနှင့် လက်တွေ့ပေါ်ပါးစပ် တတ်အောင် သင်ကြားပေးနိုင်သည့် စွမ်းရည်များ လိုအပ် လာပေသည်။ အတွေးအခေါ်နှင့် ဖုန်တီးမှုစွမ်းရည်ကို ဖြင့်တင်ပေးသည့် မိမိဝန်နှင့် လိုက်လျော့ညီတွေ့သည့်စနစ်ကို ပို့ချသည်။ သို့မှသာလျင် လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှ လုပ်ဆောင်ရာတွင် ထိရောက်မည်ဖြစ် သည်။

အများစုသော နိုင်ငံတန်ထမ်းများသည် သင်ကြားသင်ယူမှုပုံစံအသစ်၊ လုပ်ငန်းခွင်အသစ်၊ လက်ဟောင်းလေ့လာမှုနှင့် မတူညီသောလေ့လာမှုအသစ်များ၏ စိန်ခေါ်မှုများကို စိုးစုံလျက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် တွန်ခုတ်တတ်ကြသည်။ မိမိတို့လက်ကိုင်ကိစ္စတစ်ခု၊ တတ်ကျွမ်းပြီးတစ်ခုတည်းဖြင့် ရောင့်ရဲကျော်ပတ်ကြမြှေဖြစ်သည်။ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် လုပ်ဆောင်ကြရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဝန်းကျင်နှင့် ကိုက်ညီသည့် မူဝါဒလမ်းစဉ်များချုပ်တဲ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်မှသာ ငွေကြားအပါအဝင် ကုန်ဆုံးရသည့်အရာအားလုံး အကျိုးရှိလာပေမည်။

မူဝါဒဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်မှုအရိုး

လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စတင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်တော့မည်ဆိုပါက တော်သင့်မှန်ကန်မည့် မူဝါဒများကို ရရှိလာနိုင်သည့် မျှော်မှန်းရလဒ်များကို တွက်ဆ၍ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရမည်။ ဥပမာဏရှိလျင် သက်ဆွေးပညာကဏ္ဍအလိုက် ပယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဦးစားပေးကဏ္ဍအလိုက်၊ ရေရှည်လုပ်ဆောင်မည့် ကဏ္ဍအလိုက်နှင့် နိုင်ငံတကာထိုးဖောက်လုပ်ဆောင်မည့် ကဏ္ဍအလိုက်ရေတို့ရေလတ်၊ ရေရှည်စသည် ခွဲခြားလျက် အကောင်အထည်ဖော်မှုလမ်းစဉ်များ ချမှတ်လုပ်ဆောင်မှသာ နိုင်ငံအတွက် လူအင်အား၊ ငွေနှင့်အချိန်ကုန်ကျမှုများ အကျိုးရှိပေမည်။ ထိုအတူ နိုင်ငံတော်အရိုး၊ အဆက်ဆက်မှလည်း နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုး

တိုးတက်မှု လမ်းပြေမြေပုံအတိုင်း နိုင်ငံတော်ကြီး ရှေ့သို့ တိုးတက်စေရန် အခါန်ကာလကို ချိန်ဆုံး အကောင် အထည်ဖော်မှု လမ်းစဉ်အပြောင်းအလဲဖြင့် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်တစ်ခုတည်းကိုသာ စူးစုံစုံကိုစိုက် အကောင် အထည်ဖော်သင့်ပေါ်သည်။

မြန်မာပြည်သူတို့၏ နှစ်လုံးသားတွင် အစိုးရ အဆက်ဆက် လက်သင့်ရာ ချမှတ်ခဲ့သည့် လုပ်သောမူဝါဒ များ၊ စီမံချက်များကိုသာ တွေ့ကြခဲ့စားခဲ့ကြရှိုးပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင်မှု အင်မတန်အားနည်းသည့် အတွေအကြော်များကို ရရှိခဲ့ကြဖူးဖြစ်သည်။ ယခု အခါ ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လွှတ်လပ်ရေးမဟန် ကာလမှ စတင်ပုံဖော်ခဲ့ရာမှ မဟာဗုဒ္ဓဘာချမှတ်လျက် တောင့်တင်းခိုင်မာသော မူဝါဒလမ်းစဉ်များဖြင့် ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်တော့မည်လည်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တဲ့ ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံခိန်းကို အသင့်ရေးဆွဲထားပြီးလည်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်မှုလည်း စင်ကာပူလက်ချာတွင် အတိအလင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားပြီးလည်းဖြစ်သည်။ ရည်မှန်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းစဉ် ၂၅၁ ခုကိုလည်း ချမှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။ ကမ္ဘာ ကုလသမဂ္ဂမှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်အထိ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် တစ်ကမ္ဘာလုံး စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ရည်မှန်းချက် ၁၇ ချက်ကို အောင်းပေး၍ မြန်မာ့လက်ရှိ အနေအထားမှုသည် ဖွံ့ဖြိုးဆောင်ရွက်ရှိစွဲနိုင်မည့် လမ်းပြေမြေပုံတစ်ခု လည်း ဆိုနိုင်သည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မည်သူက ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခဲ့သည့် လမ်းပြေမြေပုံ၊ မူဝါဒများဖြစ်စေဆက်လက်ရှိ ယူကြရမည့် အစိုးရ အဆက်ဆက်ရှိ ထာဝိုင်ကို ယူကြရမည့် အစိုးရ အဆက်ဆက်သည် လက်ကိုင်အဖြစ် ကျင့်သုံးလျက် အကောင်အထည်ဖော်မှု လုပ်ငန်းစဉ်/လမ်းစဉ်မတူစေကာမှ ရည်မှန်းချက်ကို ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်သည်ကို စာရေးသူနှင့်တကွ မြန်မာပြည်သူများက အလိုရှိကြပေသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကိုလေ့လာကြည့်လျင် မည်သည့်ပါတီအဖွဲ့အစည်းမှ အစိုးရအဖြစ် ဆက်ခံသည့် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော် ရွှေဆက်သွားမည့် Strategic Plan ကို ရည်းမှန်းချက်ထား၍ ခိုင်မာသော မူဝါဒများချမှတ်ကာ မတူကဲပြားသော လုပ်ဆောင်ပုံနည်းလမ်းများဖြင့် လက်တွေ ကျကျအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ယနေ့အခါန်အထိ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ရုံးမှုရေး၊ နည်းပညာနည်းပညာပထမနေရာတွင် ရပ်တည်နေနိုင် ဆဲဖြစ်သည်။

စာရေးသူအနေဖြင့် တစိုက်မတ်မတ်တိုက်တွန်းလို သည်မှာ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် လူတန်း စားအလွှာပေါင်းစု ပါဝင်သောနိုင်ငံတော်နှင့် ကိုက်ညီမည့် မဟာဗုဒ္ဓဘာဓာက နိုင်ငံတော်ရွှေဆက်သွားမည့် ရေရှည်ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို ချမှတ်လျက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ အဆက်ဆက်လက်ခံကျင့်သုံး အကောင်အထည်ဖော်ပေးကြစေလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သိမှုမှုသာ မြန်မာပြည်သူ အများစု၏ အပ်မက်များ အမှုန်တကုယ် ဖြစ်လာနိုင်ပေမည်။

နိဂုံး

ဤဆောင်းပါးကိုရေးသားရာတွင် စာရေးသူ အနေဖြင့် ထိရောက်သော လွှာစွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အကျိုးများစေမည့် မဟာဗုဒ္ဓဘာ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ် / လမ်းစဉ်များ စနစ်တကျရေးဆွဲလျက် အမှုန်တကုယ်ထိထိရောက်ရောက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရေးသားရှုခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံတော်မှ ၂၀၁၈-၂၀၂၀ ခုနှစ်အထိ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်မည့် မြန်မာစုစဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အစိုးရ အဆက်ဆက်ဆက်ရှိ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးကြပါရန်နှင့် အမှုန်တကုယ်လိုအပ်လျက်ရှိသော လွှာစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စနစ်တကျလုပ်ဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးကြပါရန် တိုက်တွန်းရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

သရပ်ဖော် စာရင်းအင်းပညာ၏ စွမ်းပကား

ဦးထွန်းထွန်းဝင်း (စာရင်းအင်းပညာ)

စာရင်းအင်းပညာကိုလေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက ယောဂျာအားဖြင့် သရပ်ဖော် စာရင်းအင်းပညာ (Descriptive Statistics) နှင့် ကောက်ချက်ချ စာရင်းအင်းပညာ (Inferential Statistics) ဟူ၍ (၂)မျိုးတွေနှင့်မည်ဖြစ်သည်။

သရပ်ဖော်စာရင်းအင်းပညာသည် အချက်အလက်များကို စုစုပေါင်းစပ် များစွာ အထောက်အကျော်ပြုပါသည်။ သရပ်ဖော် စာရင်းအင်းပညာအရ အချက်အလက် များကို ထပ်ကြိမ်ပြေား (frequency distribution) တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပုံကားချုပ် (Chart & Graph) တို့ဖြင့် လည်းကောင်း စုစုပေါင်းစပ် ပြရော်ရှိပါသည်။

ထပ်ကြိမ်ပြေား (frequency distribution) သည် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် (numerical data) သာမက အပ်စုအမျိုးအစား (category data) များကို စုစုပေါင်း

რათუ ავა: ციფრული დოკუმენტი: ბურთი (Chart & Graph) აღმია განკუთხული კონკრეტული მონაცემების მიზანით (numerical data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტი, რომელიც გვაძლევს მარტივი მონაცემების განვითარების დოკუმენტის მიზანით. მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტი, რომელიც გვაძლევს მარტივი მონაცემების განვითარების დოკუმენტის მიზანით.

დანართი ავა: ციფრული დოკუმენტი (Presentation) აღმია განკუთხული მონაცემების მიზანით (Chart & Graph) აღმია განკუთხული მონაცემების მიზანით (category data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით.

(ა) Bar Chart

(ბ) Pie Chart

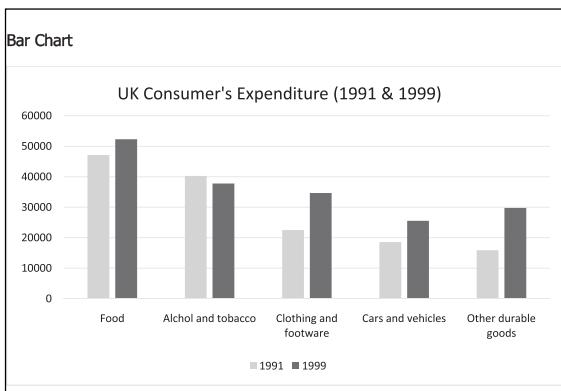
(გ) Line Graph

(დ) Scatter Diagram დოკუმენტის მიზანით.

Category	1991	1999
Food	47114	52277
Alcohol and tobacco	40258	37788
Clothing and footwear	22502	34662
Cars and vehicles	18598	25541
Other durable goods	15894	29775
Total	144366	180043

Source: Quantitative Methods for Decision Makers, Mik Wisniewski, Third Edition

Bar Chart

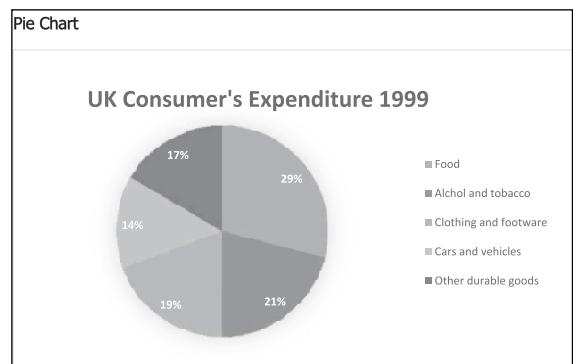

Bar Chart დოკუმენტის განკუთხული მონაცემების მიზანით (numerical data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით (category data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით.

რათუ ავა: ციფრული დოკუმენტი: ბურთი (Bar) თან ეს მონაცემები აღმია განკუთხული მონაცემების მიზანით (numerical data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით (category data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით.

ათასი ციფრული დოკუმენტის მიზანით (Bar) თან ეს მონაცემები აღმია განკუთხული მონაცემების მიზანით (numerical data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით (category data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით.

Pie Chart

Pie Chart დოკუმენტის განკუთხული მონაცემების მიზანით (numerical data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით (category data). მაგალითად, ეს მონაცემები შეძლება იყოს მარტივი დოკუმენტის მიზანით.

Chart ဖრდ ფერცლებური ပი သည်။

(უပမာ ကျောင်းသားတစ်ဦးအနေဖြင့် မိမိအမိမ့်မဲ ဆောက်ပုံသည့် ငွေပမာဏသည် များသည်ဖြစ် သော်လည်း ကျောင်းစရိတ်၊ ကျူးရှင်လခ၊ စာရေးကိရိယာ ဝယ်ယူမှု၊ ferry ကြေး၊ ကျောင်းဝတ်စုံမီး၊ သာရေးနာရေးစရိတ် စသည်တို့ကို ဖယ်ထုတ်လိုက်ပါက မိမိအမှန်တကယ် သုံးစွဲ ရသည့်မှန်မီး (ငွေကြေး) သည် မည်မျှသာရှိတော့သည် (နည်းလွန်းသည်) ကို မိဘများထံသို့ တင်ပြမည်ဆိုပါက Pie Chart ဖრდ တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်)

ကိန်းကဏ္ဍားအချက်အလက် (numerical data) များကို စုစုည်းတင်ပြရာတွင်သာ အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး အဓိကအားဖြင့် အလားအလာမျဉ်း (Trend) ကို လေ့လာလိုသည့်အခါ အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ (ကိန်းရှင်တစ်ခုကို အချိန် ကာလအပေါ်မှတ်ညျှေးဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုကို ကာလရှည် လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်)

Scatter Diagram

Sales	748820	140776	702109	41536	96846	166926	109048	263915	50842	90077
Profit (\$)	42130	6320	38470	-320	3650	7770	4310	4530	-2690	3220

Sales	190590	91750	141571	377044	198690	62775	265284	91802	231600	548307
Profit (\$)	9030	-2590	6390	24390	13920	2130	17480	7210	15620	33610

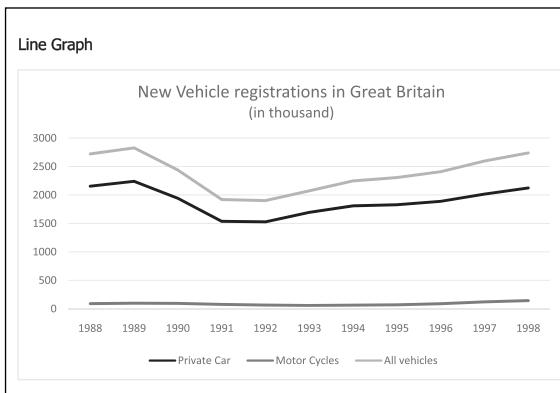
Source: Quantitative Methods for Decision Makers, Mik Wisniewski, Third Edition

New Vehicle registrations in Great Britain (in thousand)

Year	Private Car	Motor Cycles	All vehicles
1988	2154.7	90.1	2723.5
1989	2241.2	97.3	2828.9
1990	1942.3	94.4	2438.7
1991	1536.6	76.5	1921.5
1992	1528	65.6	1901.8
1993	1694.6	58.4	2074
1994	1809.1	64.6	2249
1995	1828.4	68.9	2306.5
1996	1888.4	89.6	2410.1
1997	2015.9	121.3	2597.2
1998	2123.5	143.3	2740.3

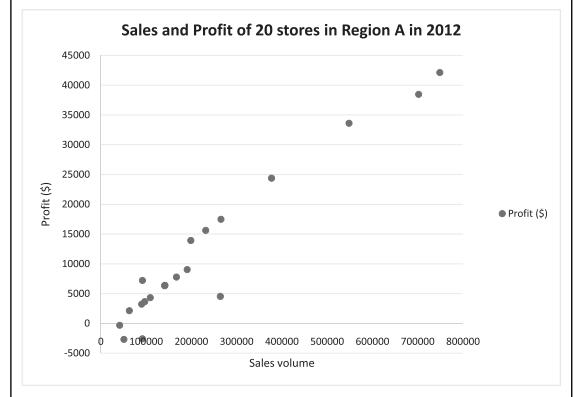
Source: Quantitative Methods for Decision Makers, Mik Wisniewski, Third Edition

Line Graph

Line Graphသည် Time Series (အခိုင်းပြကိန်းစဉ်)၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အချိန် (မိနစ်၊ နာရီ၊ ရက်၊ လ၊ နှစ် စသည်ဖြင့်) နှင့် ယဉ်တွေဖော်ပြထားသည့် ကိန်းစဉ်များကို သရုပ်ဖော် တင်ပြလိုသည့်အခါ အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။

Scatter Diagram

Scatter Diagram သည် ကိန်းကဏ္ဍားအချက်အလက် (numerical data) များကိုစုစုည်းတင်ပြရာတွင်သာ အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး ကိန်းရှင် (variable) နှစ်ခု၏ ဆက်စပ် မှုကို လေ့လာလိုသည့် အခါ အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကင်းလွတ်ကိန်းရှင် (independent variable-X) နှင့် မိခိုခိုက်နှင့် ကိန်းရှင် (dependent variable-Y) တို့၏ ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာလိုသည့်အခါ Scatter Diagram ကို ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

Scatter Diagram တွင် အစက်တစ်ခုသည် ကင်းလွတ်ကိန်းရှင် (independent variable-X) နှင့် မိခိုခိုက်နှင့် ကိန်းရှင် (dependent variable-Y) တို့၏ ဆုံးမှတ်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး၊ အဆိုပါအစက်များသည် လက်ယာဘက်သို့ မျဉ်း

တစ်ကြောင်းအသွင်ဖြင့် ထောင်တက်သွားပါက ကိန်းရှင် X နှင့် ကိန်းရှင် Y တို့၏ ဆက်စပ်မှုသည် တိုက်ရှိက်ဆက်စပ်မှု အလွန်အားကောင်းခြင်း (positive strongly relationship) ဟုသုံးသပ်နိုင်ပြီး (ကိန်းရှင် X တက်သည်နှင့် အမျှ ကိန်းရှင် Y သည်လည်း လိုက်တက်မည်ဖြစ်သည်)၊ အဆိပ် အစက် များသည် လက်ယာဘက်သို့ မျဉ်းတစ်ကြောင်း အသွင်ဖြင့် စိုက်ဆင်းသွားပါက ကိန်းရှင် X နှင့် ကိန်းရှင် Y တို့၏ ဆက်စပ်မှုသည် ပြောင်းပြန်ဆက်စပ်မှု အလွန်အားကောင်းခြင်း (negative strongly relationship) ဟုသုံးသပ်နိုင်သည် (ကိန်းရှင် X တက်သည်နှင့် အမျှ ကိန်းရှင် Y သည် ကျခင်းလာမည်ဖြစ်ပါသည်)။

သို့သော် အဆိပ် အစက် များသည် ပြန်ကြဖောက် ကိန်းရှင် X နှင့် ကိန်းရှင် Y တို့၏ ဆက်စပ်မှုမရှိဟု သုံးသပ်ရ မည်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကိန်းရှင် X ၏ တက်ခြင်း / ကျခြင်းသည် ကိန်းရှင် Y ၏ တက်ခြင်း / ကျခြင်းနှင့် လုံးဝမပတ်သက်ကြောင်း သုံးသပ်နိုင်သည်။

(ဥပမာ၊ စာကြည့်ခို့ (x) နှင့် ရမှတ် (y)၊ ရောင်အား (x) နှင့် အမြတ် (y) စသည်တို့၏ ဆက်စပ်မှုကို

လေ့လာလိုပါက Scatter Diagram ဖြင့် လေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်)

တို့ကြောင့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ / လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတင်ပြမှု (Presentation) များတွင် ထပ်ကြိမ်ပြ ယေား (frequency distribution) များဖြင့် ဖော်ပြသည် သာမက Chart & Graph တို့ဖြင့် ဖော်ပြခြင်းသည် နားထောင်သူ (participants/audiences) တို့အတွက် ပိုမို လွယ်ကူစွာနားလည်နိုင်စေရေးအတွက် အထောက်အကူဖြု မည်ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် တင်ပြမှု (Presentation) များတွင် Chart & Graph တို့ဖြင့် ဖော်ပြသည်ဖြစ်သော်လည်း အချက်အလက်နှင့် မကိုက်ညီသည့် Chart & Graph ကို အသုံးပြုမည်ဆိုပါက အဆိပ် တင်ပြမှုသည် အဓိပ္ပာယ် လွှဲများသော တင်ပြမှုသာဖြစ်မည်ဖြစ်သဖြင့် လွှဲများမှ မရှိစေရေးအတွက် Chart & Graph များ အသုံးပြုရာတွင် အထူးကရှိက်နိုင်ရန် ကောက်နှစ်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

Liner Shipping Connectivity Index (LSCI) မိတ်ဆက်

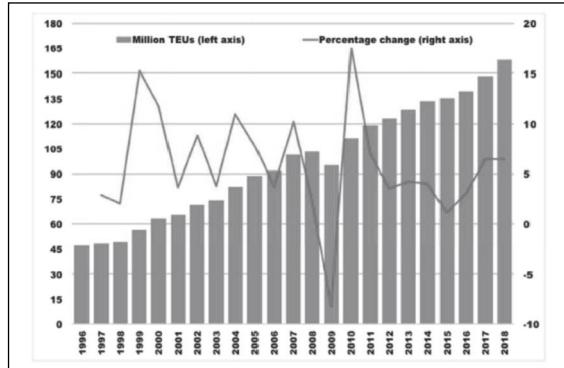
ဒေါက်တာမျိုးငြိမ်းအေး(ပို့ဆောင်ရေး)

နိုင်ငံတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တိုင်းတာရာတွင် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် အညွှန်းကိန်းများကို တိုင်းတာရာတွင် အသုံးပြု ဖော်ပြလေ့ရှိကြပါသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရန် မည်မျှအဆင်ပြု လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုရှိခြင်းကို Ease of Doing Business Index ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအလိုက် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ Logistics လုပ်ငန်းစဉ်များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် တွေ့ကြုံရသည့်စိန်ခေါ်မှု နှင့် အခွင့်အလမ်းများအပေါ် ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သောစွမ်းဆောင်နိုင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာရန်အတွက် နိုင်ငံအလိုက် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်း စီမံဆောင်ရွက်နိုင်မှုအညွှန်းကိန်းအဖြစ် Logistics Performance Index (LPI) ကိုလည်းကောင်း၊ စစ်တမ်းကောက်ယူတွက်ချက်ကာ ဖော်ပြလေ့ရှိကြပါသည်။ အဆိုပါ အညွှန်းကိန်းများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိပြီး၊ နိုင်ငံတစ်ခု၏ ပင်လယ်ရေပြောင်းလဲမှု ကုန်စည်ကုန်သွယ်စီးဆင်းမှု (အထူးသဖြင့် ကုန်သေတ္တာကုန်စည်ကုန်သွယ်နိုင်မှု) မည်မျှဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို ကိုယ်စားပြုနိုင်ရန်အတွက် Liner Shipping Connectivity Index (LSCI) ကို တိုင်းတာသတ်မှတ်အသုံးပြုလေ့ရှိကြပါသည်။

အရင်းသံအကြောင်းတရားများ

ပင်လယ်ရေပြောင်းလဲမှုဆောင်ရေးသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍတွင် အဓိကဂျာသည့်အခန်းမှ ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ UNCTAD¹ မှခန့်မှန်းချက်အရ ကဏ္ဍတစ်စွမ်းကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု ထုထည်ပမာဏစုစုပေါင်း၏ ၈၀% ခန့်သည် ရေပြောင်းကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုနည်းလမ်းကို သုံးစွဲလျက်ရှိပြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ရေပြောင်းကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုတွင် ကုန်သေတ္တာဖြင့် ထည့်သွင်းပို့ဆောင်သည့် သယ်ယူပို့ဆောင်မှုနည်းလမ်းသည် နှစ်စဉ် တိုးတက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ပုံ (၁) တွင် ကြည့်ရှုပါက ၁၉၉၇ခု ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ခု ခုနှစ်အထိ ကမ္ဘာ့ကုန်သေတ္တာ ကုန်သွယ်မှု နှစ်စဉ်တိုးတက် လာမှုကို တွေ့ရှုနိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တစ်နှစ်တည်း တွင်သာ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ငွေကြေးအကျပ်အတည်း (Global financial crisis) ၏ နောက်ဆက်တဲ့ ကြောင့် အနည်းငယ် ကျဆင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကမ္မားသာက်၏ မူဝါဒသုတေသန လုပ်ငန်းစာစဉ်အမှတ် (၆၇၀၉) တွင် စာရေးသူ Jean-François Arvis နှင့် စာရေးဖော်များရေးသားသည် “Trade Costs in the Developing World: 1995~2010” တွင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၇၈ နိုင်ငံမှုရှိသည့် အချက်အလက်များကို သုတေသနပြုချက် အရ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ခြင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှ (maritime transport connectivity) နှင့် ထောက်ပုံဖြည့်ဆည်းစီမံ ဆောင်ရွက်ခြင်းစွမ်းဆောင်မှု (Logistics Performance) တို့သည် ကုန်သွယ်မှုစာရေးနှင့် များခြင်း/များပေါ်မှု အပေါ် အဆုံးအဖြတ်ဖြေရာတွင် အလွန်အရေးပါသော အခြေခံ အကြောင်းတရားနစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုစရိတ်များ ကြီးမြှင့်ခြင်းသည်
မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ ထုတ်ကုန်
ပစ္စည်းများအား ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများနှင့်
ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ယဉ်ပြိုင်ရာ၌ များစွာ အဟန်အတာ၊
ဖြစ်သေသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ရုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ရေ
ကြောင်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်မှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်

အောင် စီမံဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ ကမ္ဘာ့ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက်ချား (Global Production Chains) တွင် အောင် မြင်စွာ ပါဝင်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတော်၏ ကုန်သွယ်စီးပွားလည်း တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

အဆက်အသွယ်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်
ခြင်း၊ ပို့ဆောင်ရေးကုန်ကျစရိတ် လျှော့နည်း အောင်ဆောင်
ရွက်ခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှု လွယ်ကူခြေမွေဖော်ရေး၊ ပုံပိုးမှု
အကိုရပ်များ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် နိုင်ငံ၏
စီးပွားရေးကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါ
သည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံတိုးတက်ရန် အဖက်ဖက်က
စဉ်းစားဆောင်ရွက် ကြိုးစားနေရသည့်အချိန် တွင် နိုင်ငံ
တကာကုန်သယ်ယူတွင် အရေးပါသည့် အဆိုဒ်းကဏ္ဍမှပါဝင်
သော ကုန်သေတ္တာသဘောလိုင်းများဖြင့် ပင်လယ်ရေ
ကြောင်း ကုန်သယ်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အညွှန်း
ကိန်းဖြစ်သည့် Liner Shipping Connectivity Index
(LSCI)ကို သိရှိနားလည်ပြီး ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် စဉ်းစား
ဆောင်ရွက်ကြရန် ထိအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

LSCI စတင်အသုံးပြုခြင်း

UNCTAD မှ လေ့လာတွေရှိချက်များအရ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ဆိပ်ကမ်းများတွင် ပြေးဆွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကုန်သေတ္တာသဘောလိုင်းများအရေအတွက် များလေလေ၊ ရေကြောင်းကုန် သယ်စစရိတ် လျော့နည်းလေလေဖြစ်ကြောင်း သရှိရပါသည်။ ရေကြောင်းနှင့် ကုန်သေတ္တာ ပို့ဆောင်မှုများ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ တိုက်ရှိက်ချိတ်ဆက်ခြင်းရှိသကဲ့သို့၊ ကြားနိုင်ငံဆိပ်ကမ်းများကို အသုံးပြု ပြီး တစ်ဆင့်ခံ သယ်ယူပို့ဆောင်မှု (Trans-shipment) ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသည့်များလည်း ရှိပါသည်။ ကန္တာနိုင်ငံအသီးသီးအကြား ကုန်သေတ္တာသယ်ယူပို့ဆောင်မှု ၈၀% ခန့်မှု တစ်ဆင့်ခံ ပို့ဆောင်မှုများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုကြောင့် တစ်နိုင်ငံမှ အခြားတစ်နိုင်ငံသို့ ကုန်သေတ္တာပို့ဆောင်မှုစွာပေါင်း၏ ၂၀% ခန့်သာ တိုက်ရှိက်သယ်ဆောင်မှုဖြစ်ပြီး၊ ကျိုး ၈၀% ခန့်မှု အနည်းဆုံးတစ်နေရာတွင် Trans-shipment ဆောင်ရွက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်နေရာထက် ပို၍ Trans-shipment ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ကုန်သေတ္တာ ကုန်စည်အား ပို့ဆောင်လိုက်ရခြင်းဆုံးနိုင်ငံသို့ မည်သည့်လမ်းကြောင်းများပေါင်းစပ်မှုဖြင့် အမြန်ဆုံးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်အသက်သာဆုံး ပို့ဆောင်ပေးနိုင်မည်ကို တွက်ချက်ရာတွင် အဆိပါနိုင်ငံတွင် ကုန်သေတ္တာသဘောလိုင်းများ မည်သည့်အချိန် ယေားများဖြင့် မည်သို့ပြေးဆွဲနေသည်ဆုံးသည့်အခြေအနေပေါ်တွင် များစွာတည်ဖို့လျက်ရှိပါသည်။

၁၃၁၁ တွက်ချက်မှုတွင်ပါဝင်သည့်ကဏ္ဍများ

၂၀၀၄ ခုနှစ်မှစတင်ပြီး LSCI နိုင်ငံအလိုက် တွက်ချက်မှုတွင် အကြောင်းအချက် (၉) ခုအပေါ် အခြေခံတွက်ချက်ခဲ့သော်လည်း၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှစတင်ကာ အောက်ပါအကြောင်းအရာ (၅) ရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရရှိသည့်အချက်အလက်များပေါ်တွင် မှတ်ညွှန်၍ UNCTAD မှ ယနေ့အထိ နှစ်စဉ်ဆက်လက်တွက်ချက်ပြီး အင်တာနှင်း စာမျက်နှာ <http://stats.unctad.org/LSCI> တွင် ဖော်ပြပေးလျက်ရှိပါသည် -

(က) ပြေးဆွဲခဲ့သည့် ကုန်သေတ္တာသဘော အရေအတွက် (number of ships);

- (ခ) ပြေးဆွဲခဲ့သည့် ကုန်သေတ္တာ သဘောများမှ နှစ်စဉ်သယ်ဆောင်နိုင်သည့် ကုန်သေတ္တာ အရေအတွက် (the total annual container-carrying capacity of those ships);
- (ဂ) အကြီးဆုံးပြေးဆွဲခဲ့သည့် သဘော၏အရွယ်အစား (the maximum vessel size);
- (ဃ) ပြေးဆွဲလျက်ရှိသော ကုန်သေတ္တာ သဘောလိုင်းလမ်းကြောင်းအရေအတွက် (the number of services);
- (င) ကုန်သေတ္တာသဘောလိုင်း လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီအရေအတွက် (the number of companies that deploy container ships on services from and to a country's ports)

ဖော်ပြပေးအကြောင်းအရာ (၅) ရပ်တွင် ပထမအချက်ဖြစ်သည့် ကုန်သေတ္တာသဘောအရေအတွက် ကောက်ယူမှုသည် ရှိုးရှင်းပြီး တိုက်ရှိကောက်ယူနိုင်သည့်ကိန်းကောင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ သဘောအရေအတွက် များများပြေးဆွဲမှုရှိလေလေ အဆိပါနိုင်အနေဖြင့် ရေကြောင်းကုန်သာယ် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုများ လေလေ ဟု ယော်ယူတွက်ဆနိုင်ပါသည်။

ဒုတိယအချက်ဖြစ်သည့် ပြေးဆွဲခဲ့သည့် ကုန်သေတ္တာအရေအတွက်လည်း များပြားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သဘောအရေအတွက်များသည်လည်း ပထမအချက်ဖြစ်သည့်သဘောအရေအတွက်နှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် သဘောအရေအတွက်များလေလေ စုစုပေါင်းသယ်ဆောင်နိုင်သည့် ကုန်သေတ္တာအရေအတွက်လည်း များပြားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သဘောများ များပြားသည်ကိစ္စရပ်မျိုး၊ သဘောအရေအတွက် နည်းသော်လည်း အချွဲထုတ်အစားကြီးမားသည် သဘောများပါဝင်မှုများသည် ကိစ္စရပ်မျိုးများလည်း ရှိတတ်သဖြင့် အမှန်တကယ် သယ်ဆောင်နိုင်မည့် ကုန်သေတ္တာ အရေအတွက်ကို သိရှိတွက်ချက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

တတိယအချက်ဖြစ်သည့် အကြီးဆုံးပြေးဆွဲခဲ့သည့် သဘော၏အရွယ်အစားများ အဆိပါနိုင်ငံဆိပ်ကမ်း၏

အခြေခံအဆောက်အအီနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဆိပ်ကမ်း၏ ရေအနက်၊ မည်မျှကြီးမားသည့် သဘောကို လက်ခံနိုင်သည့် အခြေအနေ၊ ဆိပ်ကမ်းမှ လက်ခံနိုင်သည့် အခြေအနေရှိသော်လည်း အမှန်တကယ် သဘောကြီးမား လာရောက်ခြင်းရှိ / မရှိစသည်တို့အပေါ် တွင် မူတည်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ရေကြောင်းနှင့် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်မှု ဆက်စပ်စဉ်စားမှုတစ်ခုကို ဆက်လက်တစ်ပြလိုပါသည်။ ကုန်သေတွာ သဘောကြီးတစ်စင်းသည် ကုန်သေတွာ အလုံးရေ ၁၀၀၀၀ တင်ဆောင် နိုင်သည်ဆိုပါစို့။ အဆိပ်ကုန်သေတွာများ ဆိပ်ကမ်းတွင် ချထားပါက ကုန်းသက်သို့ သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်ရန် ကုန် သေတွာတင် မော်တော်ယာဉ်အစီး ၁၀၀၀၀ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ယော်မောင်းအရေအတွက်လည်း ၁၀၀၀၀ ဦးအသုံးပြုရ မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် သဘော၏ အရွယ်အစားကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဆိပ်ကမ်း၏ အခြေခံအဆောက်အအီသာမက ဆိပ်ကမ်း နောက်ခံအေသာများအထိ သယ်ယူပို့ဆောင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု မည်မျှအထိ အဆင်သင့်ဖြစ်နိုင်သည်ကိုပါ တွက်ဆနိုင်မည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။

စတုတွေအချက်ဖြစ်သည့် ပြီးဆဲလျက်ရှိသော ကုန်သေတွာ သဘောလိုင်းလမ်းကြောင်းအရေအတွက်မှာ ကွန်ရက်သဖွယ် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု မည်မျှရှိသည်ကို ဖော်ပြနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖြူပြတ် Bus ကားလိုင်းများ၊ မြေအောက်ရထားလိုင်းများ ကွန်ရက်သဖွယ် တည်ဆောက်ပြီးဆဲမှု များလေလေ မိမိသွားလို သော ခရီးအတွက် အတိဆုံးနှင့် အသက်သာဆုံး လမ်းကြောင်းများကို ရွေးချယ်ဆက်စပ် အသုံးပြုသွားလာနိုင်လေ ဖြစ်ပါသည်။

ပွဲမနှင့် နောက်ဆုံးအချက်တစ်ခုဖြစ်သည့် ကုန်သေတွာသဘောလိုင်း လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီအရေအတွက်မှာ တစ်ခါတစ်ရုတွင် ကုမ္ပဏီအရေအတွက်နှင့် သဘောလိုင်းအရေအတွက် တူညီသော်လည်း၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်းက တစ်ခုထက်ပို့သည့် သဘောလိုင်းများကို စီမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံများလည်း တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။

LSCI တွက်ချက်မှုနည်းစဉ်

LSCI ၈၈ပမာဏတွက်ချက်မှုကို ဆောင်ရွက်ရာ တွင် ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာ(၅) ရပ်အပေါ် တစ်ခုခြစ်း အလိုက် ရရှိသည့်အရေအတွက် အနည်းအများအတိုင်း နိုင်ငံများကို တွက်ချက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အတွက် အကြောင်းအရာ(၅) ရပ်အပေါ် တွက်ချက်ရရှိသည့် ပမာဏများကို ပျမ်းမျှကိန်းတွက်ချက်ကာ ပျမ်းမျှတော်းများ အများဆုံးရရှိသည့် နိုင်ငံ၏ပမာဏနှင့် ပိုင်းခြေပြုဆောင်ရွက်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပမာဏအများဆုံး ရရှိသည့် နိုင်ငံသည် ကိန်းပြည့် (၁) ရရှိပြီး ကျွန်ုပ်နိုင်ငံများမှာ ကိန်းပြည့် (၁) ထက်ငယ်သော ဒသေမကန်းကဏ္ဍးများ ရရှိကြပါသည်။

စတင်တွက်ချက်သည့် ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် တွက်ချက်မှုကဏ္ဍးသံချို့ညီမျှခြင်းမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

$$LSCI'_{2004} = \left[\frac{\sum_{c=1}^5 \left[\frac{Raw_c^{2004}}{\max(Raw_c^{2004})} \right]}{5} \right] \times 100$$

ညီမျှခြင်းတွင်ပါဝင်သည့် “i”မှာ နိုင်ငံကို ရည်ညွှန်းပြီး “c”မှာ တွက်ချက်မှုတွင်ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာ (၅) ရပ်ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

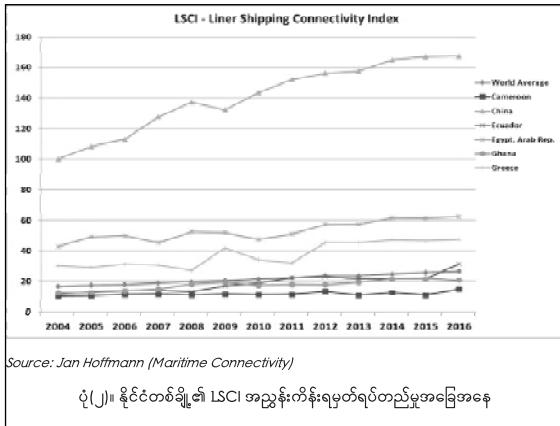
ထိုကြောင့် LSCI တွက်ချက်မှု၏ ကနဦးနှစ်ဖြစ်သော ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် အမှတ်ရရှိမှု အမြင့်ဆုံး နိုင်ငံဖြစ်ပါသည့် တရုတ်နိုင်ငံသည် ညွှန်းကိန်းအမှတ် (၁၀၀) ရရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောင်နှစ်များတွင် ကနဦးနှစ်ရရှိမှုအပေါ် အခြေခံပြီး ဆက်လက်တွက်ချက်ဆောင်ရွက်သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၀၇ ခုနှစ်အတွက် တွက်ချက်မှု ကဏ္ဍးသံချို့ညီမျှခြင်းအား အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်

$$LSCI'_{2007} = \left[\frac{\sum_{c=1}^5 \left[\frac{Raw_c^{2007}}{\max(Raw_c^{2004})} \right]}{5} \right] \times 100$$

၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ စတင်တွက်ချက် ဖော်ပြခဲ့သည့်

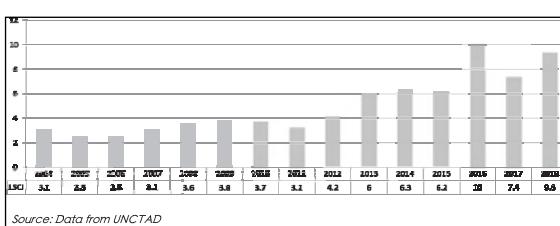

LSCI အညွှန်းကိန်းရရှိမှုကို လေ့လာနိုင်ရန် အတွက် တရာတ နိုင်ငံ အပါအဝင် နိုင်ငံအချို့၏ အမှတ်ရရှိမှုကို ပုံ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ LSCI

LSCI အညွှန်းကိန်းစတင်တွက်ချက်သည့် ကနားမှုးနှင့် ပါဝင်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရပ်တည်မှုမှာ အဆင့် (၁၃၅) ဖြင့် ရပ်တည်ခဲ့ပါသည်။ (မှတ်ချက်)။ အဆိုပါတွက်ချက်မှုမှာ အကြောင်းအရာ (၉) ချက်အပေါ်တွင် တွက်ချက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး နောင်အခါပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာ (၅) ချက်အရ ပြန်လည်တွက်ချက်သည့်အခါ အဆင့် (၁၃၉) တွင် ပြန်လည်ရပ်တည်ခဲ့ပါသည်။) မြန်မာနိုင်ငံ၏ နှစ် အလိုက်ရရှိခဲ့သည့် LSCI အညွှန်းကိန်းရရှိမှုအမှတ် ရပ်တည် မှုအား ပုံ (၃) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ LSCI အညွှန်းကိန်းရပ်တည်မှု အခြေအနေကို လေ့လာပါက နှစ်အလိုက် တိုးတက်မှု ရရှိခဲ့သည့် အခြေအနေများကို တွေ့ရပါသည်။ နောက်ဆုံး (၃)

နှစ်အတွက် အဆင့် ရပ်တည်မှုမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အဆင့် (၉၅)၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အဆင့် (၁၁၉) နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အဆင့် (၁၀၂) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

အဆိုပါ LSCI အညွှန်းကိန်းနှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့် ရပ်တည်မှုတို့အား ဆက်စပ်စဉ်းစားနိုင်ရန် အတွက် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ ကုန်သေတ္တာကုန်သွယ်မှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် လက်ရှိ အခြေအနေများကို ဆက်လက် တင်ပြလိုပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေအထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန် သေတ္တာ သဘော့များ ဆိုက်ကပ်ရပ်နားနိုင်သည့် အပြည် ပြည်ဆိုင်ရာ ဆိုပ်ကမ်းမှာ ရန်ကုန်ဆိုပ်ကမ်း တို့ခုတည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန် ဆိုပ်ကမ်းတွင် အတွင်းဆိုပ်ကမ်းဒေသ (Inner Harbour Area) နှင့် သီလဝါကမ်းနားဒေသ (Thilawa Terminal Area) ဟူ၍ပါဝင်ပါသည်။

ရန်ကုန် ဆိုပ်ကမ်းတွင် ကုန်သေတ္တာ ဆိုပ်ကမ်း တံတားများနှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ရပ်နားနိုင်သည့် သေတ္တာ သဘော့အစင်းရေးပုဂ္ဂဏာမှာ ရန်ကုန်မြစ်ညာမှ စတင်ရေး တွက်ပါက အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည် -

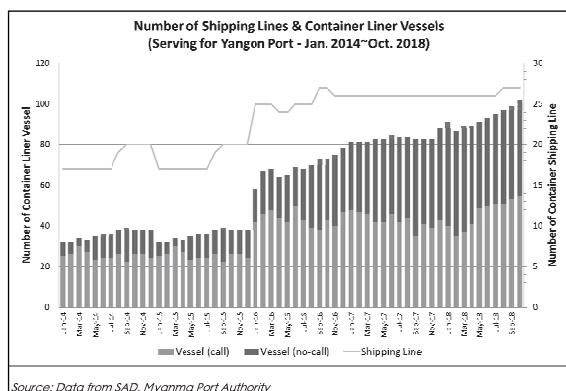
- ထိုးတန်ဆိုပ်ကမ်းတံတား (Hteedan Port Terminal - HPT); (၂၀၃):
- အေားလုံးဆိုပ်ကမ်းတံတား (Asia World Port Terminal - AWPT); (၃၀၃):
- အလွှာအပြည်ဆိုင်ရာ ဆိုပ်ကမ်းတံတား (Ahlone International Port Terminal - AIPT); (၂၀၃):
- မြန်မာဂိုလ်မှုဆိုပ်ကမ်းတံတား (Myanmar International Port Terminal - MIP); (၄၀၃):
- TMT Ports Terminal; (၂၀၃):
- Myanmar International Terminals, Thilawa - MITT; (၃၀၃):

အဆိုပါ ကုန်သေတ္တာ ဆိုပ်ကမ်းတံတားများမှ နှစ်အလိုက်ကိုင်တွယ်ခဲ့သည့် ကုန်သေတ္တာအရေအတွက် မှုအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

တန်ဆိုပ်ကမ်း	၂၀၁၃-၁၄	၂၀၁၄-၁၅	၂၀၁၅-၁၆	၂၀၁၆-၁၇	၂၀၁၇-၁၈
TEU အရရေအတွက်	၄၁၀,၂၂	၂၀၇,၃၅	၁၉၆,၃၅	၁၀၆,၃၅	၁၀၃,၂၀

ရန်ကုန် ဆိုပ်ကမ်းသို့ လက်ရှိပြီး ဆွဲလျက်ရရှိသော ကုန်သေတ္တာသဘောလိုင်း အရေအတွက်မှာ စုစုပေါင်း (၂၇) လိုင်းဖြစ်ပြီး အဆိုပါ သဘောလိုင်းများမှ စုစုပေါင်း သဘော့ အစင်းရေးမှာ (၁၀၂) စင်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရရှိကြပါသည်။ အဆိုပါ သဘော့များတွင်

TEU ၈၀၀ ခန့် သယ်ဆောင်နိုင်သည့် ACL သဘောလိုင်းမှ MV.KOTARATU ကဲ့သို့ သဘောများ ပါဝင်သကဲ့သို့ TEU ၁၃၀၀ ခန့်အထိ သယ်ဆောင်နိုင်သည့် MCCTRANSPORT သဘောလိုင်းမှ MV.MCC SEOUL ကဲ့သို့သော သဘောများ လည်း ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဆိပ်ကမ်း၏ ရေစွဲ ကန့်သတ်ချက်နှင့် ပို့ကုန်/ဘွင်းကုန်ရရှိမှု အနေအထားအရ အများအားဖြင့် သဘောများမှာ TEU ၈၀၀ ခန့်သာ သယ်ဆောင်ဝင်/ထွက်လေ့ရှိကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ ဝင်/ထွက်လျက်ရှိသော ကုန်သေတ္တာသဘောများနှင့် ပတ်သက်ပြီး သဘောလိုင်းအရေအတွက်နှင့် ကုန်သေတ္တာသဘော အရေအတွက် (လစဉ်ပြေးခွဲနှင့် ရပ်နားအပါအဝင်) ကို ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

နိဂုံးချုပ်တင်ပြချက်

ကုန်သေတ္တာသယ်ယူပို့ဆောင်မှုသည် ပင်လယ်ရေကြောင်း ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုအတွက် သာမက မကြာခိုက်လတွင် ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်လာမည့် နိုင်ငံဖြတ်ကျော်ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု (Cross Border Transport) အတွက်ပါ အရေးပါသည့် ကုန်သွယ်ပို့ဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါကုန်သေတ္တာသယ်ယူပို့ဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်မှု ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ရန် အတွက် နိုင်ငံ၏ ဆိပ်ကမ်းကဏ္ဍ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေရှိကြောင်းကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုကဏ္ဍ၊ ကုန်သေတ္တာသဘောလုပ်ငန်းများကဏ္ဍ၊ အခြားဆက်စပ်ကုန်သွယ်မှုနှင့် ပုံပိုးမှုကဏ္ဍ စသည့်ကဏ္ဍ

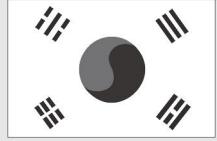
အသီးသီး ဟန်ချက်ညီညွှန်ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ သို့များကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု ကုန်ကျစရိတ်များ သက်သာလာကာ နိုင်ငံ၏ ထုတ်ကုန် ပစ္စည်းများနှင့် အခြား နိုင်ငံများမှ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ယဉ်ပြုင်နိုင်မှု အား သာချက်တို့ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ယခု Liner Shipping Connectivity Index (LSCI) ကဲ့သို့သော အညွှန်းကိန်းတွက်ချက်မှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှုပ်တည်မှုများ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့် နိုင်းယဉ်ပါက နောက်မှလိုက်ရသည့် အနေအထားတွင် ရောက်ရှိလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကဏ္ဍအလိုက် နိုင်ငံတာကာမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်ရန် စဉ်းစားကဲသည့်အခါတွင်လည်း အဆိုပါ အညွှန်းကိန်းများ၏ ရမှတ်/အဆင့် ထွက်ချက်ဖော်ပြုမှုများကို ကြည့်ရှုပြီး ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဖက်ဖက်မှ ဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် နိုင်ငံ၏အရေးကြီးသောကဏ္ဍ အလိုက် အမှန်တကယ် ကောင်းမွန်အောင် ကြိုးစားတည် ဆောက် ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ သက်ဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းတွက်ချက်မှုများကိုလည်း နားလည်သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကုန်သေတ္တာသဘောလိုင်းများဖြင့် ပင်လယ်ရေရှိကြောင်း ကုန်သွယ်ချိန်ပို့ဆောင်မှု အညွှန်းကိန်းဖြစ်သည့် Liner Shipping Connectivity Index (LSCI) အကြောင်းအား လေ့လာစုစည်း မိတ်ဆက်တင်ပြလိုက်ပါသည်။

Reference:

- ◆ UNCTAD Transport Newsletter No. 27, First Quarter 2005
- ◆ UNCTAD Transport Newsletter No. 37, Third Quarter 2007
- ◆ Maritime Connectivity: UNCTAD's liner shipping connectivity indices by Jan Hoffmann & Marco Fugazza
- ◆ The Review of Maritime Transport 2018,
- ◆ UNCTAD Liner Shipping Connectivity Index (LSCI) <http://stats.unctad.org/LSCI>
- ◆ Shipping Agency Department, Myanmar Port Authority (MPA)
- ◆ Trade Costs in the Developing World: 1995~2010

အဆီယံနှင့် ကိရိုးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ဗြို့တော်ခြောက်မှုများ ဖြော်တွေ့ဌာန

New Southern Policy- NSP

ဒေါက်တာပင်လုံအေး

နှစ်ပေါင်း(၅၁) နှစ် သက်တမ်းရှိ အဆီယံသည် နိုင်ငံတကာဘွင်ဖွဲ့စည်း သော ဒေသတွင်း အခြား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မတူကွဲပြားကာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အကြား ဒေသတွင်း ပြိုမြောက်များ အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိရိုးယားနိုင်ငံအပါအဝင် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ အနေဖြင့် ကဏ္ဍတွင် အဆီယံကို ဗဟိုပြုကာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို အလေးပေးဆောင်ရွက်လာကြသည်။ ကိရိုးယားနိုင်ငံ၏ အဆီယံပေါ်ထားရှိသည့် မူဝါဒသောတရားများကို လေ့လာရသည်-

အရှေ့အတွက် သမ္မတများရေးအောင် နိုင်ငံ

ကိရိုးယားသမ္မတနိုင်ငံ၊ သမ္မတများရေးအောင်၏ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ တွင် သွားရောက်ခဲ့သည့် အင်ဒီနီးရားခရီးစဉ်တွင် ကိရိုးယားနိုင်ငံအနေဖြင့် အဆီယံ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၊ အီနီယန်င်ငံတို့နှင့် ဒေသတွင်းအကျိုးတူစီးပွားရေး ပိုမို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် တောင်ပိုင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒသော New Southern Policy- NSP ကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။

အလေးထားသည့်မူဝါဒကိုဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လီမြောင်ဘတ်လက်ထက်တွင် New Asia Initiative ကိုဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း အာဆီယံဒေသတွင်းထက် အာရုံးတိုက် တစ်စွဲများရည်ဖြင့် ပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ထက်တွင် ဒေသတွင်းများရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ထက် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုကိုသာ ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး ကိုရီးယားအနေဖြင့် အာဆီယံဒေသအား ဈေးကွက်တစ်ခုအဖြစ်သာရှိမြင်ခဲ့သည်။

ပတ်ဂွမ်ဟီးလက်ထက်တွင် Korean Peninsula Trust Politik နှင့် Northeast Asia Peace and Cooperation Initiative –NAPCI ကိုဖော်ဆောင်ခဲ့ပြီး NAPCI၏လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အာဆီယံသည် လေ့လာသူ အနေဖြင့်သာ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသမ္မတ (၃) ဆက်တွင် ကိုရီးယားကျွန်းခွယ်၏ တည်ပြုခဲ့မှုပေါ်မှတ်သုံးကာ အာဆီယံအနေဖြင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှု-ယဉ်ကျေးမှုတို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများသည် သိသာထင်ရှားမှု မရှိခဲ့ချေ။

သမ္မတမွန်းလက်ထက် ၂၀၁၇ ခုနှစ် မေလတွင် NSP ကို တရားဝင်ကြညာအပြီး အာဆီယံ - ကိုရီးယားစင်တာ - AKCတွင်ကျုံးမွဲခဲ့သည့် အာဆီယံနှင့် ကိုရီးယားအဆင့် မြှင့် အရာရှိကြီးများ အစည်းအဝေးတွင် NSP နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဖရင့်တွင် ကိုရီးယား အမျိုးသားသံတမန်ရေးရာ အကယ်ဒီ -KNDA နှင့် ကိုရီးယား စီးပွားရေးမှုဝါဒသို့ - KIEPဖွင့်လှစ်ခြင်းစသော မှုဝါဒဆိုင်ရာတို့များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် NSP၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သော ပြည်သူ့ ပြို့ချမှုများရေးနှင့် ဌြိုယ်ဝချမှုများသာမှုဖြစ်သော “၃Ps” ကို ထုတ်ဖော်ကြေားပြီး အမိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးစကားပိုင်း (၆) ခုတွင် နှစ်နိုင်ငံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုဖြင့်တင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပိုင်းပြုနှင့် အခွင့်အခြင်း

သို့သော် နိုင်ငံတကာအနေအထားအရ ကိုရီးယားနိုင်ငံထက် အပျော်၊ အမာပါဝါများ အားကောင်းခိုင်မာသည့် သစ်တေားလျှော့တရား၊ ရှုရှားနှင့် အမေရိကန်တို့ကဲ့သို့

သော ဒေသတွင်း မဟာ အင်အားကြီးနိုင်ငံများသည်လည်း အရှေ့တောင်နှင့် တောင်အာရုံးနိုင်ငံများအပေါ် ကိုယ်ပိုင်ရည် ရွယ်ချက်များဖြင့် ချဉ်းကပ်လျက်ရှိရာ ထိုအချက်များသည် ကိုရီးယားနိုင်ငံကို စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုနိုင်ငံများအနေဖြင့် ငွေးလိုက်ယိုင်ငံမှုဝါဒများဖြစ်သည့် အင်ဒီ-ပစီဖိတ် မဟာ ဗျာဟာရပ်ဝန်းတစ်ခု၊ လမ်းကြောင်းတစ်ခု - OBOR အပြင် အာဆီယံနှင့် နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ကျော် ကာလရှည်ကြာမိတ်ဖော်ဖြစ်သော ဂျပန်နိုင်ငံ၏ မူဝါဒများဖြင့် အာရုံးတောင်ဖျေားနိုင်ငံများသို့ ချဉ်းကပ်လျက်ရှိသည်။

ထို့ပြင် အာဆီယံအနေဖြင့် ငွေး၏စွေးနွေးဖက် နိုင်ငံများအနေဖြင့် မဟာ ဗျာမြောက်မိတ်ဖက် အမြဲ့အမြဲ့လုပ်ငန်းစဉ်များအား အဆင့်ဖြင့်တင်လျက်ရှိရာ လူမှုဘဝ လုံခြုံမှုကိစ္စရပ်များ၊ အာဆီယံ ဗဟိုပြုနိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးအကျိုးတူပူးပေါင်းမှု၊ အာဆီယံအသိကိုအဝန်း၊ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြားဖွံ့ဖြိုးမှုကွာဟချက်ကို လျှော့ချရေး၊ အာဆီယံအဖွဲ့အစည်း အားကောင်းခိုင်မာမောင်း အရည် အသွေးမြှင့်တင်ရေးကဲ့သို့သော ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များကို အလေးပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။ အာဆီယံနှင့် ကိုရီးယားနိုင်ငံအကြား ကွာဟချက်များစွာရှိရာ ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ ၃Psသည် ဌြိုယ်ဝချမှုများသာမှုကဏ္ဍတွင် အာဆီယံနှင့် ကိုရီးယားနိုင်ငံအကြား စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အပေါင်းလက္ခဏာအသွင်းဆောင်ပါသည်။ အာဆီယံ-ကိုရီးယားစင်တာ - AKC ၏ စာရင်းအင်းအရ နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်မှုသည် သိသာထင်ရှားသော ပမာဏရှိသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမိတ်ဖက်တွင် အာဆီယံသည် ကိုရီးယားနိုင်ငံအတွက် ဒုတိယအကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး ကိုရီးယားသည် အာဆီယံအတွက် ပွဲမနေရာတွင် ရင်းနှုပ်နှုပ်ပြုပေးအား တို့မြှင့်လာဖွယ်ရှိပြီး နှစ်နိုင်ငံပြည်သူများအကြား လုပ်ငန်းဆက်နွယ်မှုများ ပိုမိုဆက်နွယ်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကိုရီးယားနိုင်ငံအနေဖြင့် အာဆီယံအား ပိုမိုနီးကပ်စွာ ချဉ်းကပ်နိုင်ပါက အစိုးရေးရှိုံးပြို့ချမှုများ ကဏ္ဍတွင် အလေးထားဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကိုရီးယားနိုင်ငံအနေဖြင့် အာဆီယံ- ကိုရီးယားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်

မူသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ရာတွင် တံတားသဖွယ် ချိတ်ဆက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကိုရီးယား - အာဆီယံ - အိန္ဒိယ သုံးနိုင်ငံ မဟာဗျာမြားကြောက် မိတ်ဖက် ပြုခြင်းဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်စည်ကောင်းမွန်စွာ စီးဆင်းမှုနှင့် လုပ်သားကဏ္ဍပေါင်းစည်းမှုဖြင့် စဉ်ဆက် မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဒေသတွင်း ပေါင်းစည်းမှုမှတစ်ဆင့် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် တရာတ်နိုင်ငံ အကြား ပထိနိုင်ငံရေး အက်အခဲများနှင့် မြောက်ကိုရီးယား၏ ထိုးနှက်ချက်များကို လျော့နည်းစေမည်ဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယသမုဒ္ဓရာနှင့် ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဓရာတွင် မည်သည့် ပင်လယ်ပြင် လုံခြုံရေးစစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုများကို မဆို ထိရောက်စွာ တိုးမြှင့်လေ့ကျင့်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လူမှု - ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နှစ်နိုင်ငံပြည်သူများ အကြား အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်မှုရှုထောင့်မှုကြည့်သော ကိုရီးယားနိုင်ငံအနေဖြင့် ပထမပြည်သူရေးရာအခြေခံစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁) First Basic Plan on Public Diplomacy (2017-2021) အရ စစ်မှန်၍ ကာလရှည်ကြာကူးလူးဆက်သွယ်မှု ပိုမိုတိုးပွားရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

NSPကို အထောက်အကူပြုစေမည့် အာဆီယံ-ကိုရီးယားစင်တာ - AKC

နှစ်နိုင်ငံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို အထောက်အကူပြုစေမည့် အာဆီယံ - ကိုရီးယားစင်တာ - AKCသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အာဆီယံ - ကိုရီးယားပြည်သူများအကြား အပြန်အလှန်ဖလှယ်သည့် အစီအစဉ်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အရည်အသွေးမြှင့်တင်ရေး၊ အစီအစဉ်များ၊ သတင်းအချက်အလက်များအားပြည်သူသို့ အသိပညာပေးခြင်း စသော လူမှု - ယဉ်ကျေးမှု ဆက်နှုတ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသော အတွေအကြောင်း များစွာရှုံးသည့် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်(၁၀)နိုင်ငံမှု သံအမတ်ကြီးများပါဝင်သော အကြော်ပေးကော်မတီ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အာဆီယံ - ကိုရီးယား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် NSPကို အားပေးမြှင့်တင်လိုပါက AKC ၏ရှုံးတည်ချက်နှင့် အခွင့်အရေးကို အားပေးမြှင့်တင်သုံး

သည်။ သို့မှသာ AKCသည် နိုင်ငံချင်းဆက်နှယ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များအား အားကောင်းဆိုင်မှာစွာ လုပ်ငန်းအကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသည့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအကြား အပြန်အလှန်နားလည်မှု ဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးအက်အခဲများနှင့် မည်မျှချက်များအား လျော့ချုပ်မည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ကိုရီးယားနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်းပြောင်းလဲမှုများအကြား လိုက်လျော့လီထွေရှိစေရန် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်အဖြစ် NSP ကို ရေးဆွဲလျက်ရှိရာ အခြားဒေသတွင်း အင်အားကြီးပလေယာနိုင်ငံများအကြား အချို့သောစိန်ခေါ်မှုများ၊ နိုင်ငံရေးရပ်တည်မှုနှင့် ပြည်သူများအကြား ကွာဟာချက်ကို အဖြော်ရန် လိုအပ်မည့်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ NSP သည် ကိုရီးယား - အာဆီယံ နှစ်နိုင်ငံအသိက်အဝန်း တည်ဆောက်မှုကို အားဖြည့်ရေး၊ ပြည်သူသံတမန်ရေးရာအစီအစဉ်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် သမိုင်းမှုတ်တိုင်သစ် စိုက်တူရေးနှင့် အာဆီယံပေါ်ထားရှုံးသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ခြေလှမ်းသည်။ လာမည့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံနှင့် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏နှစ်(၂၀)မြောက် အထိမ်းအမှတ်ကို ကျင့်ပေးပေးပေးပြည့်ဖြစ်ရာ NSP သည် ကိုရီးယားနိုင်ငံနှင့် အာဆီယံတို့အကြား ကောင်းမွန်သောအနာဂတ်ကိုဖုန်တီးနိုင်ရန် အထောက်အကူဖြမည့် မူဝါဒဖြစ်ပါသည်။

မြို့ပြိုး

- ◆ Overview of ASEAN-Republic of Korea Dialogue Relations(16 August 2018)
- ◆ Korea's New Southern Policy towards ASEAN: Context and Direction, Jaehyon Lee(Asan Institute for Policy Studies)
- ◆ Seksan Anantasirikiat, South Korea's New Southern Policy in Making and The Way Forward (July 12, 2018)
- ◆ Richard Stubbs, ASEAN's leadership in East Asian region-building: strength in weakness

အာဆီယံနှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေး

သိန်းပြင့်လေ

အမိန့်ကုန် ၂၁၂

အာဆီယံအလှည့်ကျ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော စင်ကာပူနှင့်သည် ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးကို ပိုမိုအရှင်လျက်ရှိသည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးသည် ပိုမိုပေါင်းစပ် အောင်မြင်သော အာဆီယံစီးပွားရေးအသိက်အဝန်း (AEC) ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် သော့ချက်ကျသည့် တွန်းအားတစ်ရုပ် (key driver) ဖြစ်လာနိုင်သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွက် အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော စင်ကာပူသည် အမိန့်ကုန် ၂၁၂ကို ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပြေားသည်။ ပထမအချက်မှာ ပြန်လည်နှိုးထနိုင်စွမ်း (Resilience) ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအချက်မှာ ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲခြင်း (Innovation) ဖြစ်သည်။ ပြန်လည်နှိုးထနိုင်စွမ်းဆိုသည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒက်များဖြစ်သော အကြမ်းဖက်မှု (Terrorism)၊ ဆိုက်ဘာမှုခွင့်း (Cyber Crime) နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ပြီး ပြန်လည် ရန်းထနိုင်စွမ်းရှိသည့် စီးပွားရေးကို ဆိုလိုသည်။ ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲခြင်းသည် နည်းပညာကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ဆန်းသစ်တိတေထိုင်ပြောင်းလဲမှုရှိသော စီးပွားရေးကို ဆိုလိုပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၏ အာဆီယံ ဥက္ကဋ္ဌသည် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နှင့်များ၏ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးကို အဆင့်မြှေ့ငွေ့တင်သွားမည် ဖြစ်သည်။ သို့မှာသာ ရေရှည်တိုးတက်မှုကိုရရှိပြီး ကမ္မာတစ်ဝန်း ယုံ့ဖြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသောအောင် ကိုဖော်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးသည် အာဆီယံနှင့်များကို သိရှိထားရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ပြင့် အာဆီယံနှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးကြားတွင်ရှိသော အဟန်အတားများ (Roadlocks) ကို လည်း ဖော်ထုတ်ရပါမည်။ ဆက်လက်၍ ထိရောက်သော ပေါ်လစီရေးခွဲချမှတ်နိုင်ရေးကို ဆောင် ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အထက်ဖော်ပြုပါ လိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် လက်ရှိ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေး၏ အခြေအနေနှင့် အလားအလာ တို့ကို သိရှိနားလည်ရန်အရေးကြီးပါသည်။

အာဆီယံ၏ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေး

အာဆီယံသည် အေးကောင်းသည့်အောင် ဆိုင်ရာစီးပွားရေးနှင့် ကောင်းမွန်သော လူဦးရေအချိုးအစားရှိသည့်အပြင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ထားသည်။ ဤအချက်များကြောင့် အာဆီယံသည် ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာဦးရောင်နိုင်မည့်အောင် ဖြစ်လာနိုင်သည်။

အာဆီယံသည် စုစုပေါင်း GDP အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၅ ထရီလီပီရှိပြီး ကမ္မာဆွဲမပြောက်စီးပွားရေးအင်အား အကြီးမားဆုံးဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းလူဦးရေ ၆၂၈ သန်းရှိပီရှိပြီး ကမ္မာလူဦးရေ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိပါသည်။ ထို့ပြင့် အသက် ၃၀ နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ

၄၀ ရာခိုင်နှစ်းရှိပြီး ငွေးလူငယ်များ၏ ၉၀ ရာခိုင်နှစ်းသည် အင်တာနက်သုံး ဖွဲ့လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ လူငယ်များ သည် ICT နည်းပညာကို ကွဲမြဲးကျင်နားလည်ကြသော ကြောင့် ဒေသ၏ ဒစ်ဂျီတယ်စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို များစွာ အထောက်အကုပ္ပါယ်သူများဖြစ်သည်။ ငွေးတိုးသည် ဈေးဝယ်ခြင်း၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း၊ ဟိုတယ်များနှင့် ကြိုတင် ချိတ်ဆက်ခြင်းအပြင် အငါးယာဉ်တွေ့စီးပွားရေးနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို အင်တာနက်အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်နေကြသူများလည်းဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်ကာလတွင် အာဆီယံနှင့် ဒစ်ဂျီတယ်စီးပွားရေးသည် နှစ်စဉ်အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၀ ဘီလီယံနီးပါးရရှိအောင် ဖန်တီးပေးနေပါသည်။ ရငွေ အများစုကို ကွန်ရှုက်ချိတ်ဆက်မှု (Connectivity) နှင့် အွန်လိုင်းဝန်ဆောင်မှု (Online Services) တို့မှ ရရှိပါသည်။ ကွန်ရှုက်ချိတ်ဆက်မှုနှင့် အွန်လိုင်းဝန်ဆောင်မှုတို့မှ ၃၅ ရာခိုင်နှစ်းထိ ရရှိနေပါသည်။ ထို့နောက် User Interface မှ စုစုပေါင်းရငွေ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှစ်းရရှိပါသည်။ User Interface တွင် Devices, Software နှင့် System တို့ပါဝင် သည်။ စုစုပေါင်း ရငွေ၏ ကျိုးရှိသော ၁၀ ရာခိုင်နှစ်းကို နည်းပညာဆိုင် ရာအသေးစားဝန်ဆောင် မှုပြစ် သော Content နှင့် Enabling Technologies တို့မှ ရရှိသည်။

ICT ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကလည်း ဒေသ၏ ဒစ်ဂျီတယ်စီးပွားရေးကို ဖြုံးတင်ပေးပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံဒေသ၌ ICT ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဘီလီယံကော်ရှိပြီး နှစ်စဉ် ၁၅ ရာခိုင်နှစ်း ကျော် တိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။

ဒေသ၏စီးပွားရေးကို ဖြုံးတင်ပေးခြင်း

ဒစ်ဂျီတယ်စီးပွားရေးကို ဖြုံးတင်ခြင်းသည် ဒေသရှိအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကိုလည်း တွန်းအားပေးရာရောက်ပါသည်။ အင်တာနက် အသုံးပြုခြင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအတွက် ဈေးကွက် သစ်များ ရရှိစေသည့်အပြင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသစ်များကို လည်း တိုးချွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ပေါ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အာဆီယံ

သည် ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာ ဒစ်ဂျီတယ် အင်အားကောင်း သောဒေသ (Global Digital Powerhouse) အဖြစ် ပြောင်း လဲနိုင်မည်ဆိုပါက ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံ၏ GDP သည် နောက်ထပ်အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ထရီလီယံတိုးပွားရေးလမည်ဖြစ်သည်။

ဒစ်ဂျီတယ်ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲမှု (Digital Innovation) သည် အာဆီယံတွင် ရှိနှင့် နေပြီးဖြစ်သည်။ ဥပမာ- စင်ကာပူနိုင်ငံရှိ Olam International ကုမ္ပဏီသည် ဒစ်ဂျီတယ်နည်းပညာဖြင့် စမတ်လယ်ယာလုပ်ငန်း (Smart Farming) ကို အောင်မြင်စွာဖြုံးတင်ဆောင်ရွက် နေပါသည်။ Smart Farming ဆိုသည်မှာ ဒစ်ဂျီတယ် နည်းပညာကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ဆောင်ရွက်သော စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း (Efficient Agriculture) ကို ဆိုလိုသည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီ သည် လယ်သမားသတင်းအချက်အလက်စနစ် (Farmer Information System) နှင့် အတူ နိုင်ငံပေါင်း ၂၁ နိုင်ငံတွင် လယ်သမားတစ်သိန်းကော် မှတ်ပုံးတင်ထားပါသည်။ ကုမ္ပဏီသည် အွန်လိုင်းအစီအစဉ် (Online Platform) မှတစ်ဆင့် မည်သည့်မြေယာတွင် မည်သို့စိုက်ပျိုးရမည် ဆိုသော နည်းလမ်းအပါအဝင် လယ်သမားများထံ သို့ ဘက်စုံသတင်းအချက်အလက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေသည်။

ဤနည်းပညာသည် ရရှိသောကိန်းကဏ္ဍားအချက် အလက်များကို သရုပ်စွဲဆန်းစစ်ရန်အတွက် လည်းကောင်း လယ်ယာမြေများ၏ တည်နေရာကို တိတိကျကျရေးခွဲရန် အတွက်လည်းကောင်း အသုံးဝင်သည်။ ထို့ပြင် ဓာတ်မြေ သြောမည်များထံ ရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိုကိုးမှန်ပိုမို ကောင်းမွန်စွာထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် မည်သည့်အရိပ်ရ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရမည်ကိုလည်းကောင်း ညွှန်ပြပေးသည့် နည်းပညာဖြစ်ပါသည်။ ဒစ်ဂျီတယ်နည်းပညာသည် လုပ်ငန်းသစ်များကိုလည်း ဖန်တီးပေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မိဘိုင်းငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (Mobile Financial Services)၊ အီလက်ထွေနှုန်းနှစ်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး (E-commerce)၊ ကိန်းကဏ္ဍားသစ်များကိုလည်းကောင်း ဆန်းစစ်ခြင်း (Big Data Analysis)၊ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးနည်းလမ်းများ (Cyber

Security Solutions)နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ (Transport Services) ကိုတွေဖြင့်နိုင်သည်။ အာဆီယံ ဒေသရှိ ထင်ရှားသော ဒစ်ဂျစ်တယ်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် Uber, Grab နှင့် Go-Jek ကုမ္ပဏီတို့ကို တွေ့ရှုသည်။ E-commerce နှင့် ဓါတ်ပိုင်းငွေကြေးဝန်ဆောင် မှုလုပ်ငန်းများ တွင် တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုလာခြင်း သည် ဒေသတွင်းရှိ ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် များကို တိုးတက်ပေါ်သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာဖြင့် စမတ်စီးတီး (Smart Cities) တည်ဆောင်ခြင်းကလည်း အာဆီယံနိုင်ငံများ အတွက် ကျေးလက်မှ မြို့ပြသို့ လူများအလုံးအရင်းဖြင့် ပြောင်းရွှေ့လာသည့် ပြဿနာကို ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်သည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံတစ်ဝန်းကျေးလက်မှ မြို့ပြသို့ ပြောင်းရွှေ့သူအရေအတွက်သည် ၃၄ သန်းကျော် ရှိနိုင်သည်။ ထိုအား ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုနှင့် ယာဉ်ကြောပိတ်ဆိုမှုပြဿနာများ (Problems of Pollution and Traffic Congestion) ကို ပိုမိုရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရမည့်ဖြစ်သည်။ မြို့ပြလှညိုးရေတိုးပွားသည့်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် အတွက် Smart Technology ကိုအသုံးပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ လမ်းအသုံးပြုခသတ်မှတ်သည့် စနစ် (Electronic Road Pricing System) က ယာဉ်ကြော ကျပ်တည်းမှုကို ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲနိုင်ပါသည်။ ထိုကြောင့် အဆိုပါစနစ်ကို အခြားအာဆီယံနိုင်ငံများကလည်း အသုံးပြုဖြေရှင်းသင့်ပါသည်။

ကြိုးမွှေ့အင်တာနှင်းချိတ်ဆက်စနစ်ပိုမိုရရှိရေး

အာဆီယံနိုင်ငံများကြား ဖြုပြုးမှုကွာဟာချက်ကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ထိပ်တန်းဦးစားပေးမှာ အင်တာနှင်းရိုးရရှိရေးဖြစ်သည်။ အာဆီယံရှိပြည်သူ ငါးဘာ သန်းသည် အခြေခံအင်တာနှင်းဝန်ဆောင်မှုကို မရရှိကြသေးပေါ့၊ အထူးသာဖြင့် ကမ္ဘားဦးသား၊ လာအို၊ မြန်မာနှင့် ပိုင်းပိုင်းတို့တွင် အင်တာနှင်းရရှိမှုအလွန်နည်းပါးနေသည်။ လာအိုနှင့် ကမ္ဘားဦးသားတွင် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်သာ အင်တာနှင်းအသုံးပြုနိုင်သေးပါသည်။ စင်ကာပူတွင် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်နှင့် မလေးရှားတွင် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်

အင်တာနှင်းအသုံး စွဲနေပါသည်။ ထိုကြောင့် လာအိုနှင့် ကမ္ဘားဦးသားတွင် အင်တာနှင်းအသုံးမှု အလွန်နိုင်ကျမှု ဆဲဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ အင်တာနှင်းအသုံးပြုမှုနိုင်ကျခြင်းသည် ပြည်ပရင်းနှင့်မြို့ပြသို့မှုကို မဆွဲဆောင်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ အထူးသာဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ဝက်ဘ်ဆိုက်များ (Websites) ထားရှိပြီး ငွေးတို့၏ထုတ်ကုန်များကို Online မှ ရောင်းချိန်ရန်အတွက် ကြိုးမွှေ့အင်တာနှင်းချိတ်ဆက်စနစ် (Broadband) လိုအပ်နေပါသည်။ ထိုကြောင့် အာဆီယံသည် အင်တာနှင်းရိုးရရှိရေးအတွက် ဒေသတစ်ဝန်းတွင် ရိုးဘိုင်းကြိုးမွှေ့အင်တာနှင်းချိတ်ဆက်စနစ် (Universal Mobile Broadband) ကျွဲ့သုံးသင့်သည်။ ထိုအတွက် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် တစ်ပြီးညီကြိုးမွှေ့အင်တာနှင်းချိတ်ဆက်သည့်စီမံခိုင်း (Harmonized Broadband Plan) လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာကောင်းတစ်ခုအဖြစ် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် ဒစ်ဂျစ်တယ်အသံလွှင့်ခြင်း (Digital Broadcasting) ကို ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ထိုပြင် အာဆီယံအတွင်းရေးမှု၏ချုပ်ရုံးတွင် အထူးအဖွဲ့ (Special Body) ဖွဲ့စည်းထားရှိသင့်သည်။ သို့မှ သာ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးသို့ ချိတ်ဆိုရေးမှုကို ချမှတ်ခြင်းနှင့် အကြံပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် လွှတ်လပ်သော အကြံပေးအဖွဲ့ (Independent Advisory Board) ကို ဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့က ဈေးကွက်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အာဆီယံအို ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးသို့ အတွက်မှုတွင် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်ယူဉ်ပြုင်နိုင်မှ အညွှန်းကိန်းအဖွဲ့ (Digital Competitiveness Index) ကို ဖွဲ့စည်းထားရှိရန်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ အာဆီယံဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်ကို ခြေရာကောက်ခြင်း၊ တိုင်းတောင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

Source: eurasiareview

ရင်းနှီးမြှုပ်နည်း ဆိုသည်မှာ

|ဒေါက်တာညီ|

နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လိုလားကြတဲ့ နိုင်ငံဝါးမှာ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုဟာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်ချက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရွှေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ညွှန်ကိုနှင့် များကို လေ့လာကြည့်မည် ဆိုလျင်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုပြုလုပ်ရန် လွယ်ကူမှန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုပုံမှန်တွေက အရေးပါကြတာကို အထင်းသားတွေမြင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တရာတ်ပြည် သူတေသနနှင့်လို့ များရေးဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများပင်လျင် ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းတွေကို ဂရုတ်နိုက်ဖိတ် ခေါ်သော်လည်း နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးဖို့ ရန်းကန်လျက်ရှိနေတာကို တွေ့ရှုကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံသူ / နိုင်ငံသားများအနေနဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းရှု၊ အရေးပါမှုကိုသိရှိပြီး အကျိုးအမြတ်တွေကို ခံစားအနေရခြင်းထက် ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုကို သေချာမကိုင်တွယ် ခဲ့စဉ်က မြှင့်မာနိုင်ငံအတွင်း အခြေခံရောယူပြီးဖြစ်တဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုများရဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု အကျိုးဆက်များနှင့် အလုပ်သမားပြသနာများက ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုအပေါ် ယုံကြည်မှုထက် ခါးသက်သော အငွေအသက်များစွာက စိတ်ရင်းတွင် စွဲမှတ်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ အမှန်တကာယ်ကြီးမားသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှုများ မလာရောက်သေးခင် အတွင်းလက်ခံနိုင်မှု အတိုင်းအတာ ကျဉ်းမြော်းလာရခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာဖိအားများစွာက နိုင်ငံရွှေရင်းနှီးမြှုပ်နည်းမှု အခြေအနေကို အပေါင်းလက္ခဏာကန် တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းကျဉ်းလာခဲ့ရတာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့ နှစ်စဉ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရည်မှန်း
ချက်တွေ နိုင်ငံတော်အနိုင်ရအဆက်ဆင် သတ်မှတ်လျှော့ထော်
ခဲ့ကြပါတယ်။ တကယ်တမ်းတော့ မြန်မာနိုင်ငံသူ / နိုင်ငံ
သားများအနေနှင့် အမှန်တကယ်သဘောပါက်ပါပြီလား
တွေးစရာဖြစ်လာပါတယ်။ စာရေးသူအနေနှင့် ခုဆောင်း
ပါးမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုတာကို သာမဏ်လှုတစ်ယောက်
နားလည်အောင် ရေးပြသွားဖို့ စိတ်ကူးထားပါတယ်။ ဘာ
ကြောင့်ရေးချင်လာပါသလ မေးရင်တော့ နိုင်ငံအတွက်
အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းဖန်တီးဖို့အပြင် ကမ်းလှမ်းရာ
ကနေ နိုင်ငံစီးပွားရေးမြှုင့်တင်ဖို့၊ သွင်းကုန် အစားထိုး
လုပ်နိုင်ဖို့၊ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်တွေကို တင်ပို့ရောင်းချုပ်
ဖို့ဆိုတာ ပြည်သူ/ပြည်သားများအနေနဲ့လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ
သူတွေကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းကနေ ခွဲဆောင် ကူညီကြရမှာ
ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ရှင်းရှင်းကြီး သိထားကြဖို့ လိုလာတာ
ကြောင့်ပါ။ နိုင်ငံစီးပွားရေးကို တစ်စီတိတစ်ပို့ဗို့
အထောက်အကူပြုရမှာ နိုင်ငံတော်နှင့်အတူ ပြည်သူများက
ပါ အတူလက်တွဲ ပူးပေါင်းကူညီကြရမှာကလည်း နိုင်ငံ
သားအားလုံး၊ ဘာဝန်များပါဖြစ်ပါတယ်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေထဲက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုသည်မှ

ဒီအပိုင်းမှာတော့ စာရေးသူအနေနဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု
နှင့် သက်ဆိုင်တဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြု၍သား
ချက်အချို့ကို ကောက်နှစ်တော်ပြလိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ
သား အများစုအနေနှင့် ဥပဒေကိုဖတ်ဖို့ဆိုတာ လိုအပ်လာတဲ့
အခါမှ သိထားတဲ့လူတွေဆီကတစ်ဆင့် ပြန်လည်ပြောပြ
သမျှနားထောင်ပြီး လိုက်လုပ်တတ်ကြတာကို ကျင့်သားရ
အကြတာနဲ့ ကိုယ်မသိသေးတဲ့ အမိဘိယ်တွေကို သိထားကြ
နဲ့လည်းလိုပါတယ်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင်လည်း ရင်းနှီး
မြှုပ်နှံမှုဆိုတာ စကားအဖြစ်သာကြားဖူးခဲ့ပြီး အမှန်တကယ်
ဘယ်ပစ္စည်းတွေ ဘာတွေအကျိုးဝင်တယ်ဆိုတာ မသိရှိ
ခဲ့ရှိးအမှန်ပါ။ တကယ်တော့ သာမဏ်ပြည်သူ / ပြည်သား
တွေအနေနဲ့ သိရှိထားသင့်တဲ့ အရာတွေပါပဲ။

၁၀၃ -

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုသည်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူက
မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပေါ်ဒေနင့်အညီ ပိုင်ဆိုင်သည့်
သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်သည့် ပစ္စည်းများကိုဆိုသည်။ ယင်း
စကားရပ်တွင် ပုဒ်မ ၄၀ ပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများလည်း အပါ
အဝင်ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ ၄၀ ပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ -

(က) စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း

(ခ) ဧရာ.ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း၊ မဧရာ.
နိုင်သောပစ္စည်းနှင့် အခြားပစ္စည်းဆိုင်ရာ
ရေးများ၊ ငွေသား၊ အပေါင်ပစ္စည်းများ၊ အပေါင်ခံ
ပေါင်နှုန်းခွင့်များ၊ စက်ပစ္စည်း၊ စက်ကိရိယာများ၊
ပစ္စည်းများနှင့် ဆက်စပ်အသုံးအဆောင်များ။

(က) ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အစုရှယ်ယာများ၊ စတော့ (ခဲ့)များနှင့် ဒီဘင်ချာခေါ် ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ်များ။

(စ) အကျိုးအမြတ်ခွဲဝေသည့် သဘောတူ
စာချုပ် သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ဆောက်
လုပ်ခြင်း၊ အလုံးခုံးတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့်စနစ် အပါ
အဝင် သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများ။

(ଙ) ବାବାଂବୁଦ୍ଧିଭାବରୁଲ୍ୟ: ଖୁବି ଗୁଣ
ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଆମିରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି ।

တိက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်
အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူက ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ငန်းတွင်
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအပေါ် ထိန်းချုပ်ခွင့်

သို့မဟုတ် လွမ်းမိုးခွင့်နှင့် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွင့်တို့ရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိစ္စသည်။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူက နိုင်ငံတော်အတွင်း ပြုလုပ်သည့် တိုက်ရှိက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိစ္စသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံသားကိစ္စသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မြန်မာကုမ္ပဏီ၊ ရုံးခွဲများနှင့် အခြားစီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ လည်းပါဝင်သည်။

နိုင်ငံခြားသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံသားမဟုတ်သူကိစ္စသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီရုံးခွဲ အခြားစီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်ပနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများလည်းပါဝင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူကို ဆိုသည်။

စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း ဆိုသည်မှာ -

(က) တည်ဆောက်မှုနှင့်အညီ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်ထားသည့် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီ၊ ရှို့ပုံငွေအဖွဲ့အစွမ်း၊ တစ်ဦးတည်းပိုင်၊ ဖက်စပ်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အလားတူအဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် တရားဝင်စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများကို ဆိုသည်။

(ခ) တည်ဆောက်မှုနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် အဆိုပါတရားဝင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း၏ ရုံးခွဲတစ်ခုကို ဆိုသည်။

အထက်ကဖော်ပြထားတဲ့ အဓိပ္ပာတ်

တွေက တကယ်တော့ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် ဆိုလိုရင်းများသာဖြစ်ပြီး သာမန်ပြည်သူများအနေနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာစကားလုံးများအပေါ် ရှုပ်တွေ့မှုနည်းပါးခြင်းများပြစ်ပေါ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အများပြည်သူတို့အနေနဲ့ ဘယ်အရာတွေကတော့ ဥပဒေအရ ခွင့်ပြထားတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုတာတွေကို စစ်မှန်စွာ သဘောပေါက် နားလည်ထားတို့ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေပါတယ်။ ဒါ အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအရ ခွင့်ပြစ်နဲ့ / အတည်ပြုမိန့် ရရှိထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ / ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေကို နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ဘယ်လိုအကာအကွယ်ပေးထားရတယ်၊ ဘယ်လိုအခွင့်အရေးပေးထော်ပေးပြီး ဆွဲဆောင်ထားတယ်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေအနေနှင့် လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်မပျက်စီးရအောင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အပြည့်ရရှိအောင်၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြန်မာပြည်သူတွေအတွက် အကျိုးရှိတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ဖြစ်လာအောင် နိုင်ငံတော်နှင့်အတူ ပူးပေါင်းကူညီထိန်းသိမ်းသွားကြရမှာ လည်းပြစ်ပါတယ်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ရှိရင်ဘဏ္ဍာတွေပြစ်လာနိုင်လဲ?

တကယ်တော့ အထက်မှာရေးပြဲခဲ့တဲ့ အတိုင်းတိုးတက်ပြီးနိုင်ငံများမှာလည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေလာရောက်အောင် နည်းမျိုးစုံသုံး ဆွဲဆောင်နေကြတာပါ။ အရှေ့တောင်အာရုံ နိုင်ငံတွေအနေနဲ့လည်း အခုခိုရင်အပြောင်အဆိုင် ဆွဲဆောင်နေကြတာပါလဲတွေ့ကြည့်ရင် အရှင်းဆုံး အဖြောကတော့ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများစွာဖန်တီးရာမှာ အမြန်ဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြစ်နေလိုပါ။ နောက်တစ်ခုကို ကိုယ့်နိုင်ငံထဲကို အဆင့်မြင့်နည်းပညာသစ်တွေ၊ စက်ကိုယ်ယာပစ္စည်းသစ်တွေ ယဉ်ဆောင်လာပြီး နိုင်ငံသားတွေအနေနှင့် ထိတွေ့သော အဆင့်အသွေးမီ နိုင်ငံသားတွေအနေအဖြစ် အဆင့်မြင့်တင်ရာမှာ ထိရောက်လိုပါ။ နောက်ရည်မှန်းချက်တစ်ခုကတော့ သွင်းကုန်အစားထိုးပြည်ပစိုက်နှင့်တိုးတက်များပြားလာစေနိုင်ပါ။ ဒါ ရည်မှန်းချက်တွေက တကယ်ရော နိုင်ငံတော်နှင့်

ပြည်သူတော်အတွက် အထောက်အကူပြနိုင်သလား ဆိတ်
ကတော့ နိုင်ငံရွှေအခြေခံလိုအပ်ချက်တွေအပေါ် အများကြီး
မှတည်နေပြန်ပါတယ်။

တစ်ခုနှစ်က တွင်းထွက်သယံ့အာတ ဆောင်ချောက်
တွေကြောင့် ဆင်းရဲ့ဘွားတဲ့နိုင်ငံအများစုကို စင်ကာပူနိုင်ငံ
က ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေ ကြားခံလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်
နိုင်ငံကိုအောင်မြင်အောင် ယနေ့ကာလထိ သက်သေပြခဲ့ပါ
တယ်။ ဒါပေမဲ့ ယခု ၂၀၁၈ နှောင်းပိုင်းကာလရောက်လာ
တဲ့အခါ သယံ့အာတကို ထုတ်ယူသုံးခဲ့ထားခဲ့ခြင်းမရှိတဲ့
နိုင်ငံတွေက ထိခိုက်ဖြောက်သလိုရင်းနှင့်ဖြူပုန်လိုသူတွေ
ကလည်းအပြောအဆိုင် အေရာလုလာသည်ထိ ဖြစ်လာဖော်
ကို တွေကြရ မှာပါ။ အချို့ပညာရှင်တွေကဆိုရင် သယံ့
အာတရှိမှ ဖြောက်တယ်ဆိုတဲ့အမြင်ကို ပြန်လက်ခံလာကြ
ပြန်ပါတယ်။ တကယ်တော့ အချိုးကျကျနဲ့ အချိုးမျှတစ္ဆာ
လုပ်ဆောင်တဲ့ နိုင်ငံတွေကသာ ရှေ့တန်းကို ချို့တက်နိုင်ခဲ့
ကြတာပါ။ ဘယ်လောက်သယံ့အာတရှိစော်းတော့ ထုတ်
လုပ်နိုင်မှ နည်းပညာမရှိတဲ့နိုင်ငံအဖွဲ့ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု
နည်းပါးမှာ အသေအချုပ်ပါ။

ကိုယ့်နိုင်ငံမှာရှိနေတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူနှိုင်ငံသား
တွေအတွက်ရော တစ်စိုင်တစ်နိုင် လုပ်နေတဲ့လုပ်ငန်းတွေ
ပိုမိုကျယ်ပြန်လာစေဖို့ဆိတာ အရင်းအနှီး၊ နည်းပညာနှင့်
ဈေးကွက်က အင်မတန် အရေးပါတယ်ဆိတာ နိုင်ငံသား
အများစုံလက်ခံထားပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဥပမာေးရလှယ်
စပါးကို တိုက်ရိုက်ရောင်းတဲ့ ဈေးနှင့် ဆန်ကိုရောင်းတဲ့ ဈေး
မတူနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဈေးကွက်အေလို အရ ဘယ်လိုဆန်
မျိုးမှဆုံးတာရှိတဲ့ အတွက် နည်းပညာမြှင့် စက်ကိုရိယာတွေ
လည်းကိုယ်နှင့် အနီးအပါးမှာ ရှိနေဖို့လိုပြန်ပါတယ်။
တောင်သူတွေ ပြောနေကြစကား တစ်ခွန်းကတော့ ဆန်
မကြ ရဘူး၊ အညာမမကြရဘူး၊ ဆန်ဖြူရမယ်၊ ဆန်လုံးလှ
ရမယ်၊ အောက်တဲ့ ဆန်မဖြစ်ရဘူး၊ အကောင်းဆုံးက
ပါတ်ကြွင်းနည်းရမယ် စသည့်သတ်မှတ်ချက်ပေါင်းများစွာ
လည်း ရှိနေပြန်တဲ့ အတွက် ရောင်းပန်းဝင်ဖို့ဆိတာ နိုင်ငံ
တော်ကရော ပြည်သူကပါ အတူတာကွယ်ပေါင်းမှ ဖြည့်
ဆည်းမှသာ အောင်မြင်မှုရလာနိုင်တာမျိုးပါ။ တကယ်တော့
နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပြည့်သူတွေ ပူးပေါင်းပြီး

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ဘာလိုနိုင်ငံထဲ အခြေခံဖို့လို
နေပါသလ အတွေးကတော့ ရေးရေးလေး မြင်လာမယ်
ထင်ပါတယ်။ နံပါတ် ၁ အနေနဲ့ ကတော့ အလုပ်အကိုင်တွေ
ကိုယ့်နိုင်ငံသားတွေရ လာဖို့လိုအပ်တာပါ။ ကိုယ့်နိုင်ငံသား
တွေကို အတတ်ပညာ၊ အသိပညာတွေပေးမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်
နှံမှုတွေ ရောက်ရှိလာဖို့ လိုအပ်တာပါ။ အဲလိုမျိုး တာဝန်ယူ
မှုရှိတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ လိုအပ်နေတာပါ။ နိုင်ငံသားတွေ
ဘက်ကလည်း အမှန်တကယ် ပွင့်လင်း မြင်သာပြီး နိုင်ငံနဲ့
ပြည်သူတွေ အကျိုးများမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုရင် အသေ
အချာ အကူ့အညီပေးကြရမှာပါ။ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီး
မြှုပ်နှံသူတွေဆိုတာကလည်း စီးပွားရေးသမားများ သာဖြစ်
လို သူတို့အကျိုး အမြတ်မရတဲ့ စရိတ်စက ကြီးမားတဲ့ နိုင်ငံ
ကို ဘယ်သူကများ လာချင်ပါမလဲ။ တကယ်တော့ လုံခြုံမှု၊
ဖော်ရွေ့မှုတွေကသာ စေတနာကို တုံ့ပြန်တတ်ကြတာ
မဟုတ်ပါလား။

၈၂။ မြန်မာတွေကို ဘယ်လိုအဲဆောင်နေကြသလဲ?

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေမှာရော၊ ကမ္ဘာနိုင်ငံအသီး
သီးမှာပါ ကိုယ့်နိုင်ငံကို လာရောက်ရင်းနဲ့ဖြူပြန့်မည့်
သူတွေကို မဖြစ်မရနဲ့ဆွဲဆောင်ပြီး လာရောက်ဖြူပြန့်ကြဖို့
အသတွင်း လုပ်ငန်းတွေနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်နိုင်
ကြဖို့ အခွင့်အလမ်းမျိုးစုံပေးပြီး ဆွဲဆောင်နေကြတာပါ။
တရာတ်နိုင်ငံဆိုလျှင် ချို့နှစ်ခါမှာ ကမ္ဘာမှာ ဒုတိယစီးပွားရေး

အင်အားကြီးနိုင်ငံဖြစ်လာရုံသာမက ပထမ အေရာကိရယူဖို့ ကမ္ဘာလုံးလွှမ်းခြားတဲ့ စီးပွားရေးလမ်းကြောင်း ခေတ်သစ်ပိုးလမ်းမကြီးပဆီဆိုဖြစ်မာနိုင်ငံ ကျောက်ဖြူဂျိတစ်ပတ်ပတ်ပြီး ဖြတ်သွားမည့် လမ်းကြောင်းကို စတင်အသက်သွင်းဖို့ ကြိုးစားနေချိန်ကိုလည်း ရောက်ရှိနေပါပြီ။ တရာတ်နိုင်ငံတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့ စက်မှုဇုန်တွေ၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်တွေကို အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ထားပြီး လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေကို မြေနေရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုတဲ့ ကာလအတိုင်း အတာအထိ တန်ဖိုးသင့်ငှားရမ်းထားစေရုံသာမက အသင့် ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ကွန်ခိုတိက်ခန်းတွေကိုလည်း အသင့် ငှားရမ်းအသုံးပြုစေတယ်။ စက်မှုဇုန်တွေကလည်းဖြူပြန့် အလုမ်းဝေးတဲ့ အေရာက်တွေမှာ တည်းဆောင်ပြင်ဆင်ထားတာကို တွေ့ရှိကြရမှာဖြစ်တယ်။ ပိုကောင်းတဲ့ အချက်က ယခင်တုန်းကဆို တရာတ်လိုနေရာမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ လာရောက်ကြတဲ့ နိုင်ငံခြားနည်းပညာကုမ္ပဏီများက သူတို့ရဲ့နည်းပညာကို တရာတ်နိုင်ငံကို ရာနှစ်းအတော် များများ ပေးခဲ့ကြရတဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေကလည်းရှိခဲ့လတော့ တရာတ်နိုင်ငံအနေနဲ့ စုတုပြုနည်းပညာတွေက ပိုမိုအသုံးတွေ့လွှာလွှာပါတယ်။ ခုကြောင့် ကုန်သွယ်မှု မညီမျှမှု ပြသာနာ တွေက အမေရိကန်နှင့် တရာတ်ကြားအရှုံးမြှင့်လာပြီး ချို့နှင့် မှာ နိုင်ငံတာကာအနေနဲ့ ရှုန်းကုန်နေကြရပါတယ်။ တရာတ်အနေနဲ့ ခုခို အာဆီယံနိုင်ငံတွေကို မဟာမိတ်ပြပြီး စီးပွားရေးကျားကုန်နိုင်ဖို့ အပါအဝင် ခေတ်သစ်ပိုးလမ်းမ စီမံကိန်းကြီးအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ဖို့ အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းလျက်ရှိနေပြီဖြစ်တယ်။

အိမ်နီးချင်းတိုင်းနိုင်ငံမှာဆိုလျှင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေ သူတို့နိုင်ငံကို လာရောက်တဲ့ အခါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုတဲ့ မြေနေရာကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတဲ့ ကာလတစ်လျှောက်လုံး အပိုင်ဝယ်ယူခွင့်ပြထားပါတယ်။ ထိုင်းအစိုးရအနေနှင့် လည်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေများနှင့် အသီ ကာကွယ်စောင့်ရောက်ပေးကြတယ်။ တကယ်တော့ နိုင်ငံရေးမတည်မဖြစ်ရောက်ပေးကြတယ်။

ခဏခဏဖြစ်နေပေမဲ့ နာမည်ကြီးဘရမ်းထုတ်ကုန်ပစ္စည်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေက ထိုင်းကနေ ထွက်သွားခြင်းမရှိဘဲ ချုခိုန်ထိ နိုင်ငံထဲမှာ ဆက်လက်ရှိနေဆဲပါ။ ပီယက်နှစ် နိုင်ငံကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေ ရောက်လာပြီခိုတာနဲ့ ဘာသာစကားမျိုးရုံးတွေက လမ်းညွှန်ပြီး နိုင်ငံတော်က သတ်မှတ်ထားပြီး သင့်တင့်မျှတော့ တ်နိုးရှိမြေနေရာများကို ချက်ချင်းပြသ ငါးရမ်းပေးနိုင်ကြတာကို တွေ့ရှိရမှာဖြစ်တယ်။

စာရေးသူတို့မြန်မာနိုင်ငံကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေ လာပြီ ဆိုတာနဲ့ မြေနေရာ ရဖို့ကစပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူကိုယ်တိုင် ရှာဖွေရတယ်၊ ခွင့်ပြုမိန့်ရဖို့ တင်ပြတာကအစ အောက်ဆုံးခွင့်ပြုမိန့်ရသွားသည်အထိ အဆင့်ဆင့် ငါးရမ်းရှိ၊ အစိုးရရုံးအဖွဲ့အစည်းတွေကို ဖြတ်ကျော်ရ၊ တစ်ခုရရှိ နှစ်ချို့ကြာသွားတတ်တာမျိုးပါ။ ပိုဆိုးတာက ငါးရမ်းလိုက်တဲ့ မြေက စက်မှုကရမ်းမပေါ်ကဲတဲ့ မြေဖြစ်သွားခဲ့ရင် စက်မှုကရမ်းရအောင် ရှုန်းကန်ပြန်ပါရေား၊ ဂရမ်းသက်တမ်းရတဲ့နှစ် အနည်းအများအလိုက် မြေဈေးကလည်း ငါးသူပါးစပ်တဲ့ ရှိတဲ့ဈေးပြစ်နေပြီးတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာက မြန်မာနိုင်ငံသားတွေကို မြေကိုပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိကြဘဲ ငါးရမ်းအသုံးပြုခွင့်သာရှိကြတာဖြစ်လေတော့ ပိုပြီးဝေးသွားစပ်တယ်။ အချို့ဆိုနှစ်ရှည်စာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီးမှ အခါအခါအလိုလီ ဈေးတင်တောင်းတဲ့ အတွက် ပြန်သွားကြရပါတယ်။

တကယ်တော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုတာ အချိုန်ကာလတစ်နှစ်နှစ်နှစ်အတွင်း အမြတ်ပြန် ရတာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ အနည်းဆုံးသုံးနှစ်ကာလအတွင်း တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အပြီးသတ်၊ စစ်းသပ်၊ ဈေးကွက်ညီစွဲစတင်လည်ပတ်ပြီး အရင်းကျေကာလအနေနဲ့ ငါးနှစ်လောက်ကြာမှာသာ ဖြစ်ပေါ်လာတာမျိုးပြုတယ်။ လုံခြုံရေးနှင့် နိုင်ငံရေး တည်းဆောင်ရွက်မှု၊ အလုပ်သမားပြသာနာတွေ အစုံစုံ ရှုပ်ထွေးမရှိပါမှ အော်ဒါလည်းရရှိနိုင်ပါမှ ရေရှည်အလုပ်အကိုင်တွေပေးနိုင်ပြီး လည်ပတ်နိုင်တာပါ။ ဆိုလိုချင်တာက ဘယ်ကိစ္စမဆို နှစ်ဖက်ကြည်းပေးနိုင်ပါမှ အဆင်ပြုတတ်ကြတာမျိုးပါ။ စာရေးသူတို့ ရောက်ဖိုးတဲ့ အချို့

စက်ရုတွေဆို စနစ်အရမ်းကျော်တာ တွေ့ရတယ်။ တရာ့၊ ကတော့ ဗရန်းဗတ္တပါဝါ။ စနစ်ကျော်တဲ့ စက်ရုတ်၊ ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းက မြန်မာအလုပ်အသမားတွေအဖို့၊ အတတ်ပညာပိုင်းရော၊ လုပ်ငန်းခွင်လုပ်မှုနှင့် ပျော်ဆွင်မှုတွေပါ ရရှိခံစားနေကြရတာကို တွေ့ဖြင့်ရပါတယ်။ စာရေးသူ မျှော်လင့်တာက ပြည်သူတွေကလည်း တကယ်သိအောင် လုပ်ထားကြဖို့နဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေရဲ့ အခက်အခဲကို နားလည်သောပေါက် ကူညီပေးစွဲလိုသလို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေဘက်ကလည်း အများပြည်သူနှင့် နိုင်ငံတော်ကို ထိနိုင်စေမည့် အပြုအမူမျိုးတွေမလုပ်သင့်ဘဲ တာဝန်ယူမှု ရှိတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ဖြစ်လာစေဖို့ ဆောင်ရွက်ပေးကြဖို့လိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ က ခရီးနှီးဖြုပ်နှံသူတွေအနေနဲ့ အခြေခံအဆောက်အအိုပိုင်းတွေ အရမ်းအားနည်းနေတာနှင့် မြေသေးကြီးမြှင့်မှုတွေက တကယ့် စိန်ခေါ်မှုကြီးတွေဖြစ်ခြင်းပါတယ်။ အခက်အခဲတွေကြား က မြန်မာကို ကူညီချင်လိုလာတာလည်း တစ်မျိုး၊ အကျိုး အမြတ်အတွက် လာရောက်ကြတာလည်း ဖြစ်တာမို့ အာရုံးခံလုပ်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်သူမှ ရင်မဆိုင်ချင်ကြတဲ့ အရာတွေပါ။ ဒါတွေကိုသိပြီး အခွင့်ကောင်းယူကြဖို့ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့် နိုင်ငံမှာ နေချင်အောင် ဘာကြောင့်များ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံတွေက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကို ဆွဲဆောင်နေကြလဲဆိုတာ မေးစရာပဲမို့လား။ မြန်မာနိုင်ငံသားတွေအနေနဲ့ အတိတ်က အိပ်မက်ဆိုးတွေက ရှန်းထွက်ဖို့လိုနေပြီး တာဝန်ယူမှု ရှိတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ဖြစ်လာအောင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း တွေ့နှင့် နိုင်ငံတော်တို့ ပူးပေါင်းပြီး ထိန်းကျောင်းခြင်းက ကောင်းမွန်အကျိုးများတဲ့ ရလဒ်တွေကို ရရှိလာမှာပါ။

အကြပ်ချက်နှင့် နိုင်း

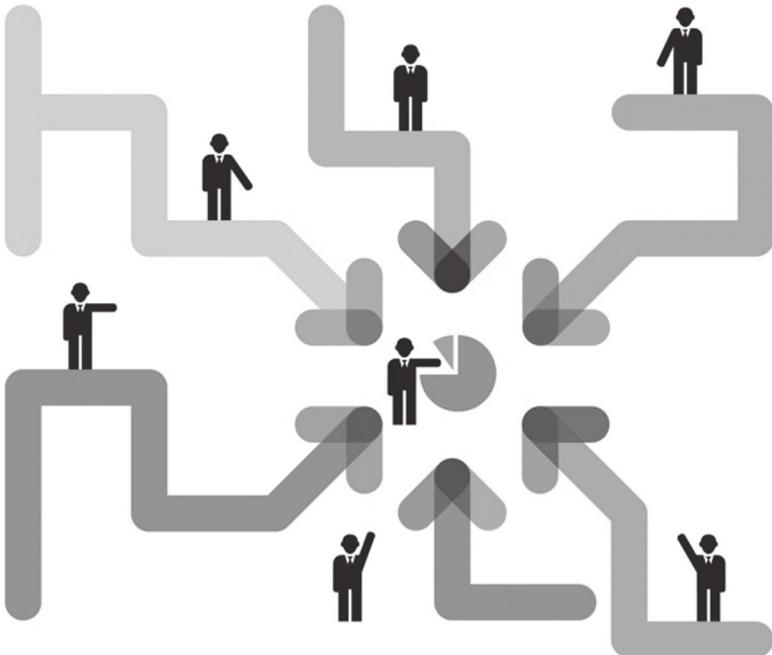
ခရီးရင် မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ကုမ္ပဏီများ ဥပဒေကိုလည်း အသစ်ပြင်ဆင်ပြုနော်နှင့်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းတွေကို ပိုမိုလာရောက်နိုင်အောင်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အလွယ်တကူပြုလုပ်နိုင်အောင်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားလုပ်ငန်းရှင်တွေ လုပ်ငန်းပိုမိုထိရောက် တိုးချွဲနိုင်အောင်

စသည့်အကျိုးများ ရည်မှန်းချက်ထားရှိပြီး လမ်းစဉ်များ ချမှတ်လုပ်ဆောင်နေပြီးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် အနေနဲ့လည်း အာဆီယံစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများနှင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေအစဉ်တစိုက်တိပေါ်နေတာကိုလည်း အများပြည်သူများအနေနဲ့ တွေ့ဖြင့်ကြရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

စာရေးသူတို့ မြန်မာနိုင်ငံသားတွေရဲ့ အခြေခံရင်းမြှုပ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း သားဖော်ရွှေတတ်သူတွေ ဖြစ်ကဲတာမှာ အကြောင်းအချင်းအရာတစ်ရပ်ကို အသေအချာ သိအောင် လေ့လာထားဖို့ လိုအပ်သလို တကယ်သိ၊ တကယ်တတ်တဲ့သူတွေကြီး ဆွေးနွေးဖလှယ်ကြပြီး ကိုယ့် နိုင်ငံအေး၊ ကိုယ့်ပြည်သူများအေမည့် အရာရာကို သုပ္ပါယ်ပြီး ရှေ့တိုးလုပ်ဆောင်သူတွေရဲ့ အခြေခံရင်းမြှုပ်နှံသူတွေက တော်တဲ့ မပြည့်စုံခြင်းတွေကသာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကို ထိနိုင်စေမည့် မှုများ အရာတစ်ရပ်ကို လက်ခံအသုံးချ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံစေမည်ဆိုရင်း ဆီအတက်အကျော်စာစာတဲ့ စာရေးသူတို့နှင့် ဆီရေးတည်ပြုမြို့ပြီး လက်လီလက်ကားဖြန့်တဲ့ နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီကြီးတွေသာလာရင် နိုင်ငံအတွက် ဘယ်လောက်များ အကျိုးများ လာမလဲ တွေးကြည့်တာနဲ့ ရင်ခုန်စရာပါ။ ကျွန်းတော်တို့ မြန်မာပြည်သူတွေအနေနဲ့ ကုမ္ပဏီပြည်သူတွေအောင် ကုမ္ပဏီပြည်သူတွေလည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းတွေကို ဆွဲဆောင်ရာမှာ ကူညီကန်လန်းတိုက်တာထက် အတူပူးပေါင်းပြီး လိုချင်တဲ့ တာဝန်ခံမှုရှိတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းတွေ ဖြစ်အောင် နိုင်ငံတော်အဖို့ရန် အတူ လက်တွဲကူညီကြရင်း နိုင်ငံစီးပွားရေးကို အစွမ်းကုန်ရှုန်းရင်းရှေ့သို့ခရီးဆက်ကြနိုင်စေရန် တိုက်တွန်းနှီးဆော လိုက်ရပါသည်။

ကျော်ကိုးစာရင်း

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း၊ ၂၀၁၆

ဘဝဒ္ဓနည် (၃၀)

ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသော စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရသူများကို ဤစာစဉ်ဖြင့် ဂဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

|ကျော်စွန်းညွှန်ကြားရေးမှု| (ပြမ်း)

တစ်ယောက်တည်းနေရာတဲ့ဒုက္ခ

ညနေရုံးဆင်းတဲ့အချိန် သံရုံးဝန်ထမ်းများအသီးသီးအိမ်ပြန်ကြတယ်။ မိသားစု မရှိတဲ့ သံရုံးမှ ငွေစာရင်းတာဝန်ခဲ့လဲပါ၍ တို့တယ်။ သူနဲ့လိုက်သွားတယ်၊ သူအိမ် မှာ ထမင်းချက်စား၊ အရက်သောက်၊ ည ၉/၁၀ နာရီမှ မိမိအိမ်ပြန်လာတယ်။ တစ်ခါ တလေရုံးဆင်းပြီး၊ အိမ်ပြန်အဝတ်အထားလဲလှယ်ပြီး၊ မီးရထားဘူတာသို့သွားတယ်။ ရထားဆိုက်တိုင်းခရီးသည်တွေကို လိုက်ကြည့်တယ်။ အရရှုလုမ္ပါးသိပ်မတွေ့ရ၍ ပြီးတော့ ဘီယာဆိုင်သွားထိုင်ပြီး၊ ဘီယာမှာသောက်တယ်။ ဘီယာ တစ်ခွက်သုံးဖရန် (နှစ်ဒေါ်လာ ခန့်) ပေးရတယ်။ မိမိဘီယာထိုင်သောက်စဉ် ဘီယာခွက်ကိုင်ထားတဲ့ ကပ္ပလီအမျိုးသမီး တစ်ဦး မိမိအား လာနှုတ်ဆက်မိတ်ဖွဲ့တယ်။ ဒီနေ့ညွှန်လျောက်လည်ရန် ပြောတယ်။ မိမိကသံအရာရှိဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိသံအမတ် အိတလိုမှ ပြန်လာတာကို လာကြိုးကြောင်း၊ နောင်မှုတွေကြိုး ယဉ်ကျေးဇားပြောလိုက်ရတယ်။ သူတို့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ မိမိတို့ ယဉ်ကျေးမှုက အလွန်ကွာတယ်။

အိမ်ပြန်ရောက်တော့လည်း အရက်ထပ်သောက်၊ ထမင်းစားပြီး အပ်တော့တာပါပဲ၊ မနက်စောစောအပ်ရာ ကထ၊ ထမင်းချက်၊ Breakfastစား၊ သံရုံးသွား၊ ကျင်လည် နေရတယ်၊ ကြာသပတေးနေး ညနေတိုင်း သံရုံးမှ ကားနဲ့ ပြင်သစ်ဘက် ရွှေးသွားဝယ်ခွင့်ပေးတယ်။ ပြင်သစ်နှစ်ပိုင် ကုန်တိုက်ကြီးတစ်ခုမှာ တစ်ပတ်စာ ရွေးဝယ်တယ်၊ ဒေါ်လာတစ်ရာဖိုး ပစ္စည်းလှည်းအပြည့်ရှာတယ်။ ပြင်သစ်ဘက်က ရွေးသက်သာတယ်။ နယ်စင်ဂိတ်ဖြတ်တဲ့ အခါ သံရုံးကား CD ဖြစ်တော့ ရှာဖွေခြင်းမခံရဘူး။

တစ်ယောက်တည်းနေရတော့ အိမ်သန့်ရှင်းရေး၊ အမှိုက်ပစ်၊ အဝတ်လျှော်၊ အေးလုံးလုပ်ရတော့ စိတ်ညွှန်လာတယ်။ သူတို့နိုင်ငံက အမှိုက်ပစ်တာက စနစ်တကျနဲ့၊ APARTMENTအောက်မှာ ပစ်နိုင်တယ်။ လမ်းဘေးအမှိုက်ပုံးကြီးတွေမှာ ပစ်နိုင်တယ်။ ပစ်ရမည့်ပစ္စည်းကို ခွဲခြားထည့်ခိုင်းတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ လွယ်တော့ သူတို့ဆီမှာခက်တယ်။ မြန်မာပြည်မှာခက်တာတွေ သူတို့ဆီမှာ လွယ်တယ်။ မြန်မာပြည်မှာ လမ်းသွားရင်း ဖိန်ပိုက္ခာသွားရင် လမ်းဘေးမှာရှိတဲ့ ဖိန်ပိုပြင်ဆိုင်မှာ ပြင်လို့ရတယ်။ သူတို့ဆီမှာတော့ ဖိန်ပိုက္ခာသွားရင်၊ အသစ်ဝယ်စီးပေတော့၊ မြန်မာပြည်မှာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်က လေယာဉ်လက်မှတ်စာရင်းကြည့်၊ ငွေသွင်း၊ လက်မှတ်စောင့်ယူရတယ်။ လေယာဉ်ရုံးမှာက လည်း ဝန်ထမ်းများစွာနဲ့ ဌာနစိတ်များစွာနဲ့ အလုပ်လုပ်တယ်။ သူတို့ဆီမှာ Air Lineတစ်ခု အခန်းလေးတစ်ခန်းထဲမှာ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၊ ကွန်ပျူတာတစ်လုံး၊ copier တစ်လုံးနဲ့ ထိုင်နေတယ်။ Passsport ပြတယ်။ သွားချင်တဲ့ Air Lineကို Computer မှာ ကြည့်ပေးတယ်။ လက်မှတ်ထုတ်ပေးတယ်။ မိတ္တာ၍ကူးပေးတယ်။ ပြီးရော်။

မိသားစုရောက်လာပြီ

မိမိ GENEVA မသွားမီမှာ ဝန်ကြီးမှာ ကြားတာတွေက ပထမတစ်ယောက်တည်းသွားရန်၊ မိသားစုရောက်မုပ္ပါယ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံနှင့် မိမိလူကြီးများ နာမည်ပျက်မည့်ကိစ္စများကိုလုံးဝမပြုလုပ်ရန်ဖြစ်တယ်။

မိမိထွက်ခွာသွားပြီး၊ ဝန်ကြီးနဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့ WTO အစည်းအဝေးတက်ရန် GENEVA ရောက်

ရှိလာကြတယ်။ မိမိရဲ့မိသားစုရောက်တစ်ပါတည်းခေါ်လာတယ်၊ မိမိနောက်မှာ SWISS VISA လုပ်ရန် တစ်ညွှန်ရပ်နားရာတယ်။ မိမိနောက်မှာ သားကို ဝန်ကြီးက သူတည်းခိုတဲ့ ဟိုတယ် သူအခန်းရွှေ့မှာတည်းခိုနေတိုင်ခွင့်ပြုတယ် ပရိတ်ကတစ်ဆင့် ဂျီနီးဗာကို ရောက်ရှိလာတယ်။ မိမိတို့ သံရုံးအဖွဲ့က ဂျီနီးဗာလေဆိပ်မှ ကြိုဆိုနေတယ်။ သံရုံးမှ သက်ဆိုင်ရာသို့ တရားဝင်အကြောင်းကြားထားတော့၊ လေဆိပ်မှ VIP အနေနဲ့ ကြိုဆိုဖို့ လေဆိပ်အရာရှိက စီစဉ်တာတွေရာတယ်။ လေဆိပ်လုပ်ခြေရေးအမျိုးသမီးအရာရှိတစ်ဦးတည်းဆောင်ရွက်သွားတာတွေရာတယ်။ VIP အခန်းတံခါးဖွင့်တယ်၊ ဇည်သည်တော်အတွက် ကော်ဖီဖျော်တယ်။ လေယာဉ်ဆိုက်တော့ ကားလေးတစ်စီးနဲ့သွားကြိုပြီး VIP အခန်းသို့ ခေါ်လာတယ်။ သူမခါးမှာလည်း သေနတ်၊ ဓား၊ ကိရိယာမျိုးစုံပါသေးတယ်။ အော် - - သူတို့နိုင်ငံမှာ အရေအတွက်ထက် အရည်အချင်းကို ဦးစားပေးတယ်ဆိုတာပဲ၊ မိမိတို့ဆီမှာ လုံခြုံရေးကတစ်ဖွဲ့၊ ကြိုဆိုတာတစ်ဖွဲ့ - - - သုံးလိုက်တဲ့ လူစွမ်းအေး၊ မိသားစုရောက်ပြီး နောက်နောက်မှ ဝန်ကြီးက သံရုံးမိသားစုရောက်နဲ့ အပ်နှင့် အနေနဲ့ ညစာစားပွဲ ပြုလုပ်ပေးတယ်။

ပြန်ရတော့မယ်

WTO Desk ကိုစီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြောင်းလိုက်ကြောင်း အစိုးရအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်တယ်လို့ သိရတယ်၊ မကြာခင် ကုန်သွယ်ရေးမှ အရာရှိတစ်ဦး GENEVA ကိုအစည်းအဝေးတက်ဖို့ ရောက်လာတယ်။ မိမိထုတ်မှု ကိုယ်ရေးရာဝောင်နဲ့ ကုန်သွယ်ရေးသို့ မပြောင်းလိုက်ကြောင်း ပြောလိုက်တယ်၊ မေးသူက ဝန်ကြီးတစ်ဦး၏ အစိုးရဖြစ်တယ်၊ ထိုသူပြန်သွားပြီး၊ မကြာခင်မှာ ငှံငွေးနှင့် မီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးရဲ့တဲ့ မိမိလူကြီးတစ်ဦးတို့ WTO ကိုယ်စားလှယ်ရုံးတွင် မိမိကိုယ်စားတွင် မိမိဝန်ကြီးတစ်ဦးတို့ အကြောင်းကြားပါတယ်။ မိမိတို့ သံအမတ်ကြီးက ချက်

ချင်းပြန်ရန်မလိုကြောင်း၊ သံတမန်စည်းမျဉ်းအရ ကူးပြောင်းချိန် ငွေ ရက်ပေးကြောင်း၊ မပြန်မီ မိသားစု စိတ်ကြိုက် လည်ပတ်ရန် သူ၏ကားကို သုံးရန်ပေးပါတယ်။

အမိမြေပြန်ပြီ

သက်ဆိုင်ရာများမှ အမိန့်များရရှိပြီး မြန်မာပြည် သို့ပြန်ရန် စီစဉ်ရတော့တယ်၊ လေယာဉ်လက်မှတ် အပြန် ခရီးဝယ်ရာတွင် Air FRANCE လေကြောင်းလိုင်းမှုးမှ BANGKOK ရောက်ပါက လေကြောင်းလိုင်းရုံးတွင် USD 200 REFUND ထုတ်ယူရန် မှားလုံးကိုပါတယ်၊ မိသားစုနဲ့ အပြန်ခရီးမှာ တာဝန်များပြီးဆုံးသောကြောင့် လေယာဉ်ပေါ်တွင် RED WINE အခဲမဲ့ အမူးသောက်တော့တယ်၊ BANGKOK ရောက်တော့ ၂ ညွှန်ပိုပါနားပြီး မိသားစု BANGKOK မှာ လည်ပတ်တော့တယ်၊ ရန်ကုန်အိမ်ရောက်တော့ ပထမညာမှာ သားက ခြင်ထောင်နဲ့ပူလို့ အိပ်မရဘူးပြောတယ်၊ ရာသီဥတု အနေအထားအားလုံး ပြောင်းသွားတော့တယ်။

နောက်တစ်နေ့ ရုံးမှာသွားပြီး သတင်းစို့တယ်၊ ဝန်ကြီးဗိုလ်မျှူးချုပ် အောသယ်လ်က MIC အတွင်းရေးမျှူး၊ ဗိုလ်မျှူးချုပ် မောင်မောင်ထံဖုန်းဆက်ပြီး မိမိအား MICတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ပြုရန် အပ်နှုံးပါတယ်။

MIC ရောက်ပြီပေါ့

BOD မှာ ကိုကျော်ခွန်းကို ဘယ် SECTION မှာ ထားမှာလဲ ဆွေးနွေးကြသတဲ့၊ ကံကောင်းခြင်းရဲ့ အစလေပဲလားမသို့၊ မြန်မာနိုင်ငံသား ဌာနတာဝန်ခံက မောင်ကျော်ခွန်းကို လက်ခံလိုက်ရတယ်တဲ့၊ ဌာနခွဲကတော့

လုပ်ငန်းညီးနှင့် ရေး၊ တာဝန်ခံလက်ထောက်ညွှန်ကြားရေး မှုးပေါ့၊ လုပ်ငန်းအဆိုပြုလွှာ ညီးနှင့်ပွဲအတွက် စီစဉ်ပေးရတယ်၊ သက်ဆိုင်ရာလွှာနတော်ကို သဘောထား တောင်းပေးရတယ်၊ အဆိုပြုလွှာ လာရောက်တင်တဲ့ သူတွေနဲ့ ဆက်ဆံရတော့ ခင်မင်သွေးပေါ်အောင် ဆက်ဆံရေးပြုပြစ် ရမယ်လို့ အထက်အရာရှိတွေက မကြာခဏပြောပါတယ်။

ဒါကြောင့် မိမိရဲ့ လက်အောက်ဝန်ထမ်းတွေကို လည်း သတိပေးထားရတယ်၊ မိမိငယ်စဉ်က အမေ့ဆုံးမစကားကို သတိတရထပ်ဆင့်ပြောပြထားတယ်။ “လူတိုင်းနဲ့ တည့်အောင်ပေါ်းရမယ်၊ လူအောက်ကျတာ လူပိမသော်ဘူး၊ ကျော်အောင်ပြော၊ လူဆိုတာ ကောင်းကျိုးတာ မပေးချင်နေမယ်၊ ဆိုးကျိုးတော့ ပေးတတ်တယ်တဲ့ …”

MIC လုပ်ငန်းလုပ်တဲ့သူဆိုတာ VIP နဲ့ အဆက်အသွေးရှိသွားတွေပဲလို့ ခံယူထားတယ်၊ သူတို့ကို ပြောလည်အောင် အဆင်ပြောအောင်ပြောတော့ ခင်မင်သွေးမှုး လာတယ်၊ သူတို့ကစွဲဗြို့ဗြို့ အကူအညီလိုရင် ပြောပါလိုဆိုလာကြတယ်၊ အဲဒီကာလက ဝန်ထမ်းသက်သာချောင်ချိရေးအတွက် ဌာန ပိုင်မြေ / အဆောက်အအုံတွေ ဌာနမြေးခွဲတွေ MIC တင်ရတဲ့မှုဝါဒ ထွက်လာတယ်၊ MIC က စီစစ်ရန် တာဝန်ပေးလာတယ်၊ ပညာမပါတဲ့ အလုပ်ဆိုပြီး၊ အခြား ဌာနခွဲတွေက မလုပ်ချင်ကြဘူး၊ မိမိညွှန်ကြားရေးမှုးက အထက်အကြီးအကဲမှ တာဝန်ပေးတာကို လက်ခံလာပြီး မိမိဌာနခွဲကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးလာတော့တယ်။

ရိုတဲ့နှစ်ယောက်နဲ့ဆောင်ရွက်သည်

COORDINATIONဌာနခွဲမှာ ဦးစီးအရာရှိ(၁)ဦး၊ ဒုတိယဦးစီးမှုး၊ (၃)ဦးနဲ့ မိမိအပါအဝင် ဝန်ထမ်းပေါင်း

မိမိအိမ်တံ့ခါးကို လာရောက် မခေါက်ခံရအောင်၊ နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်ပေါ်ရန် ဥပဒေနှင့်အညီ ရှိသားစွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရန် ဆုံးမလေ့ရှိပါတယ်။

(၅) ဦးရှိပါတယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှ အဆိုပြုလွှာများ စိစစ်လက်ခံခြင်း၊ အဆိုပြုလွှာအား ဌာနခွဲအားလုံးမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးစိစစ်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ပေါင်းစပ် ညီးနှင့် ခြင်းမျှမှတ်ခေါ်ခြင်း၊ MIC၊ ကုန်သွယ်မှုမှတ်ခေါ်ခြင်း၊ T/C နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ (Cabinet) သို့ တင်ပြနိုင်ရန် အဆိုပြု သုတေသန စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ သဘောထားများ တောင်းခံခြင်း၊ MIC ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ကုမ္ပဏီ/လုပ်ငန်း/ရင်းနှီးဖြူပြုနှင့် ပြောင်းလဲသောကြောင့် ထုတ်ပေးပြီးသော MIC ခွင့်ပြုမိန့်တွင် ပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများမှ တင်ပြလာသော နိုင်ငံပိုင်မြေ/အဆောက်အအေး နှစ်တို့ / နှစ်ရည် ငါးရှစ်ဦးခြင်းကိစ္စများကို စိစစ်ပြီး၊ MIC, T/C, Cabinet အစည်းအဝေးများသို့ တင်ပြခြင်း၊ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြန်ကြားပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါတယ်।

ငှုံးအပြင် မိမိအနေဖြင့် ဗဟိုဝန်ထမ်းတူကြသိုလ် (ဖောင်ကြီး)၊ ဗဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနများ၏ သင်တန်းများ သွားရောက်ပို့ချုပါတယ်။

လုပ်ငန်းရှင်ဆိုတော်ပေးချင်နောက်

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်အများစုက ရုံးကိစ္စ လာရောက်ဆောင်ရွက်ပါက “ပေးကမ်းခြင်းသည် အောင်မြင်ရာ၏” ဟူသောဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လက်ကိုင်ထားသူများဖြစ်ကြပါတယ်။ ငှုံးတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းကို အဖြန်ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုကြတယ်။ သူတို့လိုချင်တဲ့ ခွင့်ပြုမိန့်ကို အမြန်ဆုံးရချင်ကြတယ်။ လုပ်ငန်းရှင်နဲ့ ဆက်ဆံရတဲ့ ရုံးတွေကတော့ လာသ်ပေးလာသ်ယူ ကိစ္စအနည်းအဝေး ရှိကြပါတယ်။ မိမိတို့ MIC ရုံးမှာ တာဝန်ယူခဲ့ကြတဲ့ လုကြီးများက အခါအားလုံးရှုံးစွဲအနည်းအဝေး အနေဖြင့် မလေ့ရှိပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးချုပ် အောဘယ်လဲရဲ့ ဆုံးမည့်အကြောင်း... မိမိ တာဝန်အရဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စကို ရှိုးသားစွာ ဆောင်ရွက်ရန်၊ မသမာသောနည်းများဖြင့် ငွေကြေားရာရန် ဖန်တီးခြင်းမျှိုး မလုပ်ကြရန်၊ ညုံးမိမိ အိမ်ချိန်မှာ အိပ်ပျော်အောင် အိပ်နိုင်ဖို့၊ ရှိုးသားမှုန်ကုန်စွာ

လုပ်ကြဖို့၊ မမှန်မကန်၊ မရှိုးမသား၊ ဥပဒေနှင့် ပြိုစွဲ့ ဆောင်ရွက်မိပါက ညုံးမိမိ စိမိအိမ်တံ့ခါး ကို BSI, NIB, SB စတဲ့တာဝန်ရှိုးသား လာရောက်ခေါ်ဆောင်တတ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မိမိအိမ်တံ့ခါး ကို လာရောက်မရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရအောင်၊ နှစ်မြိုက်စွာ အိပ်ပျော်ရှုံး ဥပဒေနှင့် အသီးသားစွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရန် ဆုံးမလေ့ရှိပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်ရဲ့ ဆုံးမပုံးကတ်မျိုးပါ၊ မိမိတာဝန်အရ ဆောင်ရွက်စရာရှိတာဝန်ကို စေတနာသန်သန်နဲ့ ဆောင်ရွက်ပေးပါ။ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ကျေးဇူးသိတတ်ကြပါတယ်၊ လုပ်ငန်းအောင်မြင်ပြုးဆုံးသွားတဲ့အခါ လာရောက်ကျေးဇူးပြုကြပါတယ်။ လူအသုံးအဆောင်၊ အဝတ်အစား၊ အစားအသောက်များကိုသာ လက်ခံရန်၊ ရွှေ၊ ငွေကြေးတို့ကို လက်မခံကြရန် ဆွဲနှင့်ကြားဆုံးမပါတယ်။

[၂၀၁၁ ခုနှစ် နောက် ပိုင်းကာလများမှာ လက်ဆောင်တန်ဖိုးကျပ် သုံးသိန်းထက်မပိုရန်တို့.. ကျပ်သုံးသောင်းထက်မပိုတဲ့ လက်ဆောင်သာ လက်ခံနိုင်ကြောင်း ဆုံးမည့်ကြားကြပါတယ်]

မိမိအတွေ့အကြုံ (၁)

မိမိအနေနဲ့ MICရောက်ခဲ့ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသား လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးရဲ့ အဆိုပြုလွှာကို စိစစ်ဆောင်ရွက်ပါက ကြောင်းကို အောင်မြင်ရာ၏ ပေးကမ်းခြင်းသည် အောင်မြင်ရာ၏ လုပ်ငန်းစိစစ်ရေး ဌာနခွဲတာဝန်ခံတို့ အားလုံးတွေ့ဆုံးညီးနှင့်ပြီး လုပ်ငန်းရှင်နဲ့ ငှုံးတို့ရဲ့ ဥပဒေအကျိုးဆောင်တို့ အားလုံးလွှာစွဲပြီး ပြန်သွားကြတယ်။ မိမိတော်ကားပွဲရောက်လို့ သတိရလို့စစ်ကြည့်လိုက်တော့ မော်တော်ကားတင်သွင်းရန် မဖော်ပြထားတာ တွေ့ရတယ်၊ ဒါနဲ့ ချက်ချင်းပဲ ရုံးပြင်ထွက်ကြည့်ပြီး၊ လုပ်ငန်းရှင်နဲ့ ဥပဒေအကျိုးဆောင်တို့ကိုခေါ်ပြီး၊ မော်တော်ကားတင်သွင်းရွင့်ပြုမြောက်ထုတ်ယူရန် လာကြသောအခါ၊ မိမိတို့ငံခုံနားသို့ကပ်ပြီး ကားတင်သွင်းခွင့်ရွှေ

ကျေးဇူးတင်သဖြင့် ငွေထုပ်တစ်ထုပ်လာရောက်ပေးပါတယ်။ မိမိကဝန်ကြီးများရဲ့ ဆုံးမထုတေဝါဒများကို ရှင်းပြရတယ်၊ ငှုံးအပြင် ခြေသံနှင့်ကြောက်တို့ရဲ့ပုံပြင်ကို ဥပမာပေး၍ ရှင်းပြလိုက်တယ်။ ကြောက်က ခြေသံမိ အနေတဲ့ ပိုက်ကိုကိုက်ဖြတ်ပြီး လွတ်အောင်ကူညီခဲ့ပြောင်း၊ တစ်ချိန်က ခြေသံက ကြောက်အား စားမည်ဖြစ်၍ ကြောက်က တောင်းပန်စကားဆိုခဲ့ပြောင်း၊ သူ့ကိုစားပါက ဝမည် မဟုတ်ပြောင်း၊ အဲဒီကျေးဇူးကို တစ်ချိန်မှာ ပြန်ဆပ်ပါမည်ဟု ပြောခဲ့ဖူးပြောင်း၊ စသည့်ပုံပြင်ကို ပြောပြလိုက်တော့မှ သူတို့ရဲ့ ငွေထုပ်ကြီးကို ပြန်ယူသွားကြတယ်၊ သုံးနစ်ခန့်ကြောသောအခါ မိမိမန္တလေး သို့ရောက်သွားတယ်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းရှင်က မိမိပြောပြ၍ ရသောကားဖြင့် ဘုရားစုံဖူးများဖော်ပြီး၊ အောင့်ခံကျေးမွေးသည်။ လက်ဆောင်များစွာဝယ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဝန်ကြီးပြောတဲ့ မြန်မာလူမျိုးတို့ ကျေးဇူးသိတတ်ပါတယ်ဆိုတာ မှန်တာပေါ့လို့ စဉ်းစားမိလိုက်တယ်။

အတွေ့အကြံ(၂)

မန္တလေးသို့ အတွင်းရေးမျိုး၊ ဗိုလ်မှုးချုပ်မောင်မောင်၊ ညွှန်ကြားရေးမျိုးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမျိုးများအဖွဲ့နှင့် လိုက်ပါသွားရပါတယ်၊ မိမိတာဝန်က ခရီးစဉ်မှာ သတင်းမှတ်တမ်းကိစ္စ တာဝန်ယူရတယ်၊ တစ်နောက်ခရီးစဉ်မှာ မှတ်တမ်းကို ညာစွမ်းအပြီးသတ်ရေးသားပြီး၊ မှတ်တမ်းတင်ရပါတယ်။ ရန်ကုန်ပြန်ခါနီးမှာ မန္တလေးမှ လုပ်ငန်းရှင်များက လက်ဆောင်များလာပေးကြတယ်။ သီးသန့်ရထားတွဲနှင့်ဆိုတော့ မိမိကရထားတွဲနှင့်အဆင့်မှာ လက်ဆောင်ပုံည်းများကို စာရင်းနှင့် လက်ခံရန် ညွှန်ကြားရေးမျိုးချုပ်က မှာကြားသည်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရတယ်။

ရထားထွက်ခွာပြီး ညာပိုင်းရောက်တော့ အရာရှိတစ်ဦးက လက်ဆောင်အိတ် ၁ ခုစီ လိုက်ပေးတယ်။

မန္တလေးက လုပ်ငန်းရှင် ၁ ဦးက ပေးလိုက်ပြောင်း ပြောပါတယ်။ နံနက် ရန်ကုန် ရောက်တော့ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ပြန်ကြတယ်။ အမိရောက်တော့ လက်ဆောင်ပုံည်းတွေ စစ်ကြည့်တယ်။ ဘူးတစ်ဘူးပါတယ်၊ ဖွင့်ကြည့်တော့ ဆွဲကြိုးနှင့် လက်စွပ်ဝန်စိန်ရွေဆိုင် အရောင်းပြောပါတယ်။ ဒါကိုရုံးသို့ယူလပါတယ်။ ရုံးရောက်ပြီး မကြာမိ ညွှန်ကြားရေးမျိုးချုပ်က ခေါ်ပါတယ်။ လက်ဆောင်အိတ်မှာ ဘာတွေပါလေးပေးပါတယ်။ မိမိကလည်း ပါတဲ့ပုံည်းကို ယခုရုံးသို့ယူလပြောင်းပြောပါတယ်။ ခုချက်ချင်းအရာရှိကြီးတွေထံမှ ရွေထည်ပုံည်းများကို လိုက်သိမ်းပြီး စာရင်းလုပ်ရန်ပြုပါတယ်။

ခဏအကြာမှာ အတွင်းရေးမျိုးဝန်ကြီးက လက်ဆောင်ပုံည်းများပေးသော လုပ်ငန်းရှင်များကို ရန်ကုန်သို့လာရန် အကြောင်းကြားခိုင်းပါတယ်။ နောက်နေ့နံနက်ပိုင်းမှာ မန္တလေးမှ ရောက်လာသောလုပ်ငန်းရှင်များကို ဝန်ကြီးပေါ်ခန်းမှုပါသွားဆုံးပြီး ဝန်ကြီးက ရှင်းပြပါတယ်။ ငှုံးတို့ ပေးသော အဝတ်အစားနဲ့ အစားအသောက်တို့ကို လက်ခံပါကြောင်း၊ ရွေထည်ပုံည်းများကို လက်မခံပါကြောင်း ရှင်းပြပြီး စာရင်းနှင့်တကွ ပြန်လည်ပေးအပ် လိုက်ပါတယ်။ ထိပ်တန်းလုပ်ငန်းရှင်းကြီးတို့က အဆိုပါရွေထည်များမှာ ကလေးတွေကို အမှတ်တရပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ လူကြီးများကို ပေးခြင်းမဟုတ်ပြောင်း ပြောပြီး ပြန်လည်ယူသွားပါတယ်။ [ထိုကာလက မန္တလေးသို့ တာဝန်ခံလူကြီးများလာလျှင် တိုင်းအဆင့်ထွားနာ တာဝန်ခံများက တန်ဖိုးကြီးသော စိန်ကျောက်တို့ကို လိုက်လုပ်ယူပြီးပေးရန် စီစဉ်ကရပ်ကြောင်း မိမိတို့ကြားဖူးပါသည်]

- ဆက်လက်ဖော်ပြပါဦးမည် -

အရှေ့တောင်အရှုန်ငံများ၏ ဖော်စည်းညီးစွာလိပ်စားမာန် အဆိုဒါ

|မယ့(စက်မှု)|

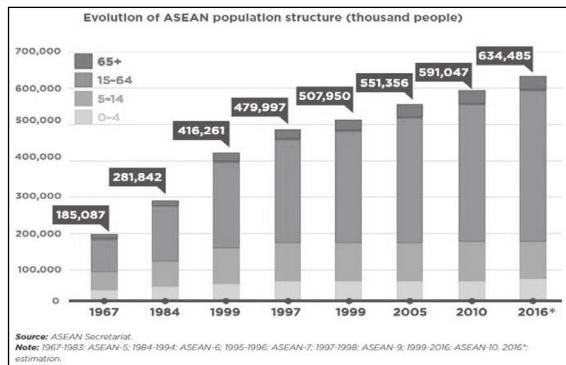
ကမ္ဘာနိုင်ငံများအလယ်တွင် အရှေ့တောင်အရှုန်ငံများ၏ ပေါင်းစပ် အသေးစိတ်မှု ပြရုပ်ဖြစ်သည့် အာဆီယံအသင်းကြီးကို တည်ထောင်ခဲ့သည့်မှာ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဉာဏ်တွင် ၈ ရက်နေ့တွင် နှစ်(၅၀) ပြည့်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့မျက်မှားက ကာလတွင် အာဆီယံ၏ အောင်မြင်မှုများစွာနှင့် အတူ ဝင် ဤဗြားစွာ ရပ်တည်နိုင် ခဲ့ပြီလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်လွန်ခဲ့သည့် နှစ်(၅၀) ကို ပြန်ကြည့်မည့်ဆိပ်က အာဆီယံအသင်းကြီးကို စတင်တည် ထောင်စဉ်က အဖွဲ့ဝင်(၅)နိုင်ငံဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၉၇ခုနှစ် ဉာဏ်တွင် ၈ ရက် နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်၊ ဘန်ကောက်မြို့၌ ထိုင်း၊ မလေးရား၊ စက်ဗျာ၊ စီလစ်ပိုင်နှင့် အင်ဒီနီးရား စသည့်(၅)နိုင်ငံမှ အကြီးအကဲ များဖြင့် ဘန်ကောက်ကြေညာစာတမ်းကို သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ASEAN-5 ကို စတင် တည်ထောင် ခဲ့ပါသည်။ တည်ထောင်စဉ်က နိုင်ငံ(၅)နိုင်ငံ ဖြင့် စတင်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ဘရူနိုင်းနိုင်း၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ပီယက်နမ်နိုင်း၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်းနှင့် လာအိုနိုင်း၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာဒီးယား နိုင်ငံတို့ အသီးသီးဝင်ရောက်လာခဲ့သည့်အတွက် စုစုပေါင်း (၁၀)

နိုင်ငံဖြင့် အင်အားတောင့်တင်းလာခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံအသင်းကြီး၏ နှစ်(၃၀) ပြည့် နှစ်ပတ်လည်တွင် အာဆီယံရောင်းဆောင် များ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ASEAN Vision 2020 ကို အတည်ပြုပြု၍ အကြပ်ပါသည်။ ငါး၏ Vision မှာ အရှေ့တောင်အာရုံ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအချင်းချင်း အေးချမ်းသာယာစွာ အတူတကွ ပူးပေါင်းနေထိုင်ကြရန်၊ အပြန်အလှန် လေးစားယဉ်ကြည့်မှုဖြင့် တည်ပြုမဲ့ အေးချမ်းစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ အပြန်အလှန် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ပက် အဖွဲ့အစည်းများအဖြစ် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို ကာကွယ် စောင့်ရောက်ရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအတူ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်သည့် ASEAN Heads of Statistical Offices Meeting(AHSOM)အစည်းအဝေးမှ အာဆီယံစာရင်းအင်းဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး မူဘောင်(၂၀၁၀-၂၀၁၅) ကို အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ငါး၏ မူဘောင်သည် ASEAN Community Statistical System(ACSS) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အထောက်အကြုံပြုသည့် တာဝန်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ AHSOMကိုလည်း ACSS ကော်မတီသို့ထည့်သွင်းသင်း

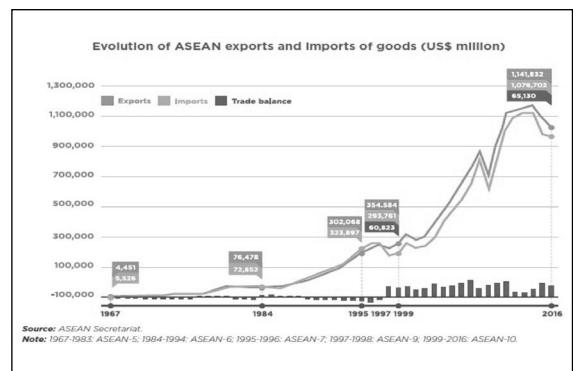
ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ပါသည်။

အာဆီယံအသင်းကြီး စတင်တည်ထောင်စဉ် ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ ၁၈၅ သိန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ ၆၃၄ ၄၈၅ သိန်းခန့်အထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ အာဆီယံဒေသတွင် လူဦးရေသည် ကမ္ဘာ လူဦးရေ၏ ၈၅% ကို ကိုယ်စားပြုလျက်ရှိနေပါသည်။ ထိုနည်းတူပင် စတင်စဉ်က မြေဇာုံသော ထောင်ပေါင်း ၂၀၁၀ စတုရန်းကိုလိုပိတာထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ လူတို့၏ မျှော်မျှန်းသက်တမ်းသည်လည်း ၅၆ နှစ်မှ ၇၁ နှစ်ထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာနိုင်ငံများစွာ၏ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို ဂျီဒီပိုဖြင့် တိုင်းတာလေ့ရှိပြီး ဂျီဒီပီသည် လူနေ့မှုအဆင့်အတန်းကို အရှုံးရှင်းဆုံး တိုင်းတာနှင့်သည့် ပေတါ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပို (GDP Per Capita)သည် လက်ရှိပျော်နှင့်အရှင် ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၂ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ၄၀၂၁ သို့ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ဂျီဒီပီသည် ပထမဆယ်စုနှစ်အတွင်း တိုးတက်မှုနှင့် နေ့စွဲမှုနှင့် အနည်းငယ် ကျဆင်းသွားခဲ့ပြီး နောက် ၁၉၉၅ ခုနှစ် တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၅၆ သို့ တစ်ဖန်ပြန်လည်တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၉ ခုနှစ်အတွင်း ပြန်လည်ကျဆင်းခဲ့ပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှတစ်၍ တစ်ရှိန်ထိုးပြန်လည် တိုးတက်လာခဲ့ရာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ၄၀၂၁ အထိ တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။

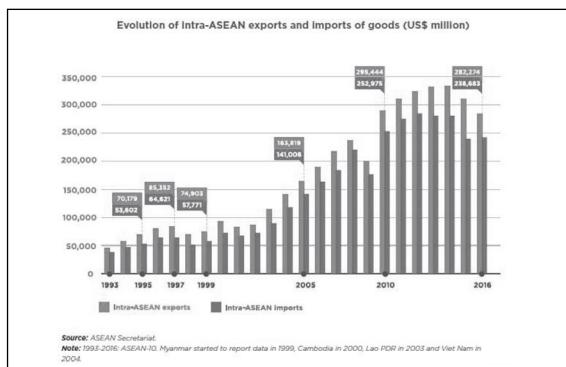
၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်း ဂျီဒီပို (GDP) သည် အမေရိကန် ၂၅၅ ထရီလီယံသို့ ရောက်ရှိပြစ်ရာ ငွေးကျီဒီပို (GDP) သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးဂျီဒီပို (GDP) ၏ ၆၂% ကိုကိုယ်စားပြုပါသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ဂျီဒီပို (GDP) သည် ၂၂၂% ရှိသည့် အတွက် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ၂၇၁% ဆန္ဒီပါးတိုးတက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု သည် ဆယ့်စုနှစ် ၅ စုကို ကျော်ပြတ်ကာ ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်နိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ ကုန်သွယ်မှုအနေဖြင့် နှစ်(၅၀) အတွင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၉၇၀၇ မှ ၂၂၇၈၃၃ သို့တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

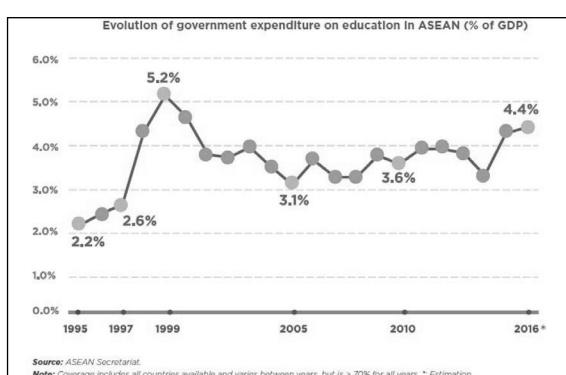
အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ဒေသတွင် ကုန်စည်ကုးသန်းရောင်းဝယ်မှုသည် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်းကုန်သွယ်မှုများတွင် အကြီးမားဆုံးဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ကုန်စည်ကုးသန်းရောင်းဝယ်မှုသည် ပထမဆယ်စုနှစ်အတွင်း နေးကွားစွာ တိုးတက်လာခဲ့ရာမှ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှစ၍ တဖြည့်ဖြည်း အရှိန်အဟုန်ရလာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်း ပိုကုန်တ်ပိုမှုသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၁၄၁၈၂၂ ရှိပြီး အာဆီယံဒေသတွင် ပိုကုန်တ်ပိုမှုသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၂၃၂၂၇၄၄ ဖြစ်သည့်အတွက် စုစုပေါင်း ပိုကုန်တ်ပိုမှုသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အာဆီယံဒေသတွင် ပိုကုန်တ်ပိုမှုသည် ၂၉၉၉ ခုနှစ်တွင် စုစုပေါင်း ပိုကုန်တ်ပိုမှုသည်။ တန်ဖိုး၏ ၂၁% ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ၂၅% ခန့်ထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

ထိုအတူ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏

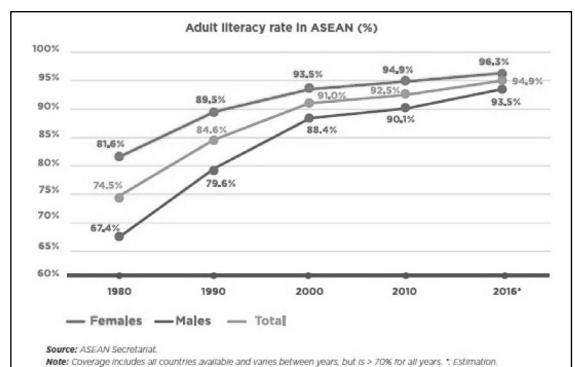
စုစုပေါင်း သွေးကုန်တန်ဖိုးသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၂၆၂၀၂၂ ရှိပြီး အာဆီယံဒေသတွင် ပို့ကုန်တင်ပို့မှုသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၂၃၈၈၇၃ ဖြစ်သည့်အတွက် စုစုပေါင်း ပို့ကုန်တန်ဖိုး၏ ၂၂% ခန့်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အာဆီယံဒေသတွင် ပို့ကုန်တင်ပို့မှုသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် စုစုပေါင်း ပို့ကုန်တန်ဖိုး၏ ၂၀% ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် ၂၂% ခန့်ထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

အာဆီယံဒေသတွင် ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက ပညာရေး အသုံးစရိတ်သည် ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဂျီဒီပီ (GDP) ၏ ၂၂.၂% ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် ၄၂.၄% အထိ တိုးဖြန့်သုံးစွဲလာခဲ့ပါသည်။ ချင်းချက်အနေဖြင့် ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၉ ခုနှစ်အထိ အာရု ငွေကြေးအကျပ်အတည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ၅၂.၂% အထိ ပညာရေးအသုံးစရိတ် မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှစ၍ ပြည့်သူများ၏ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို ၃% ကျော်အထိ တိုးဖြန့်သုံးစွဲလာခဲ့ပြီး ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် ၄၂.၄% အထိ ရှိလာခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံဒေသတွင် လူငယ်စာတတ်မြှုန်းအနေဖြင့် ၉၄.၉% အထိ တိုးတက်လာခဲ့ပြီး ကျေး/မ အနေဖြင့် ဒွဲခြားဖော်ပြရသော အမျိုးသမီး လူငယ်ထု၏ ၉၆.၃% နှင့် အမျိုးသားလူငယ်ထု၏ ၉၃.၅% အထိ စာတတ်မြှုန်းကြောင်းတွေရှိရပါသည်။ လျှန်ခဲ့သောနှစ် ၃၀ ကျော်၊ ၉၀၈၀ ခုနှစ်ကာလုန်းထားများနှင့် နှိုင်းယဉ်ကြည့်ပါက သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့ကြောင်းတွေရှိရပါသည်။ စာတတ်မြှုန်းမြှင့်မားလာသည် နှင့် အမျှ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပွင့်လင်းလာပြီး ဆင်းရွှေ့မြှင့်ပါးမြှုန်းထားများ လျှောကျွွား မည်ဖြစ်ပါသည်။

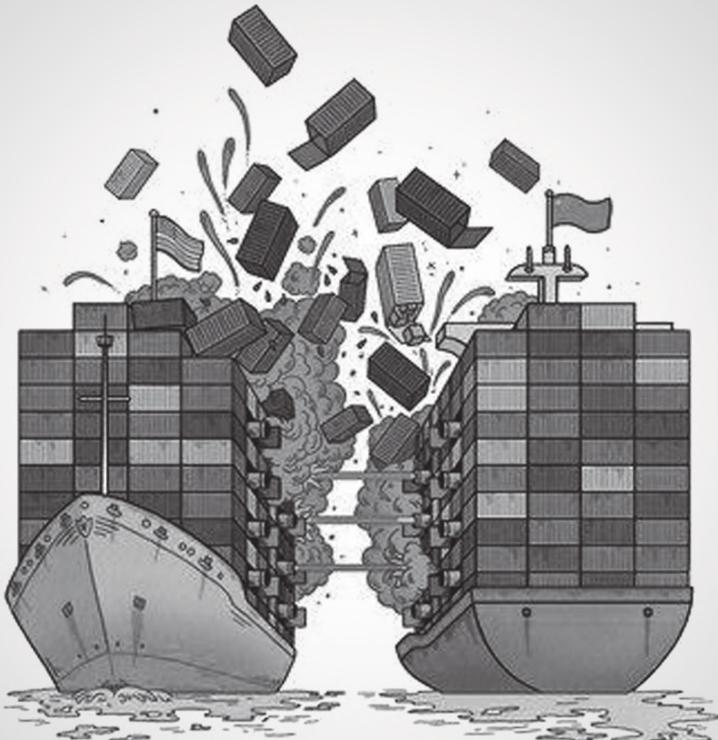

အာဆီယံဒေသတွင် နိုင်ငံများ၏ ဆယ်စုနှစ်များ အတွင်း ပို့ကုန်/သွေးကုန် ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာခြင်း၊ လူငယ်စာတတ်မြှုန်းမြှင့်မားလာခြင်းစာသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများသည် အနာဂတ်၏ အသီးအပွင့်များပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအတူ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အာဆီယံအသင်းကြီး၏ အောင်မြင်မှု ပြရုပ်ဖြစ်သည့်အတွက် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် မြှင့်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့်လည်း နှစ် (၅၀) ပြည့်မြှုန်းကြော်ပြီဖြစ်သည့် အာဆီယံအသင်းကြီး၏ အောင်မြင်တိုးတက်မှုအတွက် ဂုဏ်ယူဝစ်းမြှုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲ

|စောနိုင်(အသုံးချဘောဂပြေ)|

ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲ(Trade War)ဟူသော ဝါဘာရတွင် “စစ်ပွဲ” စကားလုံး ပါလာကတည်းက ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲသည် နှစ်ဖက်အကျိုးရှိစေသည့်အခြေအနေမျိုး (Win-Win Situation)ဖြစ်ထွန်းနိုင်မည်မဟုတ်ပြောင်းလဲတိုင်းခန့်မှန်းနိုင်သည်။ စစ်ပွဲ ကဲ့သို့ လက်နက်ကိရိယာများဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်သောပြောင့် လူနှင့် အဆောက်အအုံရပ်ဝွှေများပျက်စီးမှုကို လတ်တလောမျက်မြင်တွေရလိမ့်မည် မဟုတ်။ သို့သော် အချိန်ကြာမြင့်မှုအလိုက် အနိုင်အရှုံးရလဒ်များအောက်တွင် နှစ်ဖက် လူမှုအကျိုးစီးပွားရေးထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ အနည်းနှင့် အများရှိလာမည့်မှာ သေချာ သည်။ ဆုံးရှုံးနှစ်နာမူ၊ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများတွင် ငွေကြေးအကျိုးအမြတ်များသာမက ဆက်စပ်နေသော နိုင်ငံရေးစီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသာဖြင့် စီးပွားရေးအောက်အအုံထဲရှိ ကဏ္ဍအားလုံးတွင် တစ်နှစ်ယောင် တစ်စင်ပါ ဆင့်ပွား၍ ပျက်စီးမှုများဖြစ်စေသည်။ ထို့ပြောင့် စစ်ပွဲဟုဆိုပါက မည်သည့်စစ်ပွဲမှ မကောင်းဟု ကောက်ချက်ချရပါလျှင် လက်ခံကြလိမ့်မည်ထင်သည်။

ကုန်သယ်မှစစ်ပွဲဟူသည် နိုင်ငံများအကြောင်းကုန်သယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်နိုင်ရန်အားထုတ်ကြခြင်းဖြင့် ကုန်သယ်ရေးကိစ္စရပ်များတွင်ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရသည့်အခြေအနေဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်သယ်မှစစ်ပွဲသည် ကုန်သယ်ဖက်နိုင်ငံများအကြောင်းကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်မှုဝါဒကျင့်သုံးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသောနောက်ဆက်တွဲရလဒ်ဖြစ်သည်ဟုဆိုရမည်။ တစ်ဖက်နိုင်ငံများမှသွင်းကုန်များ ပိမိတို့နိုင်ငံများအတွင်းသို့ အလွယ်တကူ ဝင်ရောက်လာခြင်းမရှိစေရန်ရည်ရွယ်ထားရှိလျက်အရေအတွက် ကိုတာသတ်မှတ်ချက်များ(Quotas)သို့မဟုတ်အကောက်ခွန်များ(tariffs)ကဲ့သို့ကုန်သယ်ရေးအတားအဆီးများ ချမှတ်ခြင်းကို ကုန်သယ်ဖက်နိုင်ငံများအကြောင်းအပြန်အလှန်တွဲပြန်ပြုလုပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ကုန်သယ်ဘက်နိုင်ငံများကြေားအခွန်တိုးမြှင့်စည်းကြပ်ကောက်ခံသောအော် သွင်းကုန်များဝင်ရောက်မှုတွင် အပြန်အလှန်ခက်ခဲမှုများဖြစ်လာသည်။ ဤသို့ပြင့် အပြန်အလှန်စည်းကြပ်ခြင်းကိုဘတ်ပြန်ကျားတစ်ပြန်ပြုလုပ်ကြရင်းသွင်းကုန်များစီးဝင်မှုလျော့နည်းကျဆင်းကာ နှစ်နိုင်ငံကုန်သယ်မှုပမာဏပါကျဆင်းလာတော့သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် နိုင်ငံများ၏ပြည်တွင်ထုတ်လုပ်မှုများပါထိခိုက်မှုရှိလာတတ်သည်။ ထို့ကြောင့်နိုင်ငံများကြေားကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်မှုများသည်နိုင်ငံနှစ်ခုလုံး၏ကုန်တွက်ဖွဲ့စည်းမှုကိုပါအဆင့်လျော့ကျရွှေသွားစေနိုင်သည်။ ပိုမိုပြင်းထန်လာပါက နှစ်ဖက်အကျိုးစီးပွားကိုထိခိုက်မှုများစွာဖြစ်စေသည်။

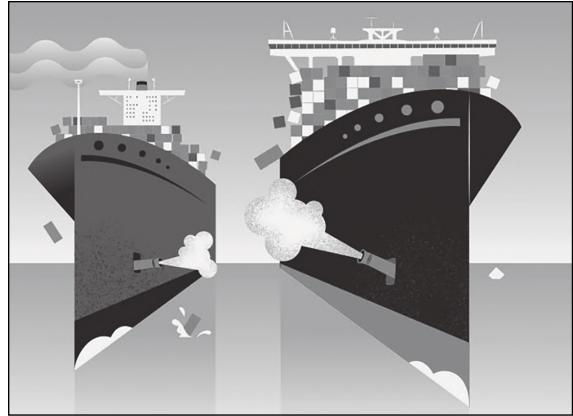
ତିଃଭ୍ରାଃରେଃପଦ୍ମାର୍ଣ୍ଣଅଶ୍ଵିଗଲନ୍ୟଃ ଫିର୍ଦ୍ଦତାର୍ଥଫିର୍ଦ୍ଦକ୍
ଣି ଗନ୍ଧିଷ୍ଠାଯିମୁଖିଷ୍ଠିରାକିର୍ଣ୍ଣିଯିକ୍ଷାତିଃଭ୍ରାଃଗାଗ୍ରଯିମୁତାଶ୍ଵି
ଚନ୍ଦ୍ର ଅଗ୍ରିଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠନ୍ତିମୁହିରିକର୍ତ୍ତାପର୍ବତାନ୍ତିଃଭ୍ରାଃ

ထိုကြောင်ကုန်သူယ်ရေးစစ်ပဲများ၏ နောက်ဆုံး

အမေရိကန်သမ္မတထုရန်၏ တဇွတ်ထိုးအပြုအမှုသည် ယခင်အတိတ်ကာလ များနှင့်မတူသည့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအခေါင်းအကျင်းကို အကြိုးအကျယ် ဟန်ချက်ပျက် စေတော့မည်လော်။

အကျိုးရလဒ်သည်ကား ဆိုးကျိုးသာဖြစ်စေသည်ကို သမိုင်းအတွေအကြံများက သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ၂၁ ရာစု၏ ဂုဏ်သာရေးနှင့် အကုန်ကာလ ယခု လတ် တလောကမ္မားစီးပွားရေးအခင်းအကျင်းတွင် “ကုန်သွယ် ရေးစစ်ပွဲ” ဟူသောအသံများကို ထပ်ခါတလဲလဲ ပြန်လည် ၍ ကြေားနေရသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ရှုလိုင်လပထမပတ်တွင် မူ စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြပြီဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံ တကာသတင်းများတွင် ဖြင့်တွေ့သိရှိခဲ့ပြီ။ ကမ္မားလုံး အဆက်အစပ်အားကောင်းနေသော ဂလိုဘယ်လိုက်အေးရှင်း ကမ္မားတွင် အတိတ်ကာလကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲများထက် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုပို၍ ကျယ်ပြန်နိုင်ဖွယ်၊ ပို၍ ထိခိုက် လာဖွယ်ရှိမည်။ ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးများကိုသာ ပိုမို ဖြစ်စေနိုင်သော ဘတ်ပြန် ကျားတစ်ပြန်ကုန်သွယ်ရေးဟန်။ တားမှုဖြစ်စဉ်ကို မည်သူက စတင်ခဲ့သနည်း။

ကန်းကုန်သွယ်မှုစိန်ခေါ်သော် ကမ္မားစီးပွားရေးအင်အားကြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏သမ္မတအေးကြီးဖွယ်လို ထရန်ထံမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ် လကုန်ခါနီးတွင် တရာတ်နိုင်ငံ၏ သွင်းကုန်သံမဏေနှင့် အလူမိန့်ယံများအပေါ် အခွန်ပိုမိုစဉ်းကြပ်မည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သမ္မတထရန်က လက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြု ခဲ့သည်။ တရာတ်နိုင်ငံသည်လည်း ငင်းတို့အကျိုးစီးပွားရေးကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အမေရိကန်မှ တရာတ်သို့ တင်သွင်းသည့် ကုန်စဉ်များအပေါ် အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံရန် အစီ အမံများချုပ်တောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်၏ ပြုမှု ဆောင်ရွက်မှုသည် တရာတ်သွင်းကုန်များပေါ် အကောက်ခွံနှင့် တို့မှ မြှင့်စဉ်းကြပ်ရုံဖြင့်မပြီး အီးယူ၊ ကနေဒါ၊ မက္ကဆာကို နိုင်ငံတို့မှ သွင်းလာမည့် သံမဏေလုပ်ငန်းများပေါ်တွင်ပါ ပိုမိုကောက်ခံစဉ်းကြပ်ရန်ရှိလာခဲ့ရာ အီးယူသည် တရာတ် နိုင်ငံ၏လမ်းစဉ်ကိုလိုကြ၍ အမေရိကန်ထုတ်ကုန်များအပေါ် ပြန်လည်အခွန်တိုးမြှင့်မည်ဟု တုံ့ပြန်ခဲ့ပြီး သွင်းကုန်ခွံ တို့မြှင့်မည့်စာရင်းကို ကမ္မားကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့သည့်အခြေအနေထိုးဖြစ်လော့သည်။ ထိုပြင် အမေရိကန် နိုင်ငံ၏ အပြုအမှုသည် ငင်းနှင့်ကုန်သွယ်မှု အဆက်အဆ ကြီးမားသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံပေါ်လည်း သက်ရောက်မှုများရှိလာခဲ့သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ နှစ်စဉ်တင်သွင်းနေသည့်

သမဏေနှင့် အလူမိန့်ယံမှုအပါအဝင် အိန္ဒိယသွင်းကုန်များပါ ထိခိုက်မှုရှိမည် အလားအလာများဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထို့အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံသာမက တူရရှိနိုင်ငံတို့ကလည်း အမေရိကန်မှ တင်သွင်းသည့်ကုန်ပစ္စည်းများကို အခွန်သစ်များတိုးမြှင့်ကောက်ရန် ပြင်ဆင်နေခဲ့ကြသည်။

အမေရိကန်သည် ကုန်သွယ်ရေးစစ်မီးကို စတင်မွေးခဲ့ပြီ။ မကျေနပ်ချက်ဒေါသလောင်စာရှိနေကြပြီဖြစ်သော ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများထံမှ တုံ့ပြန်လောင်ကျမ်းစေမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာတော့မည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဆက်လက်၍ကမ္မားနှင့်အနဲ့ ကူးစက်လောင်ကျမ်းမှုများဖြစ်လာနိုင်ပြီး၊ ဒီမိန့်သက်ရောက်မှုသောအရ ကမ္မားနိုင်ငံအတော်များမှုသွေးတောင် တစ်နှစ်ပေါ်ကုန်သွယ်ရေး အခြေအနေများအပေါ် သက်ရောက်ထိခိုက်မှုရှိလာမည်။ နောက်ဆုံးနိုင်ငံအသီးသီးတို့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကမ္မားကျ ဆင်းမှုကြပ်တွေလာရဖွယ်ရှိမည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှင်များ၊ သုတေသနများနှင့် ကမ္မားနိုင်ငံခေါင်းဆောင် အတော်များများထံမှ စိုးရိုမ်းသံများကို ကြေားလာနေရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးအင်အားကြီး၊ စားသုံးမှုအင်အားကြီးသည် ကုန်သွယ်ရေးကိုယ်ကျိုးကာကွယ်မှုစုစုတင်ခဲ့သော အမေရိကန်နိုင်ငံသည် အတိတ်ကာလ၏ ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲသက်ရောက်မှုအခြေအနေထိုးဖြစ်လော့သည်။

ပထမကမ္မာစစ်အပြီးကာလ၊ သမ္မတဟားဘတ်ဟူးဗား(Harbert Hoover)လက်ထက်အမေရိကန်နိုင်ငံသည် စီးပွားရေးကျဆင်း၍ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများအဆက်

အခဲများရင်ဆိုင်အရချိန်၏စမ်သံ-ဟောလီအခွန်အက်ဥပဒေ (Smoot-Hawley Tariff Act)ဖြင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်သည့်အပြုအမူလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ရည်ရွယ်ချက်သည်အမေရိကန်သို့ဝင်ရောက်လာသည့်သွင်းကုန်များလျော့ချွဲအမေရိကန်စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများမှပြန်လည်တဲ့ပြန်လာသောကုန်သွယ်မှုအတားအဆီးများကိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပြီးနိုင်ငံများအကြားကုန်သွယ်ရေးအကျပ်အတည်းများသိသို့ပြီးတည်သွားခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးရလဒ်မှာနိုင်ငံအတွက်ပိုမိုမိုးဝါးသောစီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကိုရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏အယောက်ငွေမြောက်သမ္မတရောနယ်လရောင်လက်ထက်(၁၉၈၈ခုနှစ်မှ၁၉၉၉ခုနှစ်အထိ)ကာလများ၌လည်းအမေရိကန်နိုင်ငံကာလများနှင့်ပတ်သက်၍ကိုတာအရေအတွက်ကန့်သတ်ချက်နှင့်မျှများရှိခဲ့ဖူးသည်။ အမေရိကန်အလုပ်အကိုင်များစွာဆုံးရုံးမှုမှကာကွယ်နိုင်သောလည်းနောက်ဆုံးရလဒ်မှာအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုထက်ဆုံးရုံးမှုကပိုမိုများပြားခဲ့သည်ကိုတွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ သမ္မတရော့အလုပ်သွေး၍၍ရှုလက်ထက်(၂၀၀၀-၂၀၀၉)တွင်သံမဏီသွင်းကုန်များပေါ်တွင်အကောက်အခွန်များဖြင့်တင်ကောက်ခဲ့သည်။ ကုန်သွယ်ဘက်ဥရောပနိုင်ငံများမှပြန်လည်တဲ့ပြန်မှုများကိုကြုံတွေ့ခဲ့လာရသဖြင့်အစီအစဉ်ပြန်လည်ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ထိုအတူအနီးကပ်ဆုံးအတိတ်ကာလဖြစ်သည့်သမ္မတအိုဘားမားလက်ထက်တရာတ်တာယာသွင်းကုန်များအပေါ်အခွန်တိုးဖြင့်စည်းကြပ်သည့်အားထုတ်မှုသည်လည်းအမေရိကန်အတွက်အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းခဲ့ပေ။

ယခုလည်းအမေရိကန်မှစတင်ခဲ့သည့်ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲ၏သက်ရောက်လာနိုင်ခြေများကိုကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများသာမကအမေရိကန်ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုးရေးမွေးမြှေးမြှေးရေးလုပ်ငန်းရှင်များအမြေားသောကဗျားမှကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းရှင်များကထိုးရိမ်ပုပ်နှင့်လျက်ရှိနေကြလေပြီ။ သမ္မတထရန်မှန်းချက်အတိုင်းအမေရိကန်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုနှစ်းထွက်ကိုကိုက်မကိုက်ခန်းမှန်းတွက်ရှိဖြစ်သည်။ နှစ်နာချက်ကိုဤသို့ပြန်လည်တဲ့ပြန်မှုသည်

အလုပ်မဖြစ်ခဲ့သည်မှာသမိုင်းရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သမ္မတကိုယ်တိုင်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ချက်လော့အကြံးပေးတို့၏အတွေးအခေါ်များကြောင့်လော့။ မိမိတို့ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်မှုအတွက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနည်းသည်အတွေးအကြံးဖြေားသောနည်းလမ်းကိုပြန်လည်ကျွင်းသုံးရန်မည်ကဲ့သို့အစပြုခဲ့သနည်းဟူသည်မှာစိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သမ္မတစီးပွားရေးအကြံးအကြီးအကဲGary Cohnကမူတရာတ်သွင်းကုန်များကိုအခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည့်အစီအစဉ်ကြညာကတည်းကအမိမြှုတော်ကိုစွန်ခွာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သမ္မတထရန်၏တရာတ်တိုးအပြုအမူသည်ယခင်အတိတ်ကာလများနှင့်မတူသည့်ကမ္မာ့စီးပွားရေးအခင်းအကျင်းကိုအကြီးအကျယ်ဟန်ချက်ပျက်စေတော့မည်လော့။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည်ငွေးတို့၏စီးပွားရေးပြသသနာများကိုကုတားနိုင်နှင့်အတွက်အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်းသည်အမိန့်းချင်းနိုင်ငံသို့မဟုတ်ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံသို့မဟုတ်အခြားနိုင်ငံများကိုအခက်အခဲများကြုံတွေ့လာစေပါကအမိန့်းချင်းချင်းဒုက္ခိဖြစ်စေသေပေါ်လာစီးပွားရေးBeggar-thy-neighbour Policyကိုကျင့်သုံးခြင်းဟုပညာရှင်များသုတေသနီများကဆိုသည်။ ထိုသို့မြို့မြို့နိုင်ငံတစ်သို့တည်းသာကြည့်ခြင်း၊ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိုသာအလွန်အမင်းသီးစားပေးကာကွယ်ခြင်းသည်စီးပွားရေးပျက်ကပ်များဖြစ်စေသည့်အကြောင်းရင်းခံဖြစ်စေသည်ဟုသုံးသပ်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။

ယခုအမေရိကန်နှင့်တရာတ်နိုင်ငံတို့အကြားကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲအစွဲအပျိုးခဲ့ပြီ။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံကြီးများအနေဖြင့်ချင်းကပ်မှုနည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ပြင်းထုတွေ့မှုဖြစ်ပေါ်လာရေးအားထုတ်ပွဲအကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာမည့်ကုန်သွယ်ရေးအခြားအနေအပြောင်းအလဲမေတ္တာကွက်များကိုကမ္မာ့စီးပွားရေးမြှေးမြှေးရေးမြှေးမြှေးကြောင့်ဖြေားပေါ်တွင်ထိုးရိမ်တကြီးစောင့်ကြည့်မှန်းဆားတတ်နိုင်အားဖြင့်ပြင်းပြင်ဆင်ထားရုံးမှတ်ပါးအခြားမရှိလေပြီ။

တရာ်ဂိုဏ်ငြိမ်၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ကြွေးမြှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်း | မြန်မာသူဇာ |

နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မတည်ဖြစ်မှုများ၏ ရိုက်ခတ်မှုများကြောင့် တူရကို ငွေကြေးလီရာ၏ တစ်နှစ်ဦးများ တစ်ဟုန်ထိုးကျဆင်းနေခြင်း၊ ငွေကြေးဖောင်းပွဲမြင့်တက်နေခြင်း၊ ဈေးငွေစရိတ် (borrowing cost) မြင့်တက်နေခြင်းနှင့်အတူ ဈေးငွေ ပြန်လည်ပေးဆပ် ရန် ပျက်ကွက်မှုများ မြင့်တက်နေခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ဘက္ကာကို အကြိုးဆုံး စီးပွားရေးဖြစ်သည့် တူရကိုနိုင်ငံတွင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှာ စာရင်းရှင်လိုင်း (current account deficit) နှင့်နိုင်ငံခြားကြွေးမြှုံး အလွန်အကျိုးများပြားခဲ့ခြင်းတို့နှင့် အတူ သမ္မတဖြစ်သူ ရာဂျက်ထရစ်အားဝါဝစ်၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု အလွန်များပြားခဲ့ခြင်းတို့နှင့် သမားရုံးကျမဟုတ်သည့် အတိုးနှုန်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

တူရကိုနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီးပွားရေးကယ်မှာ ကနဦးအနေဖြင့် ငွေကြေးကျဆင်းမှု၏ လှိုင်းကယ်မှာ ဖြစ်သော်လည်း၊ အောက်ပိုင်းတွင်ကြွေးမြှုံး ပြန်လည်ပေးဆပ်မှု ပျက်ကွက်မှုများနှင့်နိုင်ငံအသားတင် ကုန်ထုတ်မှုတန်ဖိုး ဆက်တိုက် ကျဆင်းခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။¹ တူရကိုနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးဖောင်းပွဲမှုနှင့်မှုံးမှာ လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်အတွင်း အမြှင့်ဆုံးနှုန်းဖြစ်သည့် ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ရောက်ရှိပြီး အဆိုပါ

¹ Turkish currency and debt crisis, 2018,
https://en.wikipedia.org/wiki/Turkish_currency_and_debt_crisis,_2018

နှစ်းမှာ ထွန်းသစ်စနိုင်ငံများ၏ ပျမ်းမျှ ငွေကြေးဖောင်းပွဲမှု နှစ်းထက် ၄ ဆကျော် များပြားလျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံ၏ Economic Confidence Index မှာ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ စတင်ပါက အနိမ့်ဆုံးနှစ်းဖြစ်သည့် ၈၃.၉ သို့ ကျဆင်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံ ငွေကြေးတန်ဖိုး ကျဆင်းခြင်းသည်နှင့်တကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကိုနိုင်ငံအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အက်အခဲဖြစ်စေပြီး တူရကိန်းတို့ ငွေကြေးကယ်ကုသာ လစ်ဘန်နှင့် ကိုလုပ်သူများနှင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံများသို့ ကူးစက်လျက်ရှိသည်။

၂၀၉၄ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် တူရကိန်းတို့ အတိုးနှစ်းမှာ ၇၅% မှ ၇၀၀% သို့လည်း ကောင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်နှစ်နာဝါရီလတွင် ၇၅% မှ ၇၀၀% သို့လည်း ကောင်း အတိုးနှစ်း အဆမတန် မြှင့်တက်ပြီး နိုင်ငံစီးပွားရေးအပေါ် ရှိက်ခတ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည့် ဖြစ်စဉ်များ ရှိခဲ့ပူးသည့် အတွက် အတိုးနှစ်း အဆမတန် မြှင့်တက်ခြင်းမှာ တူရကိန်းတို့ အတွက် သမားရှိုးကျဖြစ်စဉ်တစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ တူရကို သမ္မတရာဂ်ကို ထရစ်အာဒိုဝင် တာဝန်ယူစဉ်မှစ၍ နှင့်တို့ စာရင်းရှင် လိုင်း (current account deficit) မှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၃.၁ ဘီလီယံနှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၇.၃ ဘီလီယံရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၁.၆ ဘီလီယံအထိ မြှင့်တက်ခဲ့ကာ ကမ္မာ့စာရင်းရှင်လိုင်း အများဆုံး နိုင်ငံများထဲတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်။²

သမ္မတတာဝန်ယူပြီး အချို့မှစ၍ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍအပေါ် အလေးထား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပညာရေး၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုလစ်လျှော့ခဲ့သည်။ အလွယ်တကူ ရယူနိုင်သော ပြည်ပချေးငွေ အမြှောက်အများ ရယူခဲ့ပြီး အိမ်ရာအဆောက်အအုံများစွာ တည်ဆောက်ကာ နိုင်ငံအသုံးစရိတ်များစွာ အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း ရောင်းမထွက်သည့် အိမ်ရာ ၂၁၁၆ သန်းနှီးပါးနှင့် အကျိုးအမြတ်မရှိသည့် စီမံကိန်းကြီးများကြောင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးအပေါ် များစွာ ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ နိုင်ငံစီးပွားရေးမှာ နိုင်ငံအတွင်းသို့ စီးဝင်လာသော ငွေသားအရင်းအနှီးပေါ် မူတည်ဖော်သည့်

အတွက် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ဘဏ်များနှင့် လုပ်ငန်းကြီးများ အနေဖြင့် ပြည်ပငွေကြေး အပါအဝင် ချေးငွေအမြှောက်အများ ရယူနေရသည်။ ထိုအချိန်တွင် စာရင်းရှင်လိုင်း များပြားလာမှုကို လျှော့ချုပ်ရန်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀ ဘီလီယံ နီးပါးလိုအပ်နေသည်။

တူရကိန်းတို့ အနေဖြင့် ချေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၂၄ ဘီလီယံ ချေးယူထားပြီး စပိန်နိုင်ငံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၃ ဘီလီယံ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၅ ဘီလီယံ၊ အီတလီနိုင်ငံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈ ဘီလီယံ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ပြီတိန်နိုင်ငံတို့မှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၇ ဘီလီယံစီးနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃ ဘီလီယံ ရယူထားသည်။ အဆိုပါချေးငွေ သည်နှင့် အသားတင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံ ကျော်ရှိသည်။ ချေးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ရှိနေသည့် အချိန်တွင် နိုင်ငံခြား ငွေရှုံးငွေရင်းစီးဝင်မှုမှာ ရှားပါးနေသည့် အပြင် နိုင်ငံခြားအရန် ရန်ပုံငွေ (foreign exchangereserve) မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၅ ဘီလီယံ သာ ရှိနေသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အပေါ် မိုးခို အားထားနေရသည့် အချိန်တွင် နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပွားနေသေး စီးပွားရေးကယ်ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်လာမှုကို အဟန်အတား ဖြစ်စေသည့် အတွက် တူရကိန်းတို့ စီးပွားရေးကို ပိုမိုဆိုးဆွားစေခဲ့သည်။

ထိုကဲ သို့ စီးပွားရေးကယ်ကြောင်း ဖြစ်စေခဲ့သည့် အကြောင်းအရင်းများထဲတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အရေးအခင်းလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အစိုးရကို ဆန္ဒကျင်သပိတ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အဆိုပါ အရေးအခင်းတွင် ၂၂၃၂၀၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ပြီး ၂၁၀၀ ကျော် ဒက်ရာရရှိခဲ့သည်။ တူရကို လွှာတော်အဆောက်အအုံနှင့် သမ္မတနှစ်တော် အပါအဝင် အစိုးရအဆောက်အအုံ အများအပြား ဗုံးခဲ့တိုက်ခိုက်ခြင်း ခဲ့ခဲ့ရပြီး အစိုးရကို ဆန္ဒကျင်သည့် ၄၄၄၀၀၀၀ ကျော်ကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အမေရိကန်နိုင်ငံသား ဖြစ်သူ ခရစ်ယာန် သင်းအုပ်ဆရာတော် အန်ဒရှာရန်ဆန်

² A short anatomy of the Turkish financial crisis, <https://www.khalejitimes.com/a-short-anatomy-of-the-turkish-financial-crisis>

အား အဆိုပါ အရေးအခင်းတွင် ဦးဆောင် ပါဝင်သည်ဟုဆိုကာ ထောင်ဒဏ်တစ်သက် ချမှတ်ခဲ့သည်။³ အမေရိကန် နိုင်ငံ အနေဖြင့် အန်ဒရူဘရန်ဆန်အား ထိုကဲ့သို့ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခဲ့သည့် အတွက် တူရကိန်င်ငံ အပေါ် အရေးယူ ပိတ်ဆိုများ ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြား ခဲ့ပြီး နောက် စတီးတင်သွင်းမှုအပေါ် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အလုပ်နှင့် တင်သွင်းမှုအပေါ် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းတိုးဖြစ်ငှုံးကောက် ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ၂၀၁၈ ခုနစ် ဉာဏ်တော်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပြောကြား ခဲ့သည်။ တူရကိန်င်ငံသည် ကမ္ဘာ ဂ ခမြားက အကြောင်း စတီးထုတ်လုပ်သူဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နှင့်သည် တူရကိန်င်ငံအတွက် အဓိက စတီးဝယ်ယူသူ ဖြစ်သည်။ နှစ်နှင့်အကြား တင်းမာမှုများ ကြောင့် အမေရိကန်နှင့်သို့ ယခင်နှစ်က ပထမ ၅ လအတွင်း တန်ခို့ ၁ သိန်း တင်သွင်း ခဲ့ရာမှ ယခုနစ်တွင် တန်ခို့ ၅ သောင်းသာ တင်သွင်းနှင့် ခဲ့သည့်အတွက် တူရကိန်းမှ စတီးတင်ပို့သူများ အနေဖြင့် ဈေးကွက်အသစ် ရှာဖွေလျက်ရှိ သည်။⁴

တူရကိန်င်ငံအနေဖြင့် အမေရိကန်နှင့်မှ ကား တင်သွင်းမှုအား ၁၂၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ဆေးလိပ်အား ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အခြားကုန်စည်များဖြစ်သည့် ဆန်၊ ကျောက်စီးသွေးနှင့် အလှကုန်ပစ္စည်းများအား အခွန်(၂)ဆ စည်းကြပ်မည်ဖြစ် ကြောင်း တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။⁵ တူရကိန်င်ငံအနေဖြင့်နှင့်ခြားမှ သွင်းကုန်များကို အလွန်အမင်း မိုးခိုးနေရပြီး အဆိုပါ ကုန်စည်များအနက် ဓာတ်ဆီ၊ အစားအစား ပရီဘောကနှင့် အဝတ်အထည်များ တင်သွင်းမှု လျော့နည်းသွားနှင့်ပြီး တင်သွင်းသည့် ဆေးဝါးများ လျော့နည်းကာ ပြတ်လပ်မှု

များ ရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။⁶

၂၀၁၆ ခုနစ်တွင် အာဏာသီမ်းယူရန် ကြိုးပမ်းမှ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် သမ္မတ အနေဖြင့်နှင့်ရေး မတည်ပြုမှုကြောင့် နိုင်ငံအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းနိုင်ကြောင်းကို အလေးအနက် စဉ်းစား ခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ တူရကိန်င်ငံအတွက် ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ နယ်သာလန်ကဲ့သို့ အဓိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အဆိုပါ အာဏာသီမ်းရုံး ကြိုးပမ်းမှုနှင့် ပတ်သက်ဆက်စွယ်သည်ဟုဆိုကာ ငွေးကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပါဝင်သော ပိုင်ဆိုင်မှုများကို သီမ်းယူခဲ့သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းနေသည့်အချိန် တွင် သမ္မတဖြစ်သူ အာအိုဝင်း၏ ထိုကဲ့သို့သောနိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ မပြောလည်မှုများဖြစ်အောင် လျှော့ဆောပေးမှုများ ကြောင့် ငွောက်မှုများ ပို့မို့ပြင်း ထန်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တူရကိန်းကြောင်း လီရာတန်ဖိုးကျဆင်းမှုသည် ရင်းနှီး

³ 2016 Turkish Coup Attempt, https://en.wikipedia.org/wiki/2016_Turkish_coup_d%27%C3%A9tat_attempt

⁴ Trump's Turkey Steel War Is Set to Change Trade Flows, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-08-10/trump-s-steel-war-on-turkey-dashes-hope-of-export-revival>

⁵ Turkey slaps tariffs on American booze, cars as business groups urge diplomacy, <https://www.cnbc.com/2018/08/15/turkey-slaps-tariffs-on-us-booze-cars-business-groups-urge-diplomacy.html>

⁶ Turkey's currency collapse shows just how vulnerable its economy is to a crisis, <http://theconversation.com/turkeys-currency-collapse-shows-just-how-vulnerable-its-economy-is-to-a-crisis-101556>

မြိုပ်နှံသူ၏ အမြတ် ငွေရရှိမှုအပေါ် ခြေမီးပြောက်စေခဲ့သည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ် အနေဖြင့် ရှိလမှု မေလအထိ စာရင်းရှင်လိုင် (current account deficit) မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၇၅·၅ ဘီလီယံရှိခဲ့ပြီး၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အလားတူကာလတွင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၇၃·၃ ဘီလီယံသို့ မြင့်တက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ်လအထိ တူရကိန္တင်၏ ပြည့်ပချေးငွေမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၈၈·၈ ဘီလီယံရှိခဲ့သည်။ ထွန်းသစ်စနိုင်းများနှင့် နှိုင်းယူဉ်ပါက တူရကိန္တင်၏ ငွေကြေး ဖောင်းပွဲမှုနှင့် မှာ ပိုမိုများပြားလျက်ရှိပြီး၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် အမေရိကန်၏ ဒေါ်လာလျှင် တူရကိန္တင် ငါးလီရာ သာရှိရာမှ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင်မှ အမြင့်ဆုံးနှင့် ဖြစ်သည့် အမေရိကန်၏ ဒေါ်လာလျှင် တူရကိန္တင် ၆၉·၃ လီရာသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး၊ ဒေါ်လာနှင့် နှိုင်းယူဉ်ပါက လီရာ တုန်ဖိုးမှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ သို့ တူရကိန္တင်ကြေးတုန်ဖိုး ကျဆင်းရခြင်းအား အတိုးနှုန်း ထိန်းညီခြင်းဖြင့် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ကိုလည်း သမွှတအနေ ဖြင့် တူရကိုပဲဟန်အား ခွင့်ပြုထားခြင်း မရှိပေ။ ဗဟို ဘဏ်အနေဖြင့် သမွှတ၏ အမိန့်ကို မလွန်ဆုံးနိုင်ဘဲ ငါးတို့၏ လွှတ်လပ်သော ဆန္ဒအလျောက် ဆောင်ရွက်ခွင့် မရှိခဲ့ပေ။ သမွှတအနေဖြင့် အတိုးနှုန်းကို အခြေခံသော ဘဏ်စနစ်မှာ အစွဲလာမဲ့ အယူဝါဒအရ တားမြစ်ထားပြီး ကောင်းကျိုးမရှိနိုင်ဟူသော ရေးရှိးစွဲ အယူရှိနေသည့်အပြင် အတိုးနှုန်းမြင့်တက်ခြင်းအား နိုင်ငံတော်ပုဂ္ဂကန်မှာ အဖြစ် ငါးက ယူဆထားသည်။ နှိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒများ ခိုင်မာပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ ယဉ်ကြည် မှုများ ပြန်လည်ရယူ နိုင်ရန်အတွက် ဗဟိုဘဏ်အနေ ဖြင့်နိုင်ငံမြေးအရန် ရန်ပုံငွေ ဖြည့်ဆည်းရန် နှိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ထံမှ ချေးငွေ ရယူထားရန် အကြော်ပြုထားသည်။ တူရကိန္တင်တွင် နှိုင်ငံအတွက် ဖြစ်ပွားနေသော အခက်အခဲပြသာနာများနှင့် အဆိုပါ အခက်အခဲပြသာနာ များကို မည်ကဲ့သို့ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရမည်ကို သိရှိနား လည်ပြီး ကျမ်းကျင်သည့်နှိုင်ငံ ဝန်ထမ်းများ လိုအပ်သကဲ့သို့ ယခုကဲ့သို့ ငွေကြေးနှင့်ကြေးပြီး ဆိုင်ရာ ဂယက်ရှိက်ခတ်ချိန်တွင် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည် သည် အလွန် အရေးပါလာသော်လည်း သမွှတအာဒိုဝင်၏ အစိုးရတွင် အဆိုပါ အရည်အခင်းများ လစ်ဟင်းလျက်

၃၁၂

သမ္မတအနေဖြင့်နိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နည်းလုပ်ပုဂ္ဂ
အဖွဲ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူကာ ငွေး၏ သမက်ဖြစ်သူ
အား အဆိုပါအဖွဲ့၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူစေခဲ့
သည်။ ထို့နောက်နိုင်ငံအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အချင်း
ချင်း စာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင်နိုင်ငံ၏ ငွေကြေး လီရာကို
အသုံးပြုရန်အတွက် တစ်ချက်လွတ်အမိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။
အဆိုပါအဓိန်သည် ချက်ချင်း အာဏာသက်ဝင်မည်ဖြစ်ပြီး
ချုပ်ဆိုပြီးသား စာချုပ်များအနေဖြင့်လည်း ရက်ပေါင်း ၃၀
အတွင်းနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးလီရာဖြင့်သာ ပေးချေမှုများ
ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ သမ္မတ အနေဖြင့်နိုင်ငံ၏အတိုးနှုန်း
ကို လျှော့ချရန် ဗဟိုဘဏ်ကို တိုက်တွန်းခဲ့သော်လည်း
ဗဟိုဘဏ် အနေဖြင့် ပုံသေသတ်မှတ်ထားသည် အတိုးနှုန်း
၁၇·၇၇ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းထို့ တိုးဖြင့်ခဲ့သည်။

တူရကိန်ငံတွင် လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသော ဘဏ္ဍာ ရေးနှင့် ကြွေးမြို့ဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရ ခိုင်းအပေါ် အဆောက်ပါအတိုင်း၊ ခုံငံသံးသုပ္ပလပါသသံ -

(က) ပြင်ပငွေကြား အထောက်အပံ့ ရပူဗုံ
နိုင်မှုမရှိခြင်းနှင့်ခြား အရန်ရန်ပုံငွေ လုံလောက်စွာ မရှိ
ခြင်း၊ ရင်းနှီးဖြူပြန်သူများကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး အကာအကွယ်
ပေးနိုင်မှု မရှိခြင်း။

(ခ) ဗဟိုဘဏ်အား လွတ်လပ်သော အဖွဲ့
အစည်းအဖြစ် မထားရှိသဲ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု များပြားနေခြင်း။

(က) အစိုးရ၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အရေးကြီး
အဖွဲ့အစည်းများတွင် အတွေ့အကြုံရှိသော ပညာရှင်များ
ခန့်အပ်မထားခြင်း။

(ୟ) ଅଧିକାରୀ ଟଙ୍କେଣ୍ଟରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଲୁବାରୁ
ଯଦିରୋଗିକୁ ମୁହଁକୁ ପୁଣ୍ଡଳାଙ୍କରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

(၁) အစိုးရ၏ အပ်ချုပ်မှုစနစ်မှာ ရေးရှို့ခွဲနှင့် ဖြန့်ဖြတ်သည့်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ထိရောက်စွာ မဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။

(ຂ) အမေရိကန်နှင့် တူရကိန္ဒစ်နိုင်ငံ နိုင်ငံရေးအရ အားပြိုလျှော့သည် စီးပွားရေးအပေါ် ဂယက်ရိုက်ခတ်ခဲ့ခြင်း။

References

A short anatomy of the Turkish financial crisis, <https://www.khaleejtimes.com/a-short-anatomy-of-the-turkish-financial-crisis>

Could Turkey trigger the next global financial crisis?, <http://www.atimes.com/could-turkey-trigger-the-next-global-financial-crisis/>

Trump's Turkey Steel War Is Set to Change Trade Flows, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-08-10/trump-s-steel-war-on-turkey-dashes-hope-of-export-revival>

Traders dump lira after Turkey's economic confidence hits a nine-year low, <https://www.cnbc.com/2018/08/29/traders-sell-lira-after-turkeys->

[economic-confidence-hits-9-year-low.html](#)

Turkey's currency collapse shows just how vulnerable its economy is to a crisis, <http://theconversation.com/turkeys-currency-collapse-shows-just-how-vulnerable-its-economy-is-to-a-crisis-101556>

Turkey's lira turmoil could herald a global financial crisis, <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/turkey-lira-turmoil-herald-global-financial-crisis-180825165156035.html>

Turkish currency and debt crisis, 2018,
https://en.wikipedia.org/wiki/Turkish_currency_and_debt_crisis,_2018

Turkey's Financial Crisis Surprised Many.
Except This Analyst, <https://www.nytimes.com/2018/08/11/business/turkey-lira-crisis.html>

Turkey slaps tariffs on American booze, cars as business groups urge diplomacy, <https://www.cnbc.com/2018/08/15/turkey-slaps-tariffs-on-us-booze-cars-business-groups-urge-diplomacy.html>

2016 Turkish Coup Attempt, https://en.wikipedia.org/wiki/2016_Turkish_coup_attempt

Turkey slaps tariffson American booze, cars as business groups urge diplomacy, <https://www.cnbc.com/2018/08/15/turkey-slaps-tariffs-on-us-booze-cars-business-groups-urge-diplomacy.html>

Turkey: IMF Executive Board Concludes
2018 Article IV Consultation, <https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/04/30/pr18152-turkey-imf-executive-board-concludes-2018-article-iv-consultation>

နိုင်ငံဖြူးစိုးမီးချိုးမထွက်သေဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအား မြင့်တင်စိုး | ညောင်တိုင် (CSO) |

လူတိုင်းနီးပါးသည် ခရီးသွားခြင်းကိန်စာက်ကြပါသည်။ ခရီးသွားလာခြင်းဖြင့် မိမိတို့ပင်ပန်းစွမ်းနယ်မှုများအားလုံး ပြောက်သွားစေသည့်အတွက် ခရီးသွားခြင်းသည် အနားယူခြင်းတစ်မျိုးလည်းဖြစ်ပါသည်။ ခရီးသွားလိုသည့် နေရာအမျိုးမျိုး၊ ပုံစံအနေအထားအမျိုးမျိုးဖြင့် ခရီးသွားလာခြင်းမျိုးလည်းရှိပါသည်။ ခရီးသွားလာခြင်းဖြင့် ဒေသ၏ သဘာဝအလှအပတရားများကို ခံစားနိုင်သည့်အပြင် ဒေသ၏ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေသည့် “မီးချိုးမထွက်သော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (သို့မဟုတ်) ဖွံ့ဖြိုးမှုခရီးသွားလုပ်ငန်း (Ecotourism)” ကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူသုံးစွဲရန် မလိုအပ်ဘဲ ခရီးသွားနည့်သည်များမှအသုံးပြုသည့် ဝင်ငွေဖြင့် ဒေသခံများ၏ လူနေမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ကာ အလုပ်

အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလာခြင်းကြောင့် ပြည်သူလူထူး၏ အကျိုးစီးပွားရေး ကို များစွာ အထောက်အကျော် သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ ခရီးသွားလုပ်ငန်း တွင် ပြည်တွင်းခရီးသွားလုပ်ငန်း (Inbound Tourism) နှင့် ပြည်ပရှုံးသွားလုပ်ငန်း (Outbound Tourism) ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှုပါသည်။ ပြည်တွင်းခရီးသွားလုပ်ငန်းတွင် ပြည်ပ မှုလာရောက်လည်ပတ်သူများ (Foreign Visitors) နှင့် ဒေသတွင်းခရီးသွားများ (Domestic Visitors) ပါဝင် ပါသည်။

မြန်မာသို့ ပြည်ပည့်သည့်လာရောက်မှု

နိုင်ငံခြားသား ကမ္မာ့လူညွှေ့ခရီးသွားစည်းသည် များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေမြေတော့တော် သဘာဝအလှ များ၊ ခရီးသွားဆွဲဆောင်သည့် နေရာများ၊ တိုင်းရင်းသားတို့၏ မတူကွဲပြားသည့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ ဓရလွှာစရိတ် များ၊ လူနေမှုဘဝပုံစံများကို ကြည့်ရှုလေ့လာ သိမြင်ခံစားနိုင်ရန် အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဝင် ပေါက်များ၊ နယ်စပ် ဝင်ပေါက်များနှင့် အခြားသောဝင် ပေါက်များမှ တစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ အဆက်မပြတ် ဝင်ထွက်သွားလာ လည်ပတ်လျက်ရှုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြည်ပစည်းသည် လာရောက်မှုအခြေအနေကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ အထိနှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအထိ ဝင်ရောက်မှုများ ကို သေား-၁ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

သေား-၁ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြည်ပစည်းသည်လာ ရောက်မှု အခြေအနေ (၂၀၁၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ အထိ နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ အထိ)

စဉ်	အကြောင်းအရာ	၂၀၁၇ စက်တင်ဘာလ ထိ	၂၀၁၈ စက်တင်ဘာလ ထိ	တိုးတက်မှု	ရှုံးနှုန်း
၁	လေကြောင်းပြင့်လာရောက်သွားများ	၅၃၅၇၇	၄၅၇၀၇	၂၅၂၀	(+ ၀.၂၀)
၂	အဆောင်းသော်ပြင့်င် ရောက်သွားများ	၅၂၀၂	၇၁၈၉	၁၀၀၇	(+ ၃၇.၂၀)
၃	နယ်စပ်ဝင်ဆောက်အားလုံး လာရောက်သွားများ	၂၇၆၃၂	၂၄၅၀၄	၁၀၇၂	(+ ၆.၇၇)
၄	နီးမံ့ဖွံ့ဖြိုးလာရောက်သွားများ	၂၇၄၇၁	၂၆၀၇၂	၆၅၈	(+ ၀.၄၅)
၅	နယ်စပ်ဘဏ်ဝင်ရောက်သွားများ	၁၅၆၇၆၉	၁၅၆၂၆၇	၅၄၀၅	(- 0.2%
	စုစုပေါင်း	၁၂၅၁၁၀	၁၂၄၂၀၄	၁၅၄	(+ 0.02)

စources - www.tourism.gov.mm

အထက်ဖော်ပြပါ သေား-၁ ရှိမြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြည်ပစည်းသည်လာရောက်မှုအခြေအနေကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်ဖြင့် နှိုင်းယူ၍ လေ့လာကြည့်မည်ဆိုလျှင် ပြည်ပမှုဝင်ရောက်လာသည့် စည်းသည်များသည် အပျော်စီးသဘောပြုပါသည်။ ပြည်တွင်းခရီးသွားလုပ်ငန်းတွင် ပြည်ပ မှုလာရောက်လည်ပတ်သူများ (Foreign Visitors) နှင့် ဒေသတွင်းခရီးသွားများ (Domestic Visitors) ပါဝင် ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးလာသည့် မြန်မာသို့သွားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း

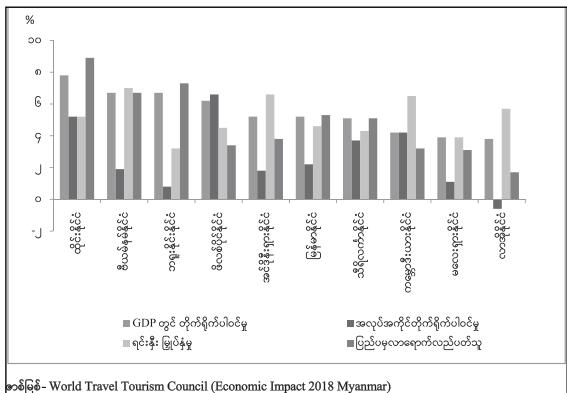
မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပြည်ပမှု ခရီးသွားအညွှေ့သည် များအား "Visit Myanmar Year, 1996" စသည့်ဆောင်ပုဒ် ဖြင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စတင်ဆောင် ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ကမ္မာ့သို့ သွားလုပ်ငန်းအဖွဲ့သို့ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးသည့် နောက်ပိုင်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ကမ္မာ့လူညွှေ့ခရီးသည် ဝင်ရောက်မှုပိုမိုများပြားလာပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အများဆုံးလာရောက်လည်ပတ်ကြသည့် နိုင်ငံအလိုက် ခရီးသည် ရောက်ရှုရှိမှု စာရင်းများအရ အာရုံနိုင်ငံများ၌ ထိုင်းတရုတ် ပုပန်၊ ကိုရီးယား၊ စင်ကာပူနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံ တို့ဖြစ်ပြီး အနောက်လျော့ပိုင်းများတွင် ပြင်သစ်၊ ယဉ်ကေ၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ဆွဲတေလန်နှင့် စပိန်နိုင်ငံတို့ အများဆုံးလာရောက်ကြောင့်း Tourism Statistics အရသိရှိရပါသည်။

ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် စပိန်လုပ်င်း၌ ကမ္မာ့တိုင်းပြည်များ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်

နိုင်ငံခြားမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်သော လေယာဉ်ခရီးစဉ်များ ပိုမိုများပြားလာခြင်း၊ လေဆိပ် ဝင်ပေါက်များတွင် ဆိုက်ရောက်ပါးအများရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများ၊ တိုးတက်လာခြင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့် စပိန်နိုင်ငံသို့ ကမ္မာ့လူညွှေ့ခရီးသည် ဝင်ရောက်မှု မြင့်တက်လာပြီး မြန်မာသို့သွားလုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေသည် နှစ်စဉ်

တိုးတက်လာလျက်ရှိပါသည်။ World Travel Tourism Councilမှထုတ်ပြန်သည့်အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဘို့အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်သေသည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကမ္မားတိုင်းပြည်များ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု ရုခိုင်နှုန်းနှင့် အဆင့်ကို ယေား-၂တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ଓয়াঃ - J - J୦ାର କ୍ରତ୍ତ ଏବି:ପୁଗାଳବ୍ୟାନକ୍ଷଣକୁ କରିବାରେ ଯେବେଳେ କାହାରୁଙ୍କୁ ପ୍ରିୟମାଣଙ୍କ ପ୍ରତିକାରିତା ହେଲାଏବୁ ଏହାରୁ କାହାରୁଙ୍କୁ ପ୍ରତିକାରିତା ହେଲାଏବୁ

စဉ်	နိုင်ငံများ	GDP တွင် တိုက်ပိုက် ပုံစံမှု		အလုပ်အကိုင် တိုက်ပိုက် ပုံစံမှု		ရင်းနှီးမြှုပ်နည်း		ပြည်သူမှုလာ ရောက် လည်ပတ်ပုံ	
		ပုံစံမှု (%)	အဆင့်	ပုံစံမှု (%)	အဆင့်	ပုံစံမှု (%)	အဆင့်	ပုံစံမှု (%)	အဆင့်
၁	ယုံကြည်	၇.၈	၉	၅.၂	၂၂	၂၂	၂၂	၂၂	၂၂
J	ပိုက်ဆိုင်	၆.၇	၂၂	၁.၃	၁၀၅	၇.၀	၃၀	၆.၇	၄၀
၃	ဘဏ္ဍာန်	၆.၇	၂၃	၀.၉	၂၇၉	၂.၂	၁၃၀	၇.၃	၂၀
၄	စီလစ်ပိုင်	၆.၂	၃၄	၆၆	၂	၄၅	၃၀	၂.၄	၁၁၅
၅	အနိဒါးရှာဖိုင်	၅.၂	၇၃	၁.၃	၁၀၀	၆.၆	၃၅	၂.၈	၁၀၃
၆	မြို့သယ်	၅.၂	၇၃	၁.၃	၁၀၀	၆.၆	၃၅	၂.၈	၆၃
၇	သီရိလျားရှိုင်	၅.၁	၇၃	၁.၇	၉၆	၄.၃	၁၀၂	၅.၁	၆၃
၈	ကန္တဗျားယာနိုင်	၄.၂	၃၀	၄.၂	၃၀	၄.၅	၄၀	၂.၂	၁၁၉
၉	မေတ္တာရှုနှိုင်	၂.၉	၈၈	၁.၁	၁၂၂	၂.၉	၁၁၃	၂.၁	၁၅၄
၁၀	လာအိုင်	၂.၈	၂၅	၀.၆	၁၇၀	၂.၇	၁၇၇	၂.၇	၁၅၁

အောက်ပါ ပုံ-၁ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဂရပ်အား
လေ့လာကြည့်မလိုက် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ခရီးသွားလုပ်ငန်း
ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် GDP တွင် တိုက်ရှိက်ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်းမှာ
၇.၈ နှင့် ပြည်ပမှုလာရောက်လည်ပတ်သူရာခိုင်နှုန်းမှာ
၈.၉ ပြို့ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခရီးသွား
လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ ကမ္မားခြီးယားနိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံ၊
မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပီယာက်နှစ်နိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ (CLMVT) များ
အကြား အလယ်အလတ်အဆင့်တွင် ရပ်တည်နေဖို့သည်။
ပြည်ပမှုလာရောက် လည်ပတ်သူရာခိုင်နှုန်းမှာ ကမ္မား
ခြီးယားနိုင်ငံထက်မြင့်သော်လည်း အလုပ်အကိုင်တိုက်ရှိက်
ပါဝင်မှုမှာ နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှုရပါသည်။ လာအိုနိုင်ငံ
အနေဖြင့် ပြည်ပမှုလာရောက် လည်ပတ်သူရာခိုင်နှုန်းမှာ
အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင် တိုက်ရှိက်ပါဝင်မှု ရာခိုင်
နှုန်းမှာ လည်းကောင်းလာကြောင်း တွေ့ရှုရပါသည်။

ပြည်ပမှ လာရောက်လည်ပတ်သူများ၏ အသုံးစရိတ်နှင့်
တည်ခိုနေထိုင်သည့်ကာလ

မြန်မာခရီးသွားလုပ်ငန်းမှုရရှိငွေသည် ၂၀၁၆
ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၂၄၉၇·၁၅
ရီရာမှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း
၁၉၉၉ ခုနှစ်ကျဆင်းလာသည် ကို ယေား-၃ တွင် ဖော်ပြထား
ပါသည်။ ထိုကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်
အတွက် ဧည့်သည် များအတွက် လို အပ်သောအခြေခံ
အဆောက်အအုံများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုပြည့်စုံ၍
သွားလာရှုပ်ရားနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေး
ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ଯେବା: - ୨ ପ୍ରିୟପାତ୍ର ଲାଭୋକ୍ତପଦ୍ୟପତ୍ରଙ୍ଗୁମାଃଣି ଅବ୍ୟାହି
ଠରିତକ୍ଷଣ ତାବ୍ୟ: ଶିଷ୍ଟତ୍ୟିଂଚିବାବ୍ୟନିଗାଲ

အခြောင်းအရာ	စနစ်				
	၂၀၁၃	၂၀၁၄	၂၀၁၅	၂၀၁၆	၂၀၁၇
ရနိုးသွားတည်းဆွဲမှု တင်နေပါမ်းမြှုပုဒ်စံစိတ်	၁၄၅	၁၇၀	၁၇၀	၁၇၄	၁၇၃
ပြို့ဆွဲတည်းစီမံထိန်းချုပ် သည့်ကာလ (သုအေ)	?	၆	၆	၁၁	၆
ရနိုးသွားအညွတ်သုည်များ၏ စုစုပေါင်းအသုစံစိတ်	၉၆၆	၁၇၀၉	၂၂၂၂	၂၀၉၃၁၅	၁၉၆၉

မြန်မာ့ခရီးသွားလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်နှင့် အားသာ ချက်များ

မြန်မာ့ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်
အောက်ပိုင်းတွင် အနည်းငယ်ကျဆင်းလာလျက်ရှိပါသည်။
ပြည်ပမှ ခရီးသွားမြို့သည်များလာရောက်လည်ပတ်ရန်
အဓိကအားနည်းချက်များမှာ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခများရှိခြင်း၊
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ရွှေခွဲလွယ်ကူမှု အားနည်းခြင်း၊
အင်တာနှင်ဆက်သွယ်ရေးစနစ် နှေးကျွေးခြင်း၊ တည်းခိုင်
ထိုင်ရန် ဟိုတယ်အခန်း၊ တည်းခိုစရိတ်မြင့်မားပြီး ဝန်
ဆောင်မှုညွှန်ဖျင်းခြင်း၊ ယာဉ်ရှုပ်နားစခန်းထားရှိမှုနည်းပါး
ခြင်း၊ သန့်စင်ခန်းများ လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ည်
ပတ်ခြင်း၊ သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အစားအစာများ မရှိ
ခြင်း၊ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ပြောဆိုနေထိုင်သွားလာကြသော ပြည်
တွင်းခရီးသွားများနှင့် တွေ့ဆုံးခြင်းနှင့် ဧည့်လမ်းညွှန် ဆိုင်
ရာ ဝန်ဆောင်မှု အားနည်းခြင်းစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်ပါ
သည်။

အားသာချက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသုတေသနပါ၌ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝတော်အလှ တရားများမှာလည်း ရှုမြင်းဖွယ်ရာဖြစ်သည် အပြင် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော နေရာများစွာရှိခြင်း၊ ခရီးသွားများအတွက် ဒေသအလိုက် ခရီးစဉ်များရှိခြင်း၊ သမိုင်းဝင်ရှုံးဟောင်း စေတိပုထိုးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွှေ အနှစ်များ၊ အဆောက်အအုံများ ထိန်းသိမ်းတည်ရှိခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားရှိုးရာဓလေ့များဖြင့် ဆွဲဆောင်ခြင်း၊ သတင်းမီဒီယာများ အသုံးပြု၍ စိတ်ခေါ်ခြင်းနှင့် မြန်မာတို့၏ ရည်ရွယ်ဖော်ရွှေ့ပြီး ကူညီရှိုင်းပင်းတတ်သည့် ယဉ်ကျေးမှု ကောင်းများ တည်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္မားလှည့်ခရီးသည် များ စိတ်ဝင်စားခိုင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၀

မကြာသေးမီနှစ်များမှ စတင်၍ ပြည်ပခရီးသွားလာရောက်လည်ပတ်မှုထက် ပြည်တွင်း ခရီးသွားလာမှုများ ပိုမိုများ ပြားလာသည်ကို ဖော်ဘုတ်သတင်းများမှတစ်ဆင့် သိရှိနိုင်ပါသည်။ “လူသတင်း၊ လူချင်းဆောင်” ဆိုသည့် စကားပုံကဲ့သို့ ခရီးသွားများအနေဖြင့် မိမိတို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည့် နေရာဒေသ၏ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ အကြောင်းများကို ဓမ္မတ်ပုံများဖြင့် မျှဝေရင်း မိဒီယာသတင်းများဖြင့် နေရာဒေသတော်တော်များများအား ပြည်တွင်း ခရီးသွားများမှာ သွားရောက်လည်ပတ်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုကြောင့် နိုင်ငံခြားမှ ဝင်ရောက်လာသည့် ခရီးသည်းရေ စာရင်းသာမက ပြည်တွင်း ခရီးသွားလာမှု အခြေအနေ စာရင်းများကိုလည်း ဒေသအလိုက် စနစ် တကျစာရင်းပြုစဉ် Tourism Statistics ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ခရီးသွားလုပ်ငန်း မြှင့်တင်သည့်အခါတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ အခြားနိုင်ငံများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်သည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း (OutboundTourism) ထက် အခြားနိုင်ငံများမှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ လာရောက်လည်ပတ်သည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း (InboundTourism) တွင် ပြည်တွင်းလည်ပတ်သည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းအပါအဝင် ပို၍၌ စားပေးဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးအေသာ မီးခိုးမထွက်သော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အား မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်သွားကြပါစိုဟု တိုက်တွန်းအကြပြုရေးသားဖော်ပြုအပါသည်။

ကျွန်ုပ်သာများ၊ အဖြူးပြောင်း

ကောင်းမွန်သာရာသီဥတုသည် လူသားများအတွက် ကောင်းမွန်သည့် လူနေမှု ဘဝများနှင့် ချမ်းသာကြုံစွမ်းများကို အထောက်အကြပ်ပါသည်။ ယနေ့ခုတ်အခါတွင် လူနေမှုဘဝများ တိုးတက်ရန်အတွက် လူတို့ပြုလုပ်သည့် အောင်မြင်မှုများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် အဆိပ်ခါတ်ငွေများကပင် လူသားတို့နေထိုင်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖျက်ဆီးနေသည့်ဖြစ်၍ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုများဖြစ်ပေါ်လာပြီး ငွေးအကျိုးဆက်များကို လူသားတို့ပင် ပြန်လည်ခံစားနေကြရပါသည်။

ငွေးအဆိပ်ခါတ်ငွေများဖြစ်သည့် ကာဗွန်ခါတ်ငွေ၊ မီဘီန်းခါတ်ငွေ အပါအဝင် အပူကြောင့် အငွေပုံစေသည့် ရေရှိးရေငွေများသည်လည်း မှန်လုံးအိမ်ခါတ်ငွေများ (Greenhouse Gas - GHGs) တွင်ပါဝင်ပြီး ငွေးတို့ကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ ကမ္မာကြီးပုံစံးလာခြင်း၊ လေထု ညစ်ညမ်းလာခြင်းနှင့် ပုံမှန်မဟုတ်သော သဘာဝ အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းစသည်တို့ တွေ့ရှုရပါသည်။ အခိုကအကျခုံးခါတ်ငွေမှာ

C02 ဟု လူသီများသည့် ကာဗွန်နိုင်အောက်ဆိုပါတယ် ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့သောပြောင်းလဲခြင်းများကို လူသားတို့ လက်ပိုက်ကြည့်ကာ ရောင်ရှားနေရမည်လား၊ မရောင်နိုင် လျှင် ခေါင်းငွေခံနေကြမည်လား၊ ဒါမှမဟုတ် လူသားတို့ပြု လုပ်သည့် ထိုပါတယ်များကို လူသားတို့ကပင် ပြန်လည် ခုခံကာကွယ် ထိန်းချုပ်ကြမည်လား၊ အဖြေတစ်ခုကိုရှာဖွေ ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင် မှန်လုံအိမ် ပါတယ်များမှ အဓိကကျသည့် ကာဗွန်ပါတယ်အား ရောင်းဝယ်မှုပြနိုင်သည့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှုဆိုသည့် အရောင်းအဝယ် တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှုအကြောင်း

ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှုသည် ကုန်သွယ်မှုများ၏ပုံစံ တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာကြီးကာကွယ်ထားသည့် အိမ်နှင့် လွှာကို ကောင်းစွာကွဲပေးနိုင်သည့် လူသားတို့ အတွက် အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေနိုင်သော ကာဗွန် ပါတယ်ကို အဓိကလျှော့ချုပ် အလေးထားဆောင်ရွက် ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်းအားဖြင့် စီးပွားရေးပညာရှင်များမှ ကာဗွန်ပါတယ်ထဲတွက်လွှာကြီးကာကွယ်နှင့် အိမ်နှင့် လွှာထိခိုက်မှုကြောင့် ကမ္ဘာကြီးပူနေးလာမှုမှ ကာကွယ်နိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ကျိုတိပရိတိကော (Kyoto Protocol) အရ ကုန်သွယ်မှုပုံစံသည် အထူးအလေးထားသည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကိုပြီးမြောက်အောင်ပြင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ပွဲကြေးအသုံးပြုမှု ထိရောက်

စေရေးအတွက် ဖော်ထုတ်ထားသည့် နည်းလမ်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှုအောက်တွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ သည် ကာဗွန်ထုတ်လွှာတွင်မှုများပြားပါက သတ်မှတ်ချက် ထက် ပိုမိုထုတ်လွှာတွင်မည့် အခွင့်အရေးကို ငွေပေးချေ၍ ဝယ်ယူရမည့်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအတူ ကာဗွန်ထုတ်လွှာတွင်မှု နည်းသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် မိမိထုတ်လွှာတွင်မည့် အရေအတွက် အခွင့်အရေးအား အခြားကာဗွန် ပိုမိုထုတ်လွှာတွင်မှု နည်းသည် နိုင်ငံအား ရောင်းချခွင့်ရမည့်ဖြစ်ပါသည်။ ကာဗွန်ထုတ်လွှာတွင် ကာဗွန်ထုတ်လွှာတွင် သတ်မှတ်ချက်တွင် ကာဗွန်ထုတ်လွှာတွင် ကုန်ကျစရိတ် အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ဈေးကွက်နည်းလမ်း သည် ကာဗွန်လျှော့ချုပ်းကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျိုတိပရိတိကော (Kyoto Protocol)

ကျိုတိပရိတိကော (Kyoto Protocol) သည် သမိုင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ပထမဆုံး သော နိုင်ငံတော် သဘောတူညီချက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ စက်မှုနိုင်ငံများစွာပါဝင်ပြီး ကမ္ဘာကြီးပူနေးလာမှုကို ကာကွယ်နိုင်ရန်နှင့် မှန်လုံအိမ်ပါတယ်ထဲတွက်လွှာတွင်မှုကိုလျှော့ချုပ် ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျိုတိပရိတိကောသည် စက်မှုနိုင်ငံများနှင့် ဥရောပနိုင်ငံ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှာတွင်မှုလျှော့ချုပ်းအတွက် ချည်နောင်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မှန်လုံအိမ်အာနိသင် ပါတယ်ထဲတွက်လွှာတွင်မှုကို ကာကွယ်နိုင်သည့် သစ်တော်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သစ်တော်အတန်းအတား နိုင်မှုကျော်မှုမှုပိုမိုစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည့်ကိစ္စရပ်များအား ထိန်းသိမ်းရမည့်တာဝန်သည့် လူသားတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၉၇ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်တွင် ဂျပ်နိုင်ငံ ကျိုတိတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဖေဖော် ဝါရီလ ၁၆ ရက်တွင် အသက်ဝင်ခဲ့ပါသည်။ ပါဝင်သည့် နိုင်ငံများ လက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြုခဲ့ပြီး ငှါးသည့် နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်တစ်ခုအဖြစ် United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)နှင့် ချိုတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ Kyoto protocolနှင့် UNFCCC အကြား အဓိကယ်းတိုင်သည် ကမ္မာတစ်ဝန်းရှိ စက်မှုနိုင်ငံများအား ကာဗွန်ထုတ်လွှာတဲ့ ကူ့သို့သော မှန်လုံအိမ်ဓါတ်ငွေ ထုတ်လွှာတဲ့ များ တည်ပြုမှုရှိစေမည့် သဘောတူညီမှုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျိုတိပရီတိကော်၏ နည်းလမ်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ပြီးနိုင်ငံများမှ နှစ်ပေါင်းများစွာသော စက်မှု ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ရလာသတစ်ခု ထုတ်ဖော်ပြသသည့်အနေဖြင့် လေထာမည်ညမ်းစေရန် စဉ်းစာမျက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေးဆိုင်ရာသက်စုပ်မှုများ

ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှုသည် ထုတ်လွှာတ်သည့် နိုင်ငံများမှ အရေအတွက် ကန်သတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး မှုပိုင်ခွင့်ကူ့သို့သော ပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးနှင့်လည်း ချိုတ်ဆက်လျက်ရှိပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလှမ်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် စီးပွားရေး ပြဿနာများသည် မှန်လုံအိမ်ဓါတ်ငွေများ (GHGs) ထုတ်လွှာတ်သည့် နိုင်ငံများမှ လုပ်ဆောင်မှု ကုန်ကျစရိတ်များကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်မှု မရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ငှါးတို့သည် ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး၏ အသုံး စရိတ် သီးသန် မဟုတ်ဘဲ ပြင်ပစရိတ်များဖြစ်ပြီး ပြေလည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စဉ်းစာမျက် ဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်လူတို့၏ ဘဝနေထိုင်မှုများအတွက် အသုံး စရိတ်အများအပြား သုံးခွဲခြင်းများသည် အနာဂတ်တွင် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းများသီးသို့ သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည့် အချက်များဖြစ်၍ ငှါးတို့ကို ချိန်ထိရန်လိုအပ်ပါသည်။ စီးပွားရေးပညာရှင်များအကြား ရာသီဥတုဆိုင်ရာ မူဝါဒအဓိုင်းများတွင် မည်သို့အသုံးစရိတ် ညီမျှမှုရှိရန် ဆောင်ရွက်မည်။ အနာဂတ်တွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကို လျှော့ချေစေရန်အတွက် အသုံးစရိတ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို မည်သို့မျှဝေခံစားမည်စသည်တို့ကို သဘောတူညီမှု ထားရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကဗွန်လျှော့ချေခြင်းမှသည် လေကျသ်ဆီသို့

နိုင်းချုပ်အားဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အလေးကရ မပြုခြင်းသည် ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှုကို တွန်းအားပေးလျက်ရှိသကဲ့သို့ ကာဗွန်ကုန်သွယ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း တစ်ခုတည်းဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် မတောင့်ရောက်နိုင်ပေါ်။ မှန်လုံအိမ်အနိုင်သင် ပါတ်ငွေထုတ်လွှာတဲ့ ကာကွယ်နိုင်သည့် သစ်တောများအား ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သစ်တောအတန်းအစား နိုင်းကျမှုမရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အပြင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည့် ကိစ္စစ်ရုပ်များအား ထိန်းသိမ်းရမည့်တာဝန် သည် လူသားတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လူသားတို့ပင် ပြန်လည်ဖြေရှင်းရမည် ဖြစ်သည့်အပြင် မှန်လုံအိမ်အနိုင်သင် ပါတ်ငွေထုတ်လွှာတဲ့ မည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအစား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို မထိခိုက်စေနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသီးသို့ ပျက်နာမှုသင့်အောင်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

မြို့ပြုမြို့ - From Wikipedia

မျှတ၍ နည်းစနစ်ကျသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှုသည်

အရာဂတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုသို့

(Fair and Systematic Collaboration towards Future Development)

အပိုင်း(၂)
|ထက်မာန်|

မကြာသေးမီအချိန်က ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ထောင်စုနှစ်အလွန်ရည်မှန်းချက်များ
ဖြစ်သော စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပန်းတိုင်များကို ကမ္ဘာတိပ်သီးနိုင်ငံကြီးများက
ဆွဲနေးတိုင်ပင်၍ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ အလားတူစွာ မြန်မာ
နိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲမြို့း ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၈ -
၂၀၃၀) ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် သတ်မှတ်ရေးခွဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစီမံကိန်း၏
မဏ္ဍာ၍ ၂၀၃၀ ခုနှစ် ၃ သည် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဦးဆောင်သည့်
ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် မဟာဗုဒ္ဓဘာ ၃.၆ သည် စဉ်
ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကို ပုံစံးပေးမည့် ဦးစားပေး အခြေခံ
အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရေးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လက်ရှိ အချိန်
ကာလသည်ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လိုအပ်ချက်များ၊ အားနည်းချက်များကို နိုင်ငံတကာ
အဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးအကူအညီ၊ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် ပြန်လည်ကုစား
နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေချိန်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊

အင်္ဂလန်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်ကတည်းက
ပြည်သူ့အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ပုဂ္ဂလိကငွေကြေး
ရင်းနှီးဖြူပိန့်မှုပြုလုပ်နိုင်ရန် တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့
ပါသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် တွင် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများ တို့ဖြင့်
ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကငွေကြေးစည်းမျဉ်း
ဥပဒေ “Ryrie Rules” ကိုပြဋ္ဌာန်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း
အားနည်းချက်၊ လိုအပ်ချက်များစွာ ရှိခြင်းကြောင့် ၁၉၈၉
ခုနှစ်တွင် ထိုဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင်
ဖြတိနှစ်အစိုးရသည် ပုဂ္ဂလိကငွေကြေးရင်းနှီးဖြူပိန့်မှုကို
ပြည်သူ့အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်မှု
လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် **Private
Finance Initiative (PFI)**မှုဘောင် ကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါ
သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် အစိုးရအာဏာပိုင်များက အစိုးရ
ငွေလုံးငွေရင်းလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီး
ဖြူပိန့်မှုပြုလုပ်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြရှိမရှိသန်းစစ်မှု (Universal
Testing-Feasibility) ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။
အထူးသဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးပညာရေးနှင့် ကျိုး
မာရေးဝန်ကြီးဌာနများက ပုဂ္ဂလိကငွေကြေးယူနစ်တစ်ခု
ဖွဲ့စည်း၍ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ
တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို အကောင်
အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ
တွင် User-paid tolls နည်းလမ်းထက် PFI နည်းလမ်းကိုသာ

အသုံးများခဲ့ပါသည်။

Public-Private Partnerships

PFI ଫିଲ୍‌ଡାର୍ ଏକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରିବାରେ ଆଶିଷ ଦିଆଯାଇଛି ।

၁၉၉၇ ခန့်တွင် အစိုးရအပြောင်းအလဲနှင့် အတူ PFI နည်းလမ်း အသုံးပြုမှုသည် တဗုဟ္မာတိချင်းတိုးတက်များ ဖြားလာပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဌာနမှ ဦးဆောင်၍ PFI လုပ်ငန်းစဉ်ကို ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် Treasury Taskforce တစ်ခုဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ငွေးအဖွဲ့တွင် အစိုးရဝန်ကြီး ဌာနမှ ဝန်ထမ်းများသာမက ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ မှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ဥပဒေရေးရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ပါဝင်ပါသည်။ ငွေးအဖွဲ့အစည်းက Standardization of PFI Contract မှတ်အသေးစိတ်များ ပါဝင်သော လမ်းညွှန်စာအပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထို စာအပ်သည် PPPစာချုပ်များချုပ်ဆိုမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ် ဖော်ပါသည်။ Treasury Taskforce သည် အစိုးရရေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် Centre of Expertise အဖြစ် (၂) နှစ်တာမျှရပ်တည်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် Partnership UK (PUK) သို့ လုပ်ငန်းတာဝန်များလွှာပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။ ငွေး PUK အဖွဲ့အစည်းတွင် ပုဂ္ဂလိကမှ (၅၁ %) နှင့် အစိုးရမှ (၄၈ %) ပါဝင်ပြီး အစိုးရရေးဖွဲ့စည်းပုံ ယနှစ်ရားကို အထောက်အပံ့ပေး ရန်သာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ငွေကြေားပိုင်းဆိုင်ရာ အနေအထားများနှင့် အခြား သော လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ယဉ်ပြုင်ဆောင်ရွက်ရခြင်း မျိုးမဟုတ်ပေး။ ထို အဖွဲ့အစည်းကို Public Private Partnership Programme (4Ps) အနေဖြင့်လည်း သိကြပါ

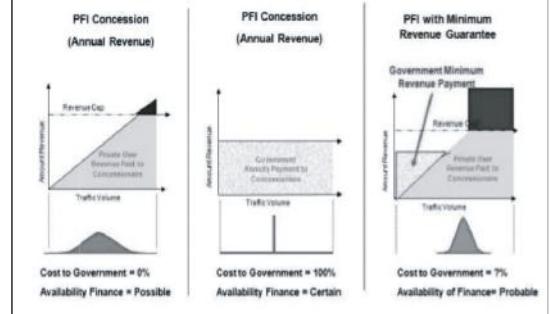
သည်။ ဖြိုတိန်အစိုးရသည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်ကတည်းက
လုပ်ငန်း စီမံကိန်းဖော်ဆောင် မှုများကို "User Pays"
အခြေခံ Concessions Agreement ချုပ်ဆိုမှုများဖြင့်
ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း ယခု နောက်ပိုင်းတွင် PFI နည်း
လမ်း အခြေခံ Concessions ချုပ်ဆိုမှုများကို အသုံးပြု
လာကြသည်။ အထူးသဖြင့် PPPs လုပ်ငန်း စီမံကိန်းများတွင်
အသုံးပြုမှုများပါသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ သည် ၂၀၃၀ ခုနှစ် အစောင့် ကတည်းက PPPs နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ လုပ်ငန်းစီမံကိန်း ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် လူမှုရေးအခြေခံ အဆောက်အအုံများ၊ ရေနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုမှုကဏ္ဍတွင် အများဆုံးဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အခန်းကဏ္ဍများတွင် PPPs အခြေခံ အကျိုးတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနည်းလမ်းကို အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ယခင်ကဗဟို အစိုးရ၏ တိုက်ရိုက်ရန်ပုံငွေအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှ ၁၉၅၀ နောက်ပိုင်းတွင် ၂၀၁၁ အသုံးပြုမှုကို အစားထိုးလာပါသည်။ ဗဟိုအစိုးရသည် စုစုပေါင်းစရိတ်၏ ၈၀% ကို အဆောက်အအုံပေးပါသည်။ အစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေသည် လောင်စာဆီ၊ မော်တော်ယာဉ်အသုံးပြုမှုအခွန်များနှင့် အစိုးရ Bonds ထုတ်ရောင်းခြင်းမှလည်းရရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများအတွက် အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် "Franchise"နည်းလမ်းကိုသာ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဗဟိုအစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေမှုဆောင်ရွက်ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် လွယ်ကူ အဆင်ပြော ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစိုးရ၏အခြေခံ အဆောက်အအုံဘဏ်များကိုလည်း ဖွင့်ခွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအခြေခံ အဆောက်အအုံ ငွေကြေးနှင့် တီထွင်ကြံသမှု အက်ဥပဒေပြုခွင့်း၏ အစိုကအရေးပါသော သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ ဆောက်လုပ်မှုတွင် ပုဂ္ဂလိကငွေကြေးအသုံးပြုမှုကို တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ ထိုပြင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင်လည်း Safe, Accountable, Flexible, Efficient Transportation Equity

Act ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်း၍ တံတားများပြုပြင်ရန်ရှင် အသစ် များ ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် အသုံးပြုသူများထံမှ Toll ကောက်ခံများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုပြင် အစိုးရဘဏ်မှ ခိုင်မာသော အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်း စီမံကိန်း အရွယ်အစားသတ်မှတ်ခြင်းမျိုးကိုလည်း ဖြုံလုပ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပမာဏ ကို US\$50 million ထက်မကျုပ်လွန်စေရန်သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ PPPToll Road များဆောင်ရွက်ရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြန်ရချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။ ဥပမားလုပ်ငန်းစီမံကိန်းပြီးစီးခိုက်တွင် ခန့်မှန်းထားသော ယာဉ်အစီးအရေအအာက် လျှော့နည်းအသုံးပြုသောအခါ ပြန်ရချက်နည်းခြင်း အခြေအနေမျိုးကြံ့ရနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် အစိုးရက (Resistance to payment of tolls) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏကို ကာမိစေရန် အထောက်အပံ့ (Subsidies) ပေးရခြင်းမျိုးများ လည်းရှိပါသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် "Greenfield Concession" ကို စတင်စိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး အစိုးရက သတ်မှတ်သော ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များက လုပ်ငန်းစီမံကိန်းဖော်ဆောင်မှု ကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်း စီမံကိန်း သဘောတူဆောင်ရွက်မှုများအတွက် လုပ်ငန်း စီမံကိန်း အရွယ်အစား (တစ်နည်း) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ ကို US\$20 million ဖြင့် စတင်ခဲ့ပါသည်။

Different PFI Cost Structures

Different PFI structures

ထောက်တောင်စွဲနိုင်ငံသည် ဖယ်ဒရယ် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စွဲနိုင်ငံကဲ့သို့ပင် PPPs လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို ပဟိုအစိုးရထက် ပြည်နယ်/ဒေသ အစိုးရများမှ စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် နယူတောက်ဝေး(လု) နှင့် ဗစ်တိုးရီးယား ပြည်နယ်နှစ်ခုမှ စတင်ခဲ့ပါသည်။ Toll road လုပ်ငန်းစီမံကိန်းမှ စတင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် Social Infrastructure များအတွက် PFI Model ကို အသုံးပြု ခဲ့ပါသည်။

ဥပမာ - Sydney Harbour Bridge ကို ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် အစိုးရငွေကြေးဖြင့် စတင်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ပုဂ္ဂလိကငွေကြေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပါဝင်လာပါသည်။ စတင်ဆောင်ရွက်စဉ်ကာလွှာ Concession ဖြင့် ချုပ်ဆိုစတင်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်း တွင် Usage-based PFI Model သို့ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် Concessions သဘောတူ စာချုပ် ချုပ်ဆိုဆောင်ရွက်မှုများကို ၁၇ ရာစွဲအလယ်ပိုင်း မြတ်ပင်လယ်ဒေသမှ စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၃၀ ခုနှစ်အတွက် အစိုးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံချိန်တွင် ရေနှင့် မီလှာရေဆိုးရေညွှန်ပိုင်ငံးစီမံကိန်းများတွင် မြှုနှုန်းပယ် PPP လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို စတင်အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ နှင့် Waste Management ကိစ္စရပ်များကို အလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် အကျိုးတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း စာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင် Concessions ပုံစံများကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြသည်။ အခြားသောပုံစံများ “Affermage” ဟု ခေါ်သော “Franchises” ပုံစံကိုအသုံးပြုကြသည်။ ထိုစာချုပ်သည် ရှိရင်းစွဲအနေအထားများကို ဖွံ့ဖြိုးဆောင်ပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စရပ် များတွင် ချုပ်ဆိုအသုံးပြုကြပြီး ထိုစာချုပ်တွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုစရိတ်များ အသေးစိတ်ပါဝင်ပါသည်။ တွေ့ကြုံရနိုင်သည့် စွဲစွဲစားမှုများ (Risks) နှင့် ပတ်သက်၍ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ အများဆုံး တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ Concess-

ion စာချုပ်ဆောင်ရွက်မှုပြီးဆုံးချိန်တွင် Affermage စာချုပ်ထပ်မံချုပ်ဆို၍ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း လည်ပတ်မှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်စေသော လုပ်ငန်းမျိုးလည်း ရှိပါသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် လူမှုရေး အခြေခံအဆောက် အအုံအတွက် PFI Model Structure ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ စတင် လက်ခံသုံးစွဲလာကြသည်။

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် ၁၉၉၀ မှစတင်၍ ပြည်ပပို့ကုန်များ တိုးဖြင့်ခြင်း မူဝါဒကို အခြေခံ၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပါသည်။ ထိုသို့တိုးတက်လာခြင်းမှာ အစိုးရ၏ ငွေကြေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအင်အားကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးပွားလာခြင်းကြောင့် သာ ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် တောင်ကိုရီးယားအစိုးရသည် Private Capital Inducement Act ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး Concession စာချုပ်ပုံစံအသုံးပြုမှုနှင့်လည်း မိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။ လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းစီမံကိန်းကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း စွဲစွဲစားမှုများစွာကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် Private Participation in Infrastructure Act (PPI-Act) ကို ထပ်မံပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ကမ္မာ့ဘဏ်၏ အကူအညီဖြင့် Procurement Process ကို ပွဲင့်လင်းပြင်သာမှုရှိစေရန်လည်း ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ PPI Act ဥပဒေသည် အစိုင်းတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အလေးပေးပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော်လည်း ထိုအက်ဥပဒေတွင် အစိုးရ၏ နှစ်စဉ် PPI-Plan အတွက်

ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားခြင်းမရှိပေ။ PPI-Planသည် နိုင်ငံ အတွက်လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများတွင် ရင်းနှီး ဖြူပိန့်မှုပမာဏများကို သည်မျှသတ် မှတ်သင့်ကြောင်း ဖြော်မှန်း အစီအစဉ်ချခြင်းဖြစ်သည်။ PPI Act ဥပဒေသည် "Unsolicited Projects" များကို အလေးထားဆောင်ရွက် စေရန် တိက်တွန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ Unsolicited Projects သည် ပုဂ္ဂလိကမှ အဆိုပြုသော လုပ်ငန်းစီမံကိန်း များဖြစ်သည်။ PPI Act သည် နိုင်ငံမြို့ဒေလဲလှယ်မှုနှင့် ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ဆုံးရှုံးမှ အတွက် လျှော်ကြေးပေးမှုများ၊ Equity Share များနှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ တောင် ကိုရှိစီးယားအစိုးရသည်လည်း လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ၏ အရွယ်အစားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ချက်များရှုပါသည်။ ဥပမာ - အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀ မီလီယံ၊ လုပ်ငန်းစီမံကိန်း အကြီးများမှ လွှာ၍ လုပ်ငန်းစီမံကိန်း အသေးများကို အသေဆိပ်ရာ အစိုးရက ကိုင်တွယ်ဖြော်ရှင်းပါသည်။

၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် အစိုးရက လုပ်ငန်းစီမံကိန်းအ သစ်များဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်၊ စီစဉ်နိုင်ရန်၊ မူဝါဒများကို အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ရန်နှင့် Concession Agreement များအကြား ဈေးပြိုင်စစ်ကို အကဲဖြတ်နိုင်ရန် Private Infrastructure Investment Center of Korea (PICKO) အဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အစဉ်းစွမ်းတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် အနုပ်ဆုံးနှင့် အနုပ်ဆုံး ဆောင်သော်လည်း အောက်ပိုင်းတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အကဲဖြတ်နိုင်ရန် အကဲဖြတ်နိုင်ရန် ပါသည်။ ယခု အခါ Public and Private Infrastructure Investment Management Center (PIMAC) အဖွဲ့အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

စုစုပေါင်းသည် Toll Road Concessions ကို ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး အနည်းဆုံးနှစ်(၃၀) စီမံကိန်း စာချုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် Road Concession Law ကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေကိုပြင်ဆင်၍ PPPs နည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုသော လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများတွင်

PFI Model ကိုသာ အသုံးပြုပါသည်။ စုစုပေါင်း အခြေခံ အဆောက်အအုံလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ၏ ၂၀% သည် PPPs နည်းလမ်းကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ဗဟိုအစိုးရထက် အသေဆိပ်ရာအစိုးရက ငွေလှယ်မှုနှင့် ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် အသေဆိပ်ရာအစိုးရက မျှဝါဒကို အခြေခံ၍ လုပ်ဆောင်သည်က များပါသည်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံသည် လုပ်ငန်းစီမံကိန်း ဖော်ဆောင်မှုများတွင် PPPs နည်းလမ်း အသုံးပြုမှုများစွာရှိ ပါသည်။ ၁၉၉၀ အလယ်လောက်တွင် နိုင်ငံတော်လမ်းများ တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်း၍ Concession Structure များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ဘတ်ဂျက်အခက်အခဲများ ဖြော်ရှင်နိုင်ရန် PPPs လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ စတင် အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် PPPs စာချုပ်နှစ်ဦး ပုံစံပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

ထိုကြောင့် အောင်မြင်သော PPPs လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်မှုဖြစ်စေရန်နှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှုံးမှုများ စီတိပါဝင် စားလာစေရန် အစိုးရက ပေးနိုင်သော Minimum Revenue Guarantee (MRG) သည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထို အတူ စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသော အချက်များ အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပေးနိုင်သော ပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ် ချက်များကိုလည်း တိတိပေသတ်မှတ် ဖော်ပြထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ PPPs နည်းလမ်းအသုံးပြု လုပ်ငန်း စီမံကိန်းများ ဖော်ဆောင်မှုတွင် လုပ်ငန်းစီမံကိန်း အရွယ် အစား (ရင်းနှီးဖြူပိန့်မှုပမာဏ) ကို သတ်မှတ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံအများစုသည် ရှိရင်းစွဲလုပ်ငန်း စီမံကိန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် "Franchise" ပုံစံဖြင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပြီး စီမံကိန်းအသစ် များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် "Concession Agreement" ပုံစံများအသုံးပြုကြ ကြောင်းတွေ့ရသည်။ နိုင်ငံတွင်း၊ အသေတွင်းရှိဘဏ်များ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအခြေအနေကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ (ရှေ့လဆက်ရန်)

သတင်းအချက်အလက်နှင့်နည်းပညာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စဉ်ဆက်ပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ

အော်မြင်

နိဒါန်း

ဆက်သွယ်ရေးမှဝါဒအပြောင်းအလဲနှင့်အတူ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်လာခြင်းက ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍကို သိသိသာသာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေသည်။ ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှုပြီးစီးပွားရေးနှင့်စာရင်းမှုများအရ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မတိုင်မီက လူပြီးရေ ၁၀၀ တွင် မိဘိုင်းဖုန်းအသုံးပြုသူ ၁၃၆ ဦးခန့်သာရှိခဲ့ရာမှ ယခုအခါ လူပြီးရေ ၁၀၀ တွင် မိဘိုင်းဖုန်းအသုံးပြုသူ ၁၀၆ ဦးခန့်သာရှိလာပြီဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ လျင်မြန်စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုမြန်ဆန် လာခြင်း၊ ကမ္ဘာ တစ်ဂမီးမှ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာများကို အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် အလွယ်တကူလေ့လာနိုင်ခြင်း၊ Mobile Banking ကဲသို့ ဆက်သွယ်မှုနည်းပညာကို အခြေခံသော ဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းတို့က အားလုံး ပါဝင်နိုင်သော လူတောင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရေးကို အထောက်အကျဖြစ်စေ သည်။ ထို့အပြင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်း များစွာ အထောက်အကျဖြစ်စေသည်။

ပန်းတိုင် - ၁

နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် များစွာ လွယ်ကူစေမည်ဖြစ်သည်။ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် မိမိထို့ ထုတ်လုပ်ဖိန်းဖြူး ရောင်းဝယ်လျက်ရှိသော ကုန်စည်များ၏ ဈေးကွက်ပေါ်က ဈေးကို အချိန်နှင့် တစ်ပြီးသို့ သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တောင်သူလယ်သမားများအနေဖြင့်လည်း

မိမိတို့ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သော သီးနှံ များ၏ ဈေးကွက် ပေါ်က် ရေး၊ ရာသီဥတု အခြေအနေ စ သည် တို့ကို အချိန် နှင့် တစ် ပြေးညီ သိရှိနိုင် မည် ဖြစ် သည်။ ထိုသို့သတ်းအချက်အလက် များကို အချိန်နှင့် တစ် ပြေးညီ သိရှိနိုင် ပြုလုပ် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် များသာမက တောင်သူလယ်သမားများပါ အကျိုးအမြတ်ရရှိကြမည် ဖြစ် သည်။ Mobile Banking စနစ်ကို တွင် ကျယ်စွာ အသုံးပြု ခြင်းဖြင့် အသေးစား ရေး ငွေ များကို လွယ်လွယ်ကူကူ ရရှိ နိုင် မည်သာမက မိဘိုင်း ငွေ ပေး ရေး များ၊ ငွေ လွှာ ဝန်ဆောင် မှု မှုလုပ်ငန်း များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ ခြင်းဖြင့် အသေးစား နှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်း များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ မည် ဖြစ် ပြု လေးကဲ့သို့ အလတ်အကိုင်ရရှိ ရေးကို များစွာ အထောက်အကြေ ဖြစ် စေ မည် ဖြစ် သည်။ ထိုသုံး လူတိုင်း အလုပ်အကိုင်ရရှိပါက ပန်းတိုင် ၁ ဖြစ် သော နေရာ အနှံ့ဆင်းရဲမှု ပုံစံအားလုံး အဆုံးသတ်ရေးကို အောင် မြင် အောင် ဆောင်ရွက် နိုင် မည် ဖြစ် သည်။

ပန်းတိုင် - J

မိဘိုင်း ဖုန်း ကို အသုံးပြု ခြင်း ဖြင့် အဆင့်မြင့် စိုက်ပျိုး မွေးမြှေး စနစ် (Smart Farming System) ကို အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် များစွာ အထောက်အကြေဖြစ် စေ မည် ဖြစ် သည်။ ထိုအပြင် အဆင့်မြင့် စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ဆောင် မှု (Smart Agriculture Services) များ ဖြစ် သော မြေဆီ လွှာ ထိန်း သိမ်း အည်းလမ်း အည်းလမ်း များ၊ ရာသီဥတု အခြေအနေ များ ကို အလွယ်တကူ သိရှိ နိုင် မည် ဖြစ် သည်။ ထိုအပြင် ရာသီဥတု ကြောင့် သီးနှံ များ လေလွင် ဆုံးရှုံး ခြင်း ကိုလည်း ကာကွယ် ပေး နိုင် မည် ဖြစ် သည်။ ထိုကြောင့် သီးနှံ များ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရာတွင် အရေအတွက် သာမက အရည် အသွေးပါ ပိုမို ကောင်းမွန်လာ စေ မည် ဖြစ် သည်။ သီးနှံ များ ရှုတ်သိမ်း သိရှိလွှာ ရာတွင် လည်း စနစ်တကျ ဆောင်ရွက် နိုင် မည့် နည်းလမ်း များ ကို ရရှိ နိုင် မည် ဖြစ် သည်။ မိဘိုင်း ဖုန်း အသုံးပြု ခြင်း ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေး နှင့် ပတ်သက်သည့် သတ်းအချက်အလက် များ ကို အလွယ်တကူ ရရှိ နိုင် ခြင်း က သီးနှံ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာ စေရန် များစွာ

အထောက်အကြေ ဖြစ် စေ မည် ဖြစ် ပြီး ထိုသုံးတိုးတက်လာ ခြင်းက ပန်းတိုင် ၂ ဖြစ် သော ကတ်မွတ် ခေါင်းပါး မှု အဆုံး သတ်ရေး၊ စားနှုန်းရှုက္ခာ ဖွံ့ဖြိုး စေရေး၊ အာဟာရ ပြည့်ဝ မှု တိုးတက်ရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် စိုက်ပျိုး မှု ဖြစ် ပေါ်တိုးတက်ရေး ပူးတိုင်း ရည် မှုန်း ချက် ကို အောင် မြင် အောင် ဆောင်ရွက် နိုင် မည် ဖြစ် သည်။

ပန်းတိုင် - ၃

Social Media များ ကို အသုံးပြု၍ ကျိုးမာရေး နှင့် ပတ်သက်သော လူထု အသိပညာ ပေးလုပ်ငန်း များ ကို တောင် ခြောမြို့ပြု မကျန် ကျယ် ကျယ် ပြန်ပြန် ဆောင်ရွက် နိုင် သဖြင့် ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်း ချုပ် ခြင်း၊ ရာသီဥတု အလိုက် ဖြစ် ပွား တတ် သော ရောဂါ များ မှ တားဆီး ကာကွယ် ခြင်း၊ ကာကွယ် ဆေး ထိုး သည့် စီမံချက် များ နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည့်သူ အားလုံး ပါဝင် နိုင် အောင် အသိပညာ ပေး နိုင် ခြင်း စသည့် သတင်း အချက်အလက် များ ကို လွယ်လွယ်ကူကူ မြန်မြန် ဆန်ဆန် ဖြန့်ဖြူး နိုင် ခြင်း ကြောင့် ပန်းတိုင် ၃ ဖြစ် သော လူတိုင်း စွေးကျိုး မာရေး နှင့် သာယာဝပြာရေး ရည် မှုန်း ချက် ကို အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် သတင်း အချက်အလက် နှင့် နည်းပညာ များ ကို အသုံးပြု ခြင်း က များစွာ အထောက်အကြေ ဖြစ် စေ မည် ဖြစ် သည်။

ပန်းတိုင် - ၄

သတင်း အချက်အလက် နှင့် ဆက်သွယ် မှု နည်းပညာ များ ကို အသုံးပြုပြီး အွန်လိုင်း ပညာရေး ကို လွယ် လင့် တကူ လေ့လာသင်ယူ နိုင် မည် ဖြစ် ပြီး ထိုသုံးလေ့လာ နိုင် ခြင်း က ဘဝတစ်လျောက် အစဉ် လေ့လာသင်ယူ နိုင် သော အခွင့်အလမ်း များ ကို ရရှိ နိုင် မည် ဖြစ် သည်။ ထိုအပြင် ပညာလေ့လာ ဆည်းပူးရာတွင် ICT အထောက်အကြေ ပြု ပစ္စည်း များ ဖြစ် သော ကွန်ပျော်တာနှင့် တက်ဘလက် များ ကို အသုံးပြု ခြင်း က သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှု ကို များစွာ အထောက်အကြေ ဖြစ် စေ မည် ဖြစ် သည်။ ထိုကြောင့် သတင်း အချက်အလက် နှင့် ဆက်သွယ် မှု နည်းပညာ ကို အသုံးပြု ခြင်း သည် ပန်းတိုင် ၄ ဖြစ် သော လူသား အားလုံး အကျိုး ဝင် ကာ ညီညွတ်မြှောက်ပြီး အရည် အသွေး ရရှိ သည့် ပညာ သင်ယူ နိုင် ရေး နှင့် ဘဝတစ်လျောက် အစဉ် လေ့လာသင်ယူ နိုင် သော အခွင့်အလမ်း ရရှိ ရေး ကို အထောက်အကြေ ဖြစ် စေ

မည်ဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင် - ၅

ICT ကို အသုံးပြုခြင်းက အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိရေးတို့ကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းအခြေအနေများက အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာစေရန် အားပေးကုလ္ပါနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်မှုနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းက အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ICT ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ပန်းတိုင် ၅ ဖြစ်သော ကျား/မ တန်းတုလ္လာမှုများရေးနှင့် အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသမီးယောက်ပကားတိုးမြှင့်စေရေးဟူသော ရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင် - ၆

ICT ကို အသုံးပြု၍ အဆင့်မြင့်သောက်သုံးရေစိမ်းနှင့် ဓန်ခဲ့မှုစနစ် (Smart Water Management System) ကဲ့သို့ ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ယင်းဝန်ဆောင်မှုများက မိမိသုံးစွဲသော ရေ၏အရည်အသွေးကို ထိန်းသိမ်းရန် အထောက်အကူ ပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သန့်ရှင်းသောရေကို သောက်သုံးနိုင်ရေးနှင့် ရေထုညစ်ညမ်းမှု မဖြစ်စေရေးအတွက်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သောက်သုံးရေများ လေလွင့်မှု မရှိအောင်လည်း ထိန်းသိမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းက ပန်းတိုင် ၆ ဖြစ်သော လူသားတိုင်းသန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေနှင့် မိလွှာစနစ်ရရှိရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်ပေါ်စေရေး ရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီအောင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည် ဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင် - ၇

ICT ကို အသုံးပြု၍ Smart Metering and Smart Appliances ကဲ့သို့ ICT အခြေပြု ဝန်ဆောင်မှုစနစ်များကို အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့အသုံးပြုနိုင်ခြင်းက လျှပ်စစ်စာတ်အားများ စနစ်တာကျဖြန်ဖြူးရေးနှင့် အလေ

အလွင့်မရှိစေရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည် ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်စာတ်အား ကို စနစ်တာကျဖြန်ဖြူးနိုင်ပါက စွမ်းအင်လုံးလောက်စွာ ရရှိရေးအတွက် တဖက်တစ်လမ်းက အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။ Micro Grid နှင့် Smart Gridများအသုံးပြုနိုင်ခြင်းက စွမ်းအင်အသုံးပြုမှုနှင့် ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှုကို လျှော့ချပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ICT အသုံးပြုနိုင်ခြင်းက ပန်းတိုင် ၇ ဖြစ်သော လူတိုင်းတတ်နိုင်သော စိတ်ချရသော ရေရှည်တည်တုံ့ခိုင်မြေသော ခေတ်မိစွမ်းအင်ရရှိရေးဟူသည့် ရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီအောင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင် - ၈

ICT ကို အသုံးပြုကာ တိတွင်ဖန်တီးထားသော Artificial Intelligence များသည် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို သိသိသာသာ တိုးတက်စေသည်။ ထို့အပြင်အရင်းအမြစ်လိုအပ်ချက်နှင့် ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှုကိုလည်း လျှော့ချနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ICT ကို အသုံးပြုကာ တိတွင် ဖန်တီးထားသော Artificial Intelligence များသည် ပန်းတိုင် ၈ ဖြစ်သော စဉ်ဆက်မပြတ်နှင့် အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ရေရှည်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တိုးတက်စေရေးလုပ်သားပြည့်အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနှင့် အားလုံးအတွက် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိ၍ သင့်တင့်လျှောက်ပတ်သော အလုပ်အကိုင်ဖြစ်ပေါ်ရရှိရေးအတွက် များစွာအထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။

ပန်းတိုင် - ၉

ICT နည်းပညာများပြင့် Artificial Intelligence များကို အသုံးပြုပြီး Robot များကို တိတွင်ဖန်တီးနိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ တိတွင်ဖန်တီးခြင်းက ကြံ့ခိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ အားလုံးအကျိုးဝင်ပြီး ရေရှည်တည်တုံ့သည့်စက်မှုလုပ်ငန်းထူးထောင်ခြင်း အပါအဝင် တိတွင်ဆန်းသစ်မှုများအား အားပေးမြှေ့ငွေ့တင်ရေးဟူသော ပန်းတိုင် ၉ ကို ပြည့်မီရန် အထောက်အကူပြုသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၀

ICT ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် စီးပွားရေးနှင့် အပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍများတွင် ပုံးပိုးရေးနှင့် လျှော့နည်း

လာအောင် အထောက်အကူပြရုံသာမက ပညာရေးကဏ္ဍ ကိုလည်း ပိုမိုဖြိုးတိုးတက်လာစေသည်။ လူတိုင်းလက်လှမ်းမီနိုင်သော ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစနစ်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖြိုးတိုးတက်လာစေပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား၊ နိုင်ငံများ အကြား မည်ဖျေမှုများကို လျှော့ချေပေးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ICT ကဏ္ဍ ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းက ပန်းတိုင် ၁၀ ဖြစ်သော နိုင်ငံတွင် နှင့် နိုင်ငံများအကြား မည်ဖျေမှုလျှော့ချေရေးကို အထောက်အကူပြုစေသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၁

ICT ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် လုပ်ခြိုံတိုက်ချရပြီး၊ ပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုကောင်းမွန်သော Smart Cities များ ဖြစ်ပေါ်လာရေးကို အထောက်အကူပြုသည်။ AI (Artificial Intelligence) နည်းပညာများ ထွန်းကားလာခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်သော မြို့ပြနှင့်မေခန့်ခွဲမှု စနစ်များ၊ လွယ်ကူချောမွှေပြီး သက်သောင့်သက်သာရှိသော မြို့ပြ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်များ၊ လုပ်ခြိုံတိုက်ချရသော ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ ထို့ကြောင့် ICT ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် ပန်းတိုင် ၁၁ ဖြစ်သော အားလုံးအကျိုးဝင်ပြီး လုပ်ခြိုံတိုက်ချစွာဖြင့် ကြံ့နိုင်ပြီး ရေရှည်စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်မှုကိုဖြစ်စေမည့် မြို့ပြများ နှင့် အခြေခံစိုင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရေးကို အထောက်အကူပြုသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၂

ICT နည်းပညာကို အသုံးပြုကာ စားသုံးသူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့် စားသုံးသူနှင့် ထုတ်လုပ်သူများအကြား ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်လာစေရေးကို အထောက်အကူပြုသည်။ ICT နည်းပညာကို အသုံးပြုကာ အချက်အလက်များ စုဆောင်ခြင်းဖြင့် စားသုံးသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို သိရှိလာနိုင်ပြီး အချိန်စီ ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခြင်းကြောင့် ပန်းတိုင် ၁၂ ဖြစ်သော ရေရှည်တည်တဲ့စေမည့် စားသုံးခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းပုံစံများ ဖြစ်ပေါ်စေရေးကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၃

AI နည်းပညာများကိုအသုံးပြုခြင်းက ထုတ်လုပ်သူနှင့် စားသုံးသူတို့ကြောင့် ကာွန်ထုတ်လွှာကို လျှော့ချေပေးနိုင်ပြီး ICT နည်းပညာကို အသုံးပြုကာ သတင်းအချက်အလက်များ ပြန်စေပေးခြင်း၊ ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ တက်တက်ကြွကြွ ပူးပေါင်းပါဝင် လိုက်နည်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်သူနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများက တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ယင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ICT နည်းပညာများကို အသုံးပြုပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းက ပန်းတိုင် ၁၃ ဖြစ်သော ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ငြင်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျှော့ပါးစေရေးလုပ်ငန်းများ အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၄

Sensing and Monitoring နည်းပညာများက သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ သဘာဝရင်းမြစ်များ၏ ပြောင်းလဲလာမှု ကို လေ့လာနိုင်ပြီး AI နည်းပညာများကို အသုံးပြုခြင်းက ယင်းသို့ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောလျင်စွာ သတိပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် AI နည်းပညာများကို အသုံးပြုကာ သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ရင်းမြစ်များကို စနစ်တဲ့ကျိုးမီမံခန့်ခွဲနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပန်းတိုင် ၁၄ ဖြစ်သော စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် ပင်လယ်၊ သမုဒ္ဒရာရှာနှင့် ရေသယ်တော်များကို ရေရှည်တည်တဲ့စေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ရေးရည် မှန်းချက်ကို အောင်မြင်အောင် အထောက်အကူပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင် - ၁၅

ICT နည်းပညာများကိုအသုံးပြုကာ သစ်တော်များ ပြန်းတီးခြင်းနှင့် ကန္တာရမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့ကို ကာကွယ်ပေးနိုင်

နိုင်သည်။ မြေသယံ့ဘတအသုံးပြုများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းက ပန်းတိုင် ၁၅ ဖြစ်သော ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာ ဂေဟစနစ်အား ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းကာ ရေရှည်တည်တဲ့အောင် အသုံးပြုရေး၊ သစ်တော့များ ရေရှည်တည်တဲ့စေရန် စီမံခန့်ခွဲရေး၊ သက္ကာရာများဖြစ်ပေါ်စေမှုအား ပပေါ်ကိုစေရေး၊ မြေယာ ပြန်းတီးယိုယွင်း ပျက်စီးမှုရပ်တန်းစေရေး၊ ဒီဝမ်းစုံများ၊ ရှားပါးတိရှိသွန်းများ မျိုးတံ့မှုရပ်တန်းစေရေး ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၆

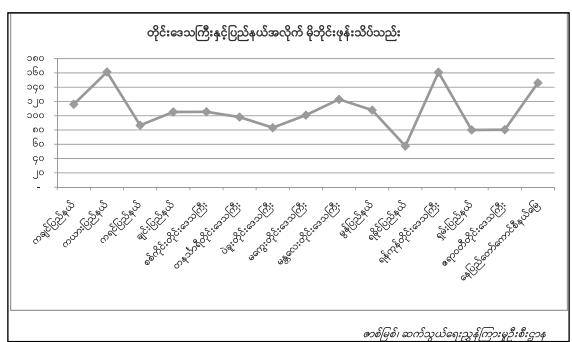
ဗုံးလင်းမြင်သာသော အချက်အလက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ရှိခြင်းနှင့် e-government ကို တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုခြင်းက အပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေး ကဏ္ဍ များကို ဗုံးလင်းမြင်သာမှုရှိစေပြီး အစိုးရနှင့်ပြည်သူလူထု အကြား ယုံကြည်မှုကို တိုးတက်ခိုင်မာစေ သည်။ ယင်းက ပန်းတိုင် ၁၆ ဖြစ်သော စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှ အတွက် ဤမြို့များ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများ တိုးတက်စေရေး၊ အားလုံးအတွက် တရားမြှုတွေ့ဖြစ်ပေါ်စေရေးနှင့် အဆင့်တိုင်းမြှုတိုးတက်ရှိသွေးစွာ တာဝန်ခံမှု၊ တာဝန်ယူရှိသွေးစွာ လူတိုင်းအကျိုးဝင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ရေးဟူသော ရည်မှန်းချက်ကို အောင်မြင်အောင် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

ပန်းတိုင် - ၁၇

ICT ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ကမ္မာတစ်ရွဲ့တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့် တစ်ပြီးညီ ရယူနိုင်သည်။ ICT ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် တစ်နိုင်းနှင့်တစ်နိုင်း အိမ်ဦးနှင့် ကြမ်းပြင်ပမာ အလွယ်တကူ ကူးလူးဆက်သွယ် သွားလာနိုင်သည့် အတွက် ပန်းတိုင် ၁၇ ဖြစ်သော ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

နိုင်း

ယနေ့ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ICT ကဏ္ဍသည် အရှင်အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ICT ကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုခြင်းက စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ICT အသုံးပြုမှုတာဝန်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အလျင်အမြန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လျက် ရှိသော်လည်း တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ကွာဟာချက်များ ရှိနေသေးကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ICT ကို အသုံးပြုရာတွင် ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီအလိုက် ပိုမိုထိန်းတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကဏ္ဍတစ်ခုချင်း စီအလိုက် ICT အသုံးပြုမှုကို ဖြင့်တင်ရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ကွာဟာချက်ကျဉ်းမြောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ရေးမှုလည်း အရေးကြီးသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့မှ ဟန်ချက်ညီညီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများသည် ယခုစာက်လျင်လျင်မြန်မာန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည်ဖြစ်ကြောင်းအကြော်ပြုရေးသားအပ်ပါသည်။

သင်များတစ်နှစ်၊ ဒုရိပါ၍များမည်

(Ageism will soon affect you too)

| သေခါအောင် |

ယနေ့ခေတ် မျက်မှာက်လောကြီးတွင် Ageism အမည်ရှိသည့် အသက် အချက်အရွှေ့ခြား ဆက်ဆံခံနေရမှုများအား ကြံတွေ့ရမှုများပြားလာပါသည်။ Ageism အမည်ရှိသော အသက်အချက်အရ ခွဲခြားဆက်ဆံခံနေရမှုသည် ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ၊ ငုတ်သည့် လူအဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ခုလုံးနှင့် သက်ကြီးချယ်အိများ၏ ကျန်းမာရေးအပေါ် မည်သို့သက်ရောက်နေဖြန့်စဉ်း။ Ageism ကို ဘယ်လို တိုက်ဖျက်ကြမလဲ စသည် အကြောင်းအရာများအား ပဟုသုတရရှိစေခြင်းအကျိုးငှာ ဤအောင်းပါးအား ရေးသား ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

Ageism အမည်ရှိသော အသက်အချက်အရ ခွဲခြားဆက်ဆံနေရမှုသည် ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ?

ယနေ့ကမ္မာ့ကြီးတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပုံစံမျိုးစုံကို နေရာအစုံတွင် တွေ့မေးရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူမျိုးအသားအရောင်အရာ၊ လူသားအရောင်အရာ၊ ဘာသာရေးအရာ၊ အသက်အချက်အရ မသန့်စွမ်းမှုအရာ၊ လူနေမှုစနစ်အရ ခွဲခြားခံရခြင်းစသည်ဖြင့် ရှိသဖြင့် Ageism သည် တစ်ဦး တစ်ယောက် ချင်းဖြစ်စေ အုပ်စုလိုက်ဖြစ်စေ ငုတ်တို့၏ အသက်အချက်ကြောင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်းဖြစ်ပြီး ထို Ageism သည် ငုတ်တို့၏ ယဉ်ကြည်မှု အလုပ်အကိုင်များ၊ ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဝအရည်အသွေးများအပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ် ကမ္မာ့ပေါ်တွင် အသက် ၆၀ ကျော်လူဦးရေ သန်း ၆၀၀ ခန့်ရှိပြီး ငုတ်တို့အရေအတွက်သည် ၂၀၂၅ တွင် နှစ်ဆဖြစ်မည်ဟု သုတေသနပညာရှင်များ က ခန့်မှန်းထားပါသည်။ အောက်တို့ဘာ ၁ ရက်နေ့သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ

သက်ကြီးရွယ်အိများနေး (International Day of Older Persons) အဖြစ် တစ်ကဗ္ဗာလုံးတွင် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

John Knodel (Ph.D) ရေးသားသော Aging in Myanmar စာအုပ်တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လူဦးရေနှင့်ရာ ခန့်မှန်းချက် သုတေသနများအရ စွင်ကာပူ နိုင်ငံတွင် လူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ အသက် ၆၀ ကျော်လူဦးရေ မှာ ၁၇·၉ ရာခိုင်နှုန်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၈၅·၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ လာအိုနိုင်ငံတွင် ၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၈·၉ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အလယ် အလတ်နှုန်းအဆင့် ဖြစ်နေပါသည်။ အရှေ့တောင်အရှုနိုင်ငံများတွင် ယခုနှုန်း အတိုင်း ဆက်လက်သွားမည်ဆိုပါက ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် အရှေ့တောင်အရှုနိုင်ငံများတွင် သက်ကြီးရွယ်အိုပမာဏ သည် များပြားလာနိုင်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ ခန့်မှန်းထားပါသည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်း အတာအနေဖြင့် ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် အသက် ၆၀ အထက်လူဦးရေသည် ကမ္ဘာ လူဦးရေ၏၁·၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်လာမည်ဟု ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ မှုခန့်မှန်းထားပါသည်။

Ageism ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် သက်ကြီးရွယ်အို များ၏ ကျိုးဟရေးအပေါ် သက်ရောက်နေပြုလား?

Ageism သည် သက်ကြီးရွယ်အိများ၏ ကျိုးမာ ရေးကို ထိခိုက်လာနိုင်သော အသိကအချက်များထဲတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်နေပါသည်။ ငွေးတို့သည် စိတ်ဖိုးမှု များ များပြားလာပြီး မိမိကိုယ် မိမိ ဘာမှုမလုပ်နိုင်တော့ဟု ထင်မြေတော့ရာမှ ကျိုးမာရေးကို ထိခိုက်လာပြီး စိတ်ဖိုးမှု များ ခံစားလာရကာ အခိုးမြင်လာမည်။ လူအသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် သီးသန်နေရသလို ခံစားလာမည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ ထိခိုက်လာပြီး စီးပွားရေးများကို ကောင်းမွန်စွာ မလုပ်ဆောင်နိုင်ဖြစ်လာပါမည်။ ထိုကဲ့သို့ သော လူဦးရေများပြားလာပါက လူအဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ခုလုံးအား ထိခိုက်မှုများစွာ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

Ageism သည် အသက်အချယ်ကို ခွဲခြားခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အသက်အချယ်ကြီးသူများ တိုက်ရှုက်ခံစားလာရပါသည်။ ထို့ကြောင့် သက်လတ်များနှင့် သက်ကြီး

သမားများအား အဆိုးမြင်သမားဖြစ်စေရန် တွန်းပို့ ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသည်။ အထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ထဲတွင် အသက်အချယ်ကြီးသူများအတွက် ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ အလုပ်အကိုင် ရရှိခြင်းများတွင် အသက်အချယ်သည် အဓိကကျေသာ အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် အချင်းချင်း စတင်တွေ့ဆုံး နှုတ်ဆက်သည်အခါ အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲဟု စတင်အမေးခံရဖူးသဖြင့် တအုတ်သုဖြစ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသက်အချယ်သည် ထိုမျှကဲ့သို့ သက်ရောက်မှုပေးနေကြောင်း မခံစားမိဖူးပါ။

သုတေသနများအရ ငယ်ရွယ်သူများနှင့် နိုင်းယဉ်ပါကအသက် ၄၀ ကျော်သမားများသည် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု အခွင့်အလုပ်များ နည်းပါးကြောင်းနှင့် သက်လတ်နှင့် သက်ကြီးနိုင်းယဉ်ပါက သက်လတ်သမားသည် အလုပ်အကိုင် ပိုမိုရရှိပြီး အလုပ်ကို ပိုမိုလုပ်ကိုင်နိုင်သည်ဟု တွေ့ရှိပါသည်။

Ageism ကို ဘယ်လိုတိုက်ဖျက်ကြမလဲ?

မှတ်ဒေါ်ချို့ချိုးသူများ အလုပ်ရှင်များ အနေဖြင့် မိမိ ယာများမှတစ်ဆင့် Ageism အား နားလည် သဘောပေါက်စေရန် အသိပညာပေးသိနေရန် ပေးရပါမည်။ အလုပ်ရှင်များ အဖွဲ့အစည်းများ မှတ်ဆင် အသိပညာပေးသင်တန်းများ သင်ကြားပေးမှုများ လုပ်ဆောင်ပေးရပါမည်။ Ageism အား အပြုသော ဆောင်သောကိစ္စရပ် (positive images) အဖြစ် အသက်အချယ်ကြီးသူများ မြင်လာစေရန် လက်ခံလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး Ageism ကို သိသာသော လျှော့ချိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ Ageism သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတ်မှတ်ထားမိသေးသော လည်းကောင်း၊ ရင်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စိုင်ရာ မျှော်မှန်းသက်တမ်း (life expectancy) အလွန်အမင်းမြင့်မားပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုများ များပြားသည့် ဒဏ်ကို ခံစားနေရပြီး Ageism သည် စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုနိုင်ငံများတွင် အစိုးရမှ Ageism ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို လျှော့ကျေစေ

နိုင်မည့် နှယ်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အသက်အချယ်ကြီးသူများအား ငင်းတို့စွဲး ဆောင် ရည်အလိုက် အလုပ်အကိုင် များ ဝင် ရောက်လုပ်ကိုင်နှင့် စီစဉ်ပေးပါမည်။ ဥပမာအားဖြင့် အသက်အချယ်ကြီးသူများအား ငင်းတို့အသက် အချယ်နှင့် ငင်းတို့၏ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအလိုက် လုပ်ငန်းများ၊ အများပြည်သူ အကျိုးပြု ပရဟိလုပ်ငန်းများ စသည် ဖြင့် အလုပ်အကိုင် များ ဝင် ရောက်လုပ်ကိုင်နှင့် ရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဆိုပါက အသက်အချယ်ကြီးသူများသည် ကိုယ်လက်လုပ်ရှားမှုကြောင့် ကျိုးမာရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရုံမှုမက အထိဝင်ငွေလည်း ရရှိသူကဲ့သို့ ငင်းတို့သည် မိမိကိုယ်မိမိ ဘာမှ အသုံးမဝင်တော့ဟု ထင်မြင်ရောမှ မိမိသည် စွမ်းဆောင်နိုင်သေးကြောင်း၊ အလုပ်အကိုင် များ လုပ်ကိုင်နိုင်သေးကြောင်း မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ယုံကြည်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လေစန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့် ပါသည်။ ထို့အပြင် အသက်အချယ်ကြီးသူများအချင်းချင်း တစ်ပတ်တစ်ကြမ် (သို့မဟုတ်) တစ်လ တစ်ကြမ်ခန့် စုဝေးကာ အတူဗျက်ပြုပြု စားသောက်ကြခြင်း၊ ဗဟိုသုတေသနများ ဖလှယ်ကြခြင်း၊ ခရီးအတူသွားကြခြင်း၊ လမ်းလျောက်ခြင်း၊ တောင်တက်ကြခြင်း စသည်တို့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် စိတ်ဖိစ်းမှုကောင်းစင်ပြီး ကျိုးမာရေးကောင်းမွန်သော ပျော်ခွင်သော ဘဝဖြစ်စေရန် နေထိုင်ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

ဤနည်းများအားဖြင့်လည်း သက်ကြီးရွယ်အိုတို့၏ ယုံကြည်မှုများ၊ အလုပ်အကိုင် များ၊ ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဝအရည်အသွေးများအား ဖြန့်လည်ဖွှ့နှင့် တင်ပေးနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်းတွင် သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် ပတ်သက်သော ဥပဒေကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြည့်ထောင်စုစွာတော်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပေါ်တွင် သက်ကြီးရွယ်အိုဆိုသည်ကို အသက် ၆၀ အထက်ရရှိသူများအား သတ်မှတ်ပြီး မြန်မာနိုင်းအနီး၊ ၄၀ မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် သက်ကြီးရွယ်အို ၄.၇၅ သန်းရရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းပြီး မြန်မာနိုင်း စုစုပေါင်းလုံးရော်သန်းအနက် ၉.၀၆ ရရှိနိုင်နှင့် ရရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းပါသည်။

မြန်မာနိုင်းတွင် လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်

ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစွာရရှိသည့်အနက် သက်ကြီးရွယ်အို စောင့်ရောက်ရေးလုပ်ငန်းသည်လည်း တစ်ခုအပါ အင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

သက်ကြီးရွယ်အိုတောင့်ရော်ပြုင်း

မြန်မာနိုင်းတွင် သက်ကြီးရွယ်အို အလွန်အမင် များပြားသည့် ဒဏ်ကို မခံစားရသေးသော်လည်း နောင်လာမည့် ဆယ့်စုနှစ်များ တွင် ယင်းပြဿနာကိုရင်ဆိုင်နိုင်သည် ဖြစ်ပါသောကြောင့် တိုးပွားလာမည့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအားလုံး၊ ဂုဏ်သိက္ခာ ရှိရှိနိုင် သက်လက်ကျိုးမာပြီး လုံခြုံစိတ်ချေရသော ဘဝရုံးဖြင့် လျောက်လျမ်းနိုင်မည် အစီအစဉ်ကို လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနမှ သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် အဓိကလုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အနာဂတ် သက်ကြီးရွယ်အို စောင့်ရောက်ရေးလုပ်ငန်းသည် သမားရှိုးကျဘုံးဘွားရှိပ်သာများ လုပ်ငန်းတစ်ခုတည်းနှင့် လုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက် အခြားနည်းစနစ်များကိုလည်း ရှာဖွေဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ရပ်ရွာအခြေပြုသက်ကြီးရွယ်အို တောင့်ရော်ရေးလုပ်ငန်း

မြန်မာနိုင်းတွင် ကိုရီးယားအာဆီယံ အမိတ်ပိုင်ရာရောက် သက်ကြီးရွယ်အို စောင့်ရောက်ရေး စီမံကိန်းကို ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း၏ အမိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဆင်းရွှေ့မှုပါးပြီး အတီးကျွန်းဆုံးနေသော သက်ကြီးရွယ်အို များကို လူမှုရေးနှင့် ကျိုးမာရေးအရ စောင့်ရောက်မှုပေးခြင်း၊ ဖြင့်ငွေးတို့၏ ဘဝပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်နိုင်ရေးဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းစဉ်မှာ ရွေးချယ်လေ့ကျင့်ပေးထားသော စောန္တဝန်ထမ်းများက အထီးကျွန်းဆုံးပြီး စောင့်ရောက်ရေးလိုအပ်နေသည့် ဘုံးဘွားတစ်ဦးစီအား စောန္တဝန်ထမ်းတစ်ဦးမှ တာဝန်ယူ စောင့်ရောက်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စောင့်ရောက်ရာတွင် လူမှုရေးအရ စောင့်ရောက်ခြင်း၊

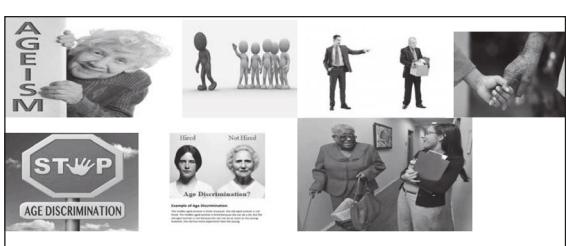
ရျေးဦးသူနာပြုစွင်းကဲ သို့သော အခြေခံကျွန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

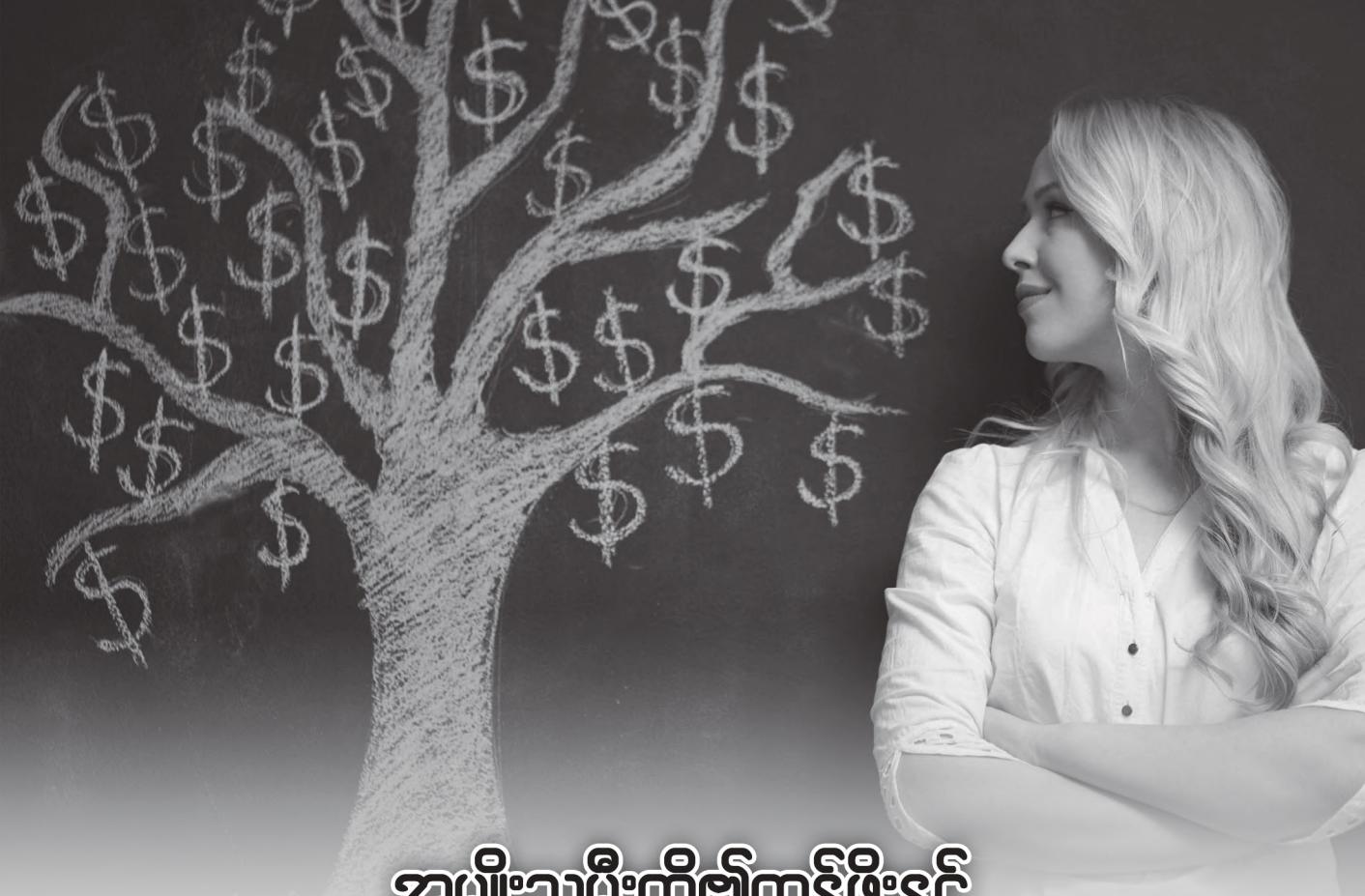
လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနသည် Help-Age International (Myanmar) နှင့် ပူးပေါင်း၍ စရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျိုက်လတ်မြို့နယ်၊ ပုသမ်္ပြိုနယ်၊ ကန်ကြီး ဆောင့်မြို့နယ်နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပြင်ဦးလွင် မြို့နယ်ရှိ ကျေးဇာနာစုစုပေါင်း (၄၀) ခုတွင် ရပ်စွာအခြေပြုသက်ကြီး ရွယ်အို စောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပြီး အသက်ကြီးသူ အချင်းချင်း ကူးလို့စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ (Older People Self-Help Groups-OPSHGs) ကိုလည်းဖွံ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် Help-Age International (Myanmar) နှင့် ပူးပေါင်း၍ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မလိုင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးဇာ (၁၅) ခု၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အရာတော်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးဇာ (၁၅) ခု၊ တို့တွင် သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၇ ဧပြီလမှ စတင်ကာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အသက် (၈၅) နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်အိုများအား လစဉ်တစ်လ (၁၀၀၀၀) နှုန်းဖြင့် လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနမှ ထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပါသည်။

သင်လည်း တစ်နွေးအိုရ ပါ၍ မည် (Ageism will soon affect you too)

မြန်မာနိုင်ငံတွင် Ageism၏ အကျိုးသက်ရှောက်မှုကို ယခုအချိန်တွင် မဆုံးရသေးသော်လည်း နောင်တစ်ချိန်တွင် မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ဟု ကောက်ချက်ချမှတ်ခြင်း ပါသောကြောင့် အကယ်၍ ခံစားလာရပါက အသက်အချယ်ကြီးသူများအား မည်သို့ကြင်နာစွာ ဆက်ဆံကြမည်၊ မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်ကြမည်ကို ကြိုတင်မှန်းဆက်အနာဂတ်အတွက် စီမံကိန်းတစ်ခု ကြိုတင်ရေးဆွဲသင့်ပေးပါသည်။ ကျွန်းမတို့မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသက်အချယ်ကြီးအောင်လည်း နိုင်းတာဝန်များအား ကျေရာ အခန်းကဏ္ဍမှ ယခုအချိန်ထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသော နိုင်းတောင်းဆိုင်များ၊ ဝန်ဆောင်များ၊ ဝန်ဆောင်ရေးသားလိုက်ရပေးပါသည်။

နိုင်းတောင်းဆောင်များ၊ ဝန်ဆောင်များ မဟုတ်ကြသော်လည်း ကျေရာတာဝန်မှ ထမ်းဆောင်နေကြသော သားသမီးများ၏ တာဝန်သာမက ပြေးများအထိ တာဝန်ယူကာ မိမိတတ်နိုင်သော ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခန်းကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်နေကြသော ဘိုးဘိုးဘွားများလည်း အများအပြားရှိပါသည်။ အသက်အချယ်ကြီးသူများသည် ဥက္ကလာပညာပည့်စုံကြသည်။ လူငယ်များထက် စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု အား ကောင်းသည်၊ အတွေ့အကြုံပုံပုံသုတေသနများအားဖြောက်ရှိပါသည်။ အသက်အချယ်ကြီးသူများသည် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ မသန်မာ မစွမ်းဆောင်နိုင်တော့သော်လည်း ငင်းတို့သည်၎င်းတို့ဖြတ်သန်းခဲ့ကြသော အတွေ့အကြုံများ၊ ဖြစ်တည်းခဲ့မှုများ အရ အကြုံဥက္ကလာပေးကောင်းများ ပေးနိုင်ကြပါသည်။ အသက်အချယ်ကြီးသူများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခံစားနေရမှုများကို နားလည်ပေးနိုင်ရပါမည်။ လူလောက အဖွဲ့အစည်းကြီးအား အကျိုးပြရန်အတွက် လုပ်ငန်းဆောင်တာများအား အတူတက္က လက်တွေ့ဆောင်ရွက်သွားကြရပါမည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှုလည်း သက်ကြီးရွယ်အိုများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကင်းစွာ ဖေးမစောင့်ရှောက်ရေးကြရမည်ဟု အသိပညာများ ဖြန့်ဖြိုးပေးကာ သက်ကြီးရွယ်အိုများအား ဖေးဖေးမမချစ်ချစ် ခင်ခင် ဆက်ဆံပေးကြရပါမည်။ ယနေ့လူငယ် နောင်းဝယ်လူကြီးဟု စကားပုံသည် သင်လည်း တစ်နွေးအိုရီးမည်းဟု ပြောနေသောလောင်ပင် ဖြစ်ပါသောကြောင့် အသက်အချယ်ကြီးသူများအား အသက်အချယ်အရွှေ့ခြားဆက်ဆံမှုကင်းသော လူငယ်လူကြီး ချစ်ချစ်ခင်ခင် ပူးပေါင်းသော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် လူမှုအသိက်အဝန်းဘဝများကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ကြရင်း Ageism ကို တိုက်ဖျက်ကြပါစို့ဟု တိုက်တွေးရေးသားလိုက်ရပေးပါသည်။

အမျိုးသမီးတို့၏တန်ဖိုးနှင့် ပညားစုံ

မေလေပြု(ချင်းထောက်တန်း)

မျက်မှာက်ခေတ်တွင် ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊
ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအတော်များများ၏ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုး
သားများနှင့် တန်းတူ မလျော့သော စွဲသတ္တိနှင့် ရင်ဘောင်တန်းကြီးစားဆောင်
ရွက်နိုင်ပါကြောင်း လေ့လာတွေရှိရပါသည်။ ကမ္ဘာနိုင်ငံများတွင် အမျိုးသမီး
သမ္မတ၊ အမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ်၊ အမျိုးသမီးအာကာသလေသုပါကောင်း၊ အင်ဂျင်
နီယာ၊ ဆရာဝန်၊ သိပ္ပံပညာရှင်၊ ဥပဒေပညာရှင်၊ ဓာတ်ပုံပညာရှင်၊ စာရေး
ဆရာမ၊ ပညာရေးဝန်ကြီး၊ ဒါရိုက်တာ၊ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်နိုင်သော လုပ်ငန်း
ရှင်များစသည်ဖြင့် မြောက်များစွာ ထွက်ပေါ်လာလျက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ
လောကြီးအတွက် အမျိုးသမီးများသည် မျိုးဆက်ပြန့်ပွားပေးသူနှင့် ထိန်းသိမ်း
ပေးသူများလည်းဖြစ်ပါသည်။

မြတ်သောအပျိုးသမီး

လောကနိုတိကျမ်း၏ ဖော်ပြထားရာတွင် -

- (၁) စားသောက်နေထိုင်ဝတ်ဆင်မှု၌ မိခင် ကဲ့သို့ နှစ်သက် စွာပြုမှုခြင်း၊

(၂) မမြင်အပ်ရာ၊ ရှုက်ဖွယ်ရာ အမှုကိစ္စများ ကဲ့သို့ လွန်စွာ ရှုက်တတ်ခြင်း၊

(၃) မိမိအိမ်သားများကို အစေခံ ကျွန် ကဲ့သို့ ရှိ သေစွာ လုပ်ကျေးမြင်း၊

(၄) တစ်ပါးသူအတွက် တိုင်ပင်ဖော်အားပေးဖော်ဖြစ်ခြင်း၊

(၅) အိပ်သောအခါ သိမ်မွေ့စွာ အိပ်စက်တတ်ခြင်း၊

(၆) ရုပ်ဆင်းအကို တင့်တယ်စွာ ပြုပြင်တတ်ခြင်း၊

(၇) အမျက်ထွက်သောအခါ သည်းခံတတ်ခြင်းစသည် တို့ရှိလျင် မြတ်သောမိန်းမဟု ဆိုအပ်သည်။

ထို့ပြင် စာရေးဆရာ တင်နိုင် (Tennyson) က
မြင်မြတ်သော အမျိုးသမီးတန်ဖိုးဆိုရာတွင် ကောင်း
မြတ်သော အမူအရာအနေအထိုင်တိုကို သဘာဝပါသစာ
အရွယ်အလိုက် နေထိုင်အသက် ရှင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု
အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ညွှန်းထားပါသည် -

(c) အမျိုးသမီးတို့၏တန်ပါး

တန်ဖိုး (Value) သည် အရေအတွက်၊ ငွေကြေး၊
ရာထူးအပေါ် တွက်ချက်တိုင်းတာ၍၍ သောအရာ မဟုတ်၊
အရည်အချင်း၊ စိတ်ဓာတ်၊ အကြောင်နာတရား၊ မေတ္တာ၊
စွန့်ကြဲမှု၊ စွန့်စားပေးကမ်းမှုတို့ဖြင့် သာ တိုင်းတာသည့်
တန်ဖိုးများသည် ငွေကြေးနှင့် တိုင်းတာ / တွက်ချက်၏
မရပါ။ ဈေးနှုန်းမဟုတ်သောကြောင့် တန်ဖိုးဟူသည်မှာ
ခံယူချက်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်တို့အား သတ်မှတ် ခြင်းဖြစ်ပါ
သည်။

(J) ଅଧୀକ୍ଷତାକାରୀ ପାଇଁ

အမျိုးသမီးတို့၏ လူနောက်သည် ဟန်ဆောင်ခြင်း၊ မဟုတ် စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အတွက်းထိတ်ဆက်ဖြင့် သိက္ခာအပ် လူနောက် စောင့်ထိန်းရမည်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးတို့၏ ဂဏ်အကို

လေးရပ်အနက် စောင့်စည်းထိန်းသိမ်းခြင်းသည် အဂိုရပ် တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ မိန်းကလေးတို့၏ စည်းစီမံ ဥစ္စာ၊ အာဏာနှင့် သိက္ခာကူးနှင့်ကို “မိန်းမတိုက်နှင့်ငွေးမရ” ဆိုသကဲ့သို့ တန်ဖိုးထား အသက်ရှင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၃) အမျိုးသမီးတို့၏ နွေးသတ္တာ

ମଲ୍ଯାଦିଗୁଡ଼ିକ ପରିପାଳନା କରିବାର ଅଭିଭାବକ ହେଉଥିଲା । ଏହାର ପରିପାଳନା କରିବାର ଅଭିଭାବକ ହେଉଥିଲା ।

(၄) အမျိုးသမီးတို့၏အရည်အချင်း

သီလနှင့်ပြည့်စုံသောမိန္ဒာမှာ မသည် ပတ္တမြားထက်
အနိုင်းတိက်တန်သည်ပုံ ဆိုထားပါသည်။ ဥက္ကလာပညာ၏
တန်ဖိုးမှာ ပတ္တမြား၏အထက်တွင်သာရှိ၏။ သီလစောင့်
သော အမျိုးသမီး၊ သီလရှိသော အမျိုးသမီးတို့သည် အရည်
အချင်းနှင့် ပြည့်စုံပါသည်။ သူတို့မျက်လုံးသည် ဥက္ကလာပညာ
နှင့် တောက်ပြောင်ပြီး သူတို့၏စကားသည် တိကျမှန်ကုန်
သည် ရဲရင့်ခြင်း၊ ပြတ်သားခြင်း၊ ကြိုးစားခြင်း၊ သိမ်မွေခြင်း
ဖြင့် ပြည့်စုံပါသည်။ ဥက္ကလာပညာရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုရှိခြင်း၊
စောင့်ထိန်းခြင်းနှင့် တည်ပြုခြင်းစသည့် အားလုံးတို့သည်
အရည်အချင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် တရားမှာမရှိခြင်းနှင့်
ရဲရင့်ခြင်းသည်လည်း အရည်အချင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) အမျိုးသမီးတို့၏ အလုအပနှင့် အသက်အရွယ်

(ମ) ପ୍ରକଳ୍ପିତାବ୍ଧୀ

နှစ်ယုံပျိုများ၊ အရိုးပျော်ပြောင်း၊ အဘဟာရလိုအပ်
ခြင်း၊ သင်ကားမှူ အကောင်းဆုံးအရွယ်၊ ပြုပြင် တည်
ဆောက်ပေးရသောအရွယ်၊ မကောင်းသောအမြင်၊
မကောင်းသော စကားများမကြား၊ မသိရန်လိုအပ်ပြီး
ခါဗ်ခင် ယယ်မှ အများဆုံးပေးရသည် အရွယ်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဆယ်ကျောက်သက်အရွယ် ဖူးငံအရွယ်

မတည်၍ မသောအရွယ်၊ လေရှားနှင့်လိပ်စီးလုပ်ငန်းလုပ်သည်၊ ယဉ်သော စိတ်လွှာမှု ရူးစမ်းတတ်သောအရွယ်ဖြစ်သည်။ အပေါ်ယံအလှကို တပ်မက်ဂုဏ်ယူသောအရွယ်နှင့် အသစ်အဆန်း ရှုံးဖွေသောအရွယ်ဖြစ်သည့် အတွက် အလုအပ်ပြင်ဆင်မှု မခြေထဲသစေဘဲ သဘာဝအတိုင်း နေထိုင်နိုင်ရန် သွန်သင်လေ့ကျင့်ပေးရမည့် အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ခန္ဓာကိုယ် ကျိန်းမာရေးနှင့် သင့်လျော်သောအရာ စားခိုင်းခြင်း၊ စောစောအိပ်၊ စောစောထာ၊ အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်စေခြင်းနှင့် လူနှင့်သွေးစွာ တန်ဖိုးထားပြီး ပေါ့ပါး လွတ်လပ်ခြင်းကို ခုံမင်သော်လည်း ပေါ့ပါး သွပ်မှုကို ရှေ့ငြော်ရန် သွန်သင်ဆုံးမရမည့် အရွယ်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) နှစ်ဆယ်ကျောက်အရွယ်

အချုပ်ဖြင့် ထုံးလွမ်းသော၊ ရင်ခန်လိုက်မော်၍ အလုသရှုံးဆောင်းချိန်အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥက္ကာ ပညာရှင်သော မိန်းမလှသည် နစ်ဆယ်အရွယ်မှာပင် သူမ ဘဝ တည်ဆောက်မည်။ ဘဝအခြေခံအတိုက် မြစ်လိုက် သူမ ဘဘသာပြင်ဆင်ထားပြီး ဖြစ်သည့် အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အလုအပအတွက် Cosmetics ကြောင့် ငွေအကုန်အကျမားခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ငွေနှင့် တန်ဖိုးကို ဈေးကာစိစစ်စွာ သုံးစွဲတတ်ရန် သင်ကြား ပေးရန် လိုအပ်သောအရွယ်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) သုံးဆယ်အရွယ်

စံပြုထိုက်သောအလှ၊ ယုံကြည်မှုဖြင့် ခံညားနေသော တည်၍ မှုသိက္ခာရှိလှသော အလုတစ်ပါးအဖြစ် တည်ရှိသော အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအချိန်တွင် အသားအရေး၊ ခန္ဓာကိုယ်အလုထိန်းသိမ်းခြင်းအတွက် အစားအသောက်၊ အောင်အနေ၊ အသက်အရွယ်အလိုက် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုများကို ရရှုပြုရမည့် အရွယ်ဖြစ်ပြီး အသိပညာညာ၏ ပိုမြဲတင်ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် စာဖတ်ခြင်းနှင့် အတတ်ပညာများဆိုင်ရာ ဗဟိုသုတေသနများကို ပိုမို လေလာရမည့် အရွယ်ဖြစ်ပါသည်။

(င) လေးဆယ်အရွယ်

တစ်သက်တာလုံး သေချာစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှုက ဆောက်တည်ခဲ့သော အလုနှင့် ကျက်သရေပြည့်စုံသော အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးဆန်ခြင်း၊ ဝါန်တို့ခြင်း၊ အမြတ်ကျော်ခြင်း၊ မနာလိုခြင်းကင်းပြီး ရယူခြင်းထက် ပေးကမ်းတတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရမည့် အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အသက်ထိုမြေပြီး ခန္ဓာကိုယ်အလုနှင့် စိတ်အလှကို ကရာစိုက်ရမည့် အရွယ်ဖြစ်ပြီး စိတ်တည်၍ ကြည်လင်စွာဖြင့် ညာတာထောက်ထား စာနာတတ်သောအရွယ်ဖြစ်သောကြောင့် လည်း ဤအရွယ်ကို ဆွဲဆောင်မှုအရှင်ဆုံး အရွယ်ဟုလည်း တင်စားမှတ်ချက်ချရသော အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူညီမှုအခွင့်အရေးရရန် တောင်းဆိုနေရုံးနှင့် မပြီးသေးပါ။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့် ရင်သောင်တန်းပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်သောအရည်အချင်းများ၊ အင်အားများ၊ စွမ်းရည်များ၊ ရှိုကြရန်အတွက် ကိုယ်တိုင်လည်း အားထုတ်ကြိုးစားရန်လိုအပ်ပါသည်။ လူအသိင်းအရိုင်းကို အကျိုးပြုနိုင်ရန်အတွက် ဗလင်းတန်း (သို့မဟုတ်) အင်အားငါးရပ်ကို အချိုးသီးမျှစွာဖြည့်တင်းရန်အတွက် အမျိုးသမီးတို့၏ တန်ဖိုးကို ဘက်စုံပြုစုံပျိုးထောင်ပေးရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။

ပလင်းတန် (သို့မဟုတ်) အင်အားငါးရပ်

(င) ဥက္ကာပါလ (Woman and Education)

ယနေ့ခေတ် လူအဖွဲ့အစည်းအတွက် အဓိကအရင်း အမြတ်မှာ ပညာအခြေပြုသော Knowledge Society ဖြစ်ပါသည်။ ပညာဆိုရာတွင် လူ၏အသိညာဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် အဆင့်ဆင့်လုပ်ခြင်း၊ အတတ်ပညာဆိုရာတွင် ပညာရပ်တစ်ခုခု Knowledge ကိုလိုက်စားခြင်း၊ အသိပညာဆိုရာတွင် အမှားအမှန်အကောင်းအဆုံးကို ခွဲခြားဝေဖန်နိုင်ပြီး အမှန်နှင့် အကောင်းဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်နိုင်သော Wisdom ရှိခြင်းစသည်ဖြင့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် ဥက္ကာပါလပြည့်စုံမှု

သာလျှင် အမျိုးသမီးများသည် လူအဖွဲ့အစည်းအား ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့နည်းပညာ ကော်တွင် နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးအောင်မြင်မှုသည် နိုင်ငံ၏အကျယ် အဝန်း၊ သယံဇာတ ပေါကြောက်မှုအပေါ်မသက်ဆိုင်ဘဲ အကန်အသတ်ရှိသော အရင်အမြစ်မှုးကို မည်သူ့ ခွဲဝေ အသုံးချဖြီး စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် လူသားအရင်အမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Human Resources Development) ပေါ်တွင်သာ မူတည်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ပညာရရှိရန်အတွက် နားဆောင်ခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ ပညာရှိများနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း၊ သင်ယူခြင်း၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်းနှင့် သူတစ်ပါး၏ အတွေအကြံများမှ သင်ခန်းစာယူ ခြင်းဖြင့် ဥက္ကာလလ ပြည့်စုံရန်အတွက် ပြုစုံပျိုးဆောင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(J) စာရိတ္ထ(သို့မဟုတ်) ဝိုက္ကာလလ (Woman and Ethics)

လောကတွင် စာရိတ္ထမကောင်းသောသူသည် အောင်မြင်ရန် ခဲယဉ်းလှပါသည်။ အောင်မြင်သောသူများ အနေဖြင့် စာရိတ္ထကောင်းမွန်ရန်နှင့် ကိုယ့်ကျင့်တရားကောင်းမွန်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျင့်ဝဝ် (Ethics) ဆိုရာတွင် အများနှင့် အမျိန် အကောင်းနှင့် အဆိုးကို ဆင်ခြင်းသုံးသပ်ပြီး လက်တွေလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ Ethics သည် ဂရိဝါဒါဟာရ Ethos မှဆင်းသက်လာဖြီး လူ အပြုအမူ (Character) နှင့်ဆိုင်ကြောင်း အမိဘာယ်ဖွင့်ဆို ချက်များကို လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားသည်လည်း ဘာသာတရားများ၏ အနှစ်သာရှု ယဉ်ကျေးမှု ၏အခြေခံ အုတ်မြစ်၊ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၏ အခြေခံဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံတော်တော်များ များသည် ကျမ်းစာတွင် ခြေပြုပါရှိသော တရားမျှတွေခြင်း (Justice)၊ သည်းခံထိန်းချုပ်ခြင်း (Self control)၊ သတ္တိရှိခြင်း (Bravery)၊ နှင့် ကျေးဇူးသိတ်ခြင်း (Gratitude) စသည့် ကျင့်ဝဝ် မဏ္ဍာဏိုင်ကြီး(d) ခုကို လိုက်နာဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် သမိုင်းကို ပြောင်းလဲရန်အတွက် အမျိုးသမီးများအား ချုပ်ခြင်းမေတ္တာ (Love)၊ သန်ရှင်းဖြူ

စင်ခြင်း (Purity)၊ နှိမ့်ချခြင်း ရှိကျိုးခြင်း (Humility)၊ စိတ်ရည်သည်းခံခြင်း (Patience)၊ ရှိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း သစ္ာရှိခြင်း (Fidelity)၊ မျှော်လင့်ခြင်း (Hope)၊ ဝစ်းမြောက်ခြင်း (Joy) နှင့် ဤမြတ်သက်ခြင်း (Peace) စသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားစံနှစ်းများဖြင့် ပြည့်စုံရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။

(K) မိတ္ထပါလ (Woman and Social Dealing)

အောင်မြင်ရန်အတွက် မိတ္ထပါလသည်လည်း အရေးကြီးသောသောချက်ဖြစ်ပါသည်။ လူတိုင်းတွင် မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းရှားပါး၍ (မိတ်ဆွေတု၊ မိတ်ဆွေယောင်) ပေါ်သည်။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် အလွန်ကောင်းမြတ်သော ကောင်းချီးမင်္ဂလာတတ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၏ နှုတ်၊ ကိုယ်၏ စောင်မခြင်းတို့သည် အောင်မြင်မှုသုံး တက်လှမ်းရန် လွယ်ကူစေပါသည်။ သူတစ်ပါးအောင်မြင်လျင်လည်း မှုဒ်တာ ပွားနိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ရှိုးသားခြင်း၊ အနစ်နာခံခြင်း၊ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ စာနာနားလည်ခြင်း၊ ကူညီခြင်းစသည့် စိတ်ထားများဖြင့် လူမှုရေးလုပ်ငန်း (ပရဟိတ) နှင့် Team Work ဖြင့် လုပ်ဆောင်တတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှာသာ လျှင် ညီညွတ်စွာ လုပ်ဆောင်တတ်သော်လည်း မြတ်ဆွေတု၊ မြတ်ဆွေယောင်ပြီး အောင်မြင်စိတ်ဖြင့် သူတစ်ပါးအား ချီးကျူးတတ်သော စိတ်သောထားလည်း မွေးမြှေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့အားကိုရှင်းသမျှ အနိက်အတန်တွင် အကောင်းဆုံးကြီးစားအား မြတ်ဆွေကောင်းစီသရန်ကြီး စားရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ သတ်မှတ်ချက် စည်းကမ်း ဥပဒေများအတိုင်း နိုင်ငံကြီးသားပို့သစ္ာဖြင့် လူအများနှင့် သင့်တင့်စွာ ပေါင်းဖော်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

(L) ကာယ်ပါလ (Woman and Health)

ဘဝတွင် အောင်မြင်ချင်သောသူသည် ကာယ် ဗလနှင့်လည်း ပြည့်စုံရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကြီးစားအားထုတ်မှုပြုရာတွင်လည်း ကြီးစားနိုင်သည့် ခန္ဓာကိုယ်၊ ကျိုးမာ

ရေးမျိုးရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ အပြိုင်အဆိုင်များနှင့် ကြီးစားနေရသည့်ယနေ့ခေတ်ကြီးတွင် အရေးကြီးလျှင် ကြီးသလို အပင်ပန်းခံနိုင်ရန်နှင့် အမောခံနိုင်ရန်အတွက် သက်လုံကောင်းရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် ဘဝတွင်အောင်မြင်မှုရရှိရန်၊ မိမိ ကိုယ်ကို ကျွန်းမာရေးကောင်းအောင်၊ ကာယာလလနှင့် ပြည့် ဝအောင် အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်၊ အပြုအမှု၊ အသွား အလာစသည်ဖြင့် ဖြည့်ဆည်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ဂ) ကောဂလလ (Woman and Business)

အောင်မြင်ချင်သောသူသည် ဘောဂလလကို တတ်အားသမျှ ဖြည့်တင်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အရာ ရာကိုပစ်ပယ်ပြီး ငွေနောက်သို့သာ တစ်ကောက်ကောက် လိုက်နေရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ သို့သော်လည်း အောင်မြင်သည့် ဘဝတစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ငွေကြေးလိုအပ်ပါသည်။ ငွေသည် စားဝတ်နေရေး၊ ကျွန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အရေးကိစ္စများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် ကြားခံပစ္စည်းအဖြစ်အသုံးပြုကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငွေကိုသမ္မာအာမီးနှင့်ဖြင့် တရားဥပဒေဘောင် အတွင်းမှ သန်ရှင်းစွာရှာဖွေရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဘဝတွင် အောင်မြင်တိုးတက်မှုများရရှိရန် စိတ်ဆန္တ (Will)၊ ကြီးစားအားထဲတို့ (Effort)၊ တက်ကြွေသေးတွေးခေါ်မှု (Active thought) နှင့် ဥပဒေပညာ (Knowledge) တို့ကို ထိရောက်စွာ အသုံးချုပ်နေအောင် ဘောဂလလကို ဖြည့်တင်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

နိဂုံး

ယနေ့ခေတ်အမျိုးသမီးများအား ခန္ဓာပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု (Physical Violence)၊ လိုင်ပိုင်းဆိုင်ရာ

အကြမ်းဖက်မှု (Sexual Abuse/Violence)၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု (Emotional or Psychological Violence)၊ လေလွှာတုံးတမ်းအရ အမျိုးသမီးများကို အကြမ်းဖက်မှု (Violence by Tradition)၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု (Domestic Violence)၊ စီးပွားရေးအရ အကြမ်းဖက်မှု (Violence by Business Industry) စသည့် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပောက်ရန်၊ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများ ထက်နိမ့်ကျသည်ဆိုသော သဘောထားများကို ပြုပြင်နေသော အချိန်အခါ လည်းဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားအကြားမှာ တန်းတူညီသောသဘောထားကို တည်ဆောက်ရန် အချင်းချင်း တန်ဖိုးထားလေးစားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ် မိန့်ကလေးများသည် မိမိ တို့၏တန်ဖိုး၊ လူနေ့၊ ခွဲသတို့၊ အရည်အချင်းများကို မိမိတို့ အသက်အရွယ်အလိုက် အမျိုးသမီးတို့၏တန်ဖိုးများ စောင့်ထိန်းကြီးစားသွားရမည့်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင် နိုင်ငံတော်အတွက် အနှစ်သာရရှိသော တရားမြှုတွင်း (Justice)၊ ပြောင့်မတ်ခြင်း (Righteousness)၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း (Peace)၊ ချမ်းခြင်းမေတ္တာ (Love) တို့ဖြင့် ဤကမ္မာ လောက်ကြီးအတွက် သာယာဝပြာ ငြိမ်းချမ်းရေး စီမံဝင်ပျုံးစွဲရေးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏တန်ဖိုးနှင့် ဗလင့်တို့တော်စွာ တစ်ဆောင့်တစ်နေရာမှ ပါဝင် ဆောင်ရွက်သွားကြပါဟု ရေးသားဖော်ပြအပ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ (၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အောင်ပင်လယ်သာသနအယ် အမျိုးသမီးဌာနမှ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်သင်တန်း၏ သင်ခန်းစာများမှ ကောက်နှုတ်ရေးသား ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)